13. BASIN AÇIKLAMALARIMIZ

27. Çalışma Dönemi'nde ülkemizi, toplumumuzu ve mesleğimizi ilgilendiren konularda; kamuoyunu bilgilendirmek, görüşlerimizi paylaşmak ve karar vericileri uyarmak amacıyla basın açıklamaları yapılmasına özel bir önem verilmiştir. 26. Çalışma Dönemi'nde gerçekleştirilen basın açıklamaları ve toplantılarında basına ve kamuoyuna sunulan görüşler aşağıdadır.

YAŞASIN 8 MART… (08.03.2018)

Kadınların eşit haklara sahip olmak yolunda verdiği mücadele meşalesinin adıdır 8 Mart.

8 Mart 1857 tarihinde ABD`nin New York kentinde 40.000 dokuma işçisi daha iyi çalışma koşulları istemiyle bir tekstil fabrikasında greve başladı. İşçilerin fabrikaya kilitlenmesi, arkasından da çıkan yangında işçilerin fabrika önünde kurulan barikatlardan kaçamaması sonucunda 129 kadın işçi can verdi. Bu grev, ABD'deki işçi mücadelesinin önemli eylemlerinden biri oldu. Kadınların ayaklanmasıyla büyük bir işçi dayanışması doğdu. 1910 yılında Danimarka`nın Kopenhag kentinde 2. Enternasyonale bağlı Uluslararası Sosyalist Kadınlar Konferansında Almanya Sosyal Demokrat Partisi önderlerinden Clara Zetkin, 8 Mart 1857 tarihindeki tekstil fabrikası yangınında ölen kadın işçiler anısına 8 Mart`ın Dünya Kadınlar Günü olarak anılması önerisini getirdi ve öneri oybirliğiyle kabul edildi.

Tarihin 8 Mart olarak saptanışı, 1921`de Moskova`da gerçekleştirilen 3. Uluslararası Kadınlar Konferansı`nda gerçekleşti. Adı da "Dünya Emekçi Kadınlar Günü" olarak belirlendi.

Bugün, ırkçı ve ayrımcı politikaların tüm dünya genelinde yükseldiğine tanıklık ettiğimiz, erkek egemen şiddet dilinin dört bir yanımızı kuşattığı bir dönemde selamlıyoruz 8

Mart Dünya Kadınlar Gününü.

Artan yoksulluk, işsizlik ve iktidarın uyguladığı sosyal politikalar toplumda şiddet eğilimini ve aile içi şiddeti de artırdı. Şiddete en fazla kadınlar ve çocuklar maruz kaldı. Sadece 2017 yılında 389 kadın ve 20 çocuk öldürüldü.

Bu süreçte, kadının çalışma hayatındaki alanı giderek daraltıldı. Esnek çalışmanın özendirilmesi, toplumsal cinsiyetçi iş bölümüne maruz bırakılma ve daha düşük ücrete razı edilmelerle kadın emeği sömürüsü taçlandırıldı.

OHAL baskı mekanizmalarını, cinsiyetçi yaklaşımlar üzerinden gerçekleştirmeye devam etti. 8 Mart eylemleri, Onur yürüyüşleri engellendi. Kıyafetlerimize, toplumsal varoluş biçimlerimize, bedenlerimize sistematik saldırı, nefret söylemleri arttı. Müftülere nikâh kıyma yetkisi veren yasayla, fetvalarla bedenlerimiz gündem konusu edildi. Etik terkedildi, eril ahlaksızlık sıradanlaştı.

Bu ülkede kadın olmaktan kaynaklı sorunlarımızı çoğaltmak mümkün. Ancak, çalışma hayatımızdaki ve toplumsal süreçlerdeki yaşadığımız ayrımcılığa da, bunları aşmaya dair de söyleyecek sözümüz, birlikte olunca da değiştirecek gücümüz var. Biz Jeoloji Mühendisi Kadınlar biliyoruz ki, TMMOB JMO üyesi kadınların sorunları, toplumdaki diğer emekçi kesimlerin ve kadınların sorunlarından ayrılmaz bir bütündür.

Biz Jeoloji Mühendisi Kadınlar biliyoruz ki, iktidarların eril politikaları, bizi aile içinde konumlandırıp sosyal politika adı altında kadını toplumsal hayattan kopartacak önlemleri almakta; bu sosyal politikaların adı da giderek töre olur, gelenek olur ve en nihayetinde kutsal bir değerler bütünü olur. Hayatın gerçeğini kavrayan kadınlar karşısında da cellat olur. İşte öldürülmelerimiz bundandır.

Biz Jeoloji Mühendisi Kadınlar; yaşanan tüm bu hukuksuz süreçlerin karşısında dayanışmayı büyütmek için kendi meslek örgütümüzde karar mekanizmalarında yer almaya, her alanda eşit ve özgür yaşamın mihenk taşları olmaya devam etmemiz gerektiğini biliyoruz.

Demokrasi, eşitlik, özgürlük, barış, kardeşlik ve insanca yaşam mücadelesinin temel bileşeni olan kadın meslektaşlarımız, aydınlık bir yarına olan inancı ve umudu Odamızda birlikte yeşertecektir.

YAŞASIN 8 MART DÜNYA EMEKÇİ KADINLAR GÜNÜ

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Kadın Çalışma Grubu

BASINA VE KAMUOYUNA (27.03.2018)

Gazeteci yazar Hüsnü Mahalli Halk TV 'de 24.03.2018 tarihinde yayınlanan "Medya Mahallesi Programında", meslektaşımız ve Odamız üyesi Deniz Demir'in CHP Genel Başkanı Sayın Kemal Kılıçdaroğlu tarafından başdanışman olarak atanması ile ilgili olarak "…Kemal Kılıçdaroğlu eski gençlik kolları başkanı bir arkadaşı şimdi adını hatırlamıyor, çok iyi olabilir, çok zeki olabilir ama bir jeoloji mühendisini, bu kadar medya danışmanı varken, propaganda uzmanı varken, siyaset bilimci varken, dış politika uzmanı varken nasıl olur,

nasıl başdanışman olarak atar, sonuçta bir jeoloji mühendisi…" ifadelerini sarfederek meslektaşımızı ve jeoloji mühendisliği mesleğini küçümser söylemde bulunmuştur.

Sayın Mahalli'nin Ortadoğu politikaları konusunda uzman olduğu da göz önüne alındığında; 1. Dünya Savaşı sonrasında Orta Doğudaki petrol zenginliğinin farkında olan İngiliz jeologların İngiliz hükümeti adına ülkemizin güney sınırlarının çizilmesini sağlayan ekibin içinde yer aldıklarını bilmiyor olamaz. İngiliz hükümetleri bu jeologları danışman olarak atarken "bu kadar siyaset bilimci var, bu kadar dış politika uzmanı var neden jeolog" denilmediğini de bilmek gerek.

Yine 1989-1993 yılları arasında (Irak savaşı sırasında) ABD Başkanı'nın aynı zamanda bir jeolog olan Colin Powel'ı Genelkurmay Başkanı yaparken, ABD basını bir jeologdan genelkurmay başkanı mı olur diye de tartışmadı, dışişleri bakanı olarak atandığında da eleştirmedi.

Kendisinin de uzmanı olduğu Suriye'de, savaşın ana nedenlerinden birinin de 2000'li yılların başında jeoloji mühendislerinin İsrail'in Doğu Akdeniz'de Gazze offshore'unda yaptığı keşifle başlayan, ardından Mısır, İsrail, Lübnan ve son olarak da Güney Kıbrıs Rum Kesimi`nin levanten baseninde bulunan önemli gaz ve petrol kaynaklarının varlığı olduğunu bilmiyor da olamaz.

Tüm dünyada, jeoloji mühendisi olup da çok farklı alanlarda önemli başarılara imza atmış çok sayıda tanınmış jeoloji mühendisi varken, Sn. Mahalli'nin, en katıksız bilimsel düşünce tarzı ile yaklaşık dörtbuçuk milyar yıllık yerkürenin geçirdiği evrimi, yaşam formlarını, kıtaların oluşumu ve bugünkü konumlarına gelişlerini araştırıp, inceleyip, sorgulayarak açıklayan, bu düşünce tarzını toplumsal hayata da uyarlayabilen jeoloji mühendisliği mesleğini küçümsemesini kendisine yakıştıramadığımızı belirtmek isteriz.

Ana muhalefet partisi Genel Başkanının; 4 yıl gençlik kolları başkanlığı yapmış bir meslektaşımızı gençlik politikalarından sorumlu danışman yapmasının, mesleğinden dolayı eleştiri konusu yapılmasını yadırgadığımızı ve kınadığımızı bir kez daha kamuoyu ile paylaşıyoruz.

Saygılarımızla

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

ANKARA'DA KENTLEŞME Mİ KENT(SEL)LEŞME Mİ? ANKARA DERELERİNİ GERİ İSTİYOR!!! (07.05.2018)

05.05.2018 tarihinde Ankara`da öğle saatlerinde başlayan sağanak yağış başta Boğaziçi Mahallesi Neşet Ertaş Caddesi bölgesi olmak üzere Mamak ilçesine bağlı yerleşim birimlerinde hayatı olumsuz yönde etkileyen sel olayına neden olmuştur. Basına yansıyan bilgilerden; "olayda seyir ve park halindeki onlarca aracın sürüklenerek kullanılamaz hale geldiği, çok sayıdaki işyerinin sulardan etkilenerek maddi kayba uğradıkları ve 6 yurttaşın yaralandığı" anlaşılmaktadır.

Mamak ilçesinde incelemelerde bulunan Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Mustafa Tuna, CNN TÜRK yayınında "Bu 500 yılda bir vuku bulacak bir afet. Ankara`nın tarihinde bu bölgede böyle bir şey görülmemiş. Bunun önlemi olamaz. Çok kısa sürede böyle bir afetle karşılaşınca ne yapabilirsiniz" şeklinde bir açıklamada bulunmuştur.

Değerli Basın Emekçileri,

Bugüne kadar Odamız hem yaptığı basın açıklamaları, hem de hazırladığı raporlar yoluyla ülkemizdeki afet yönetim sisteminin nasıl çalıştığını ve aslında nasıl çalışması gerektiğini açıklamaya; "risk azaltma odaklı" bir afet yönetim sisteminin ülkemiz için ne derecede yaşamsal bir konu olduğunu ifade etmeye çalışmıştır. Ancak "risk azaltma odaklı" bir afet yönetim sistemi hala ülkemizde başarılamamıştır. Ankara'da yaşanan sel, bunun en açık ve somut örneğidir.

Ankara Mamak'taki sel için "Bu 500 yılda bir vuku bulacak bir afet. Ankara`nın tarihinde bu bölgede böyle bir şey görülmemiş. Bunun önlemi olamaz. Çok kısa sürede böyle bir afetle karşılaşınca ne yapabilirsiniz" diye bir açıklamada bulunabiliyorsanız, afet yönetiminin tüm kavram ve yaklaşımlarını yok saymışsınız demektir. Eğer bir de bu açıklamayı Başkentin Belediye Başkanı olarak yapmışsanız, bu daha da acı ve düşündürücü bir durumdur.

Ankara hem meteorolojik hem de jeolojik ve jeomorfolojik koşulları nedeniyle sellerden en çok etkilenen kentlerimizden biridir. Çoğu zaman kamuoyunun dikkatinden kaçsa da Ankara kenti ülkemiz için önemli derecede taşkın tehlikesi altındaki kentlerden biridir. Gerek en katastrofik etkinin yaşandığı 11 Eylül 1957, gerekse 18 Haziran 1961 ve 12 Haziran 1988 tarihlerinde toplam 201 can kaybına yol açan taşkınlar, bu tehlikenin kent

yönetiminde ve planlarında önemli bir faktör olması gerektiğini göstermektedir. Aşağıdaki haritalar bu durumu "görmeyen gözlerin" bile görebileceği açıklıktadır.

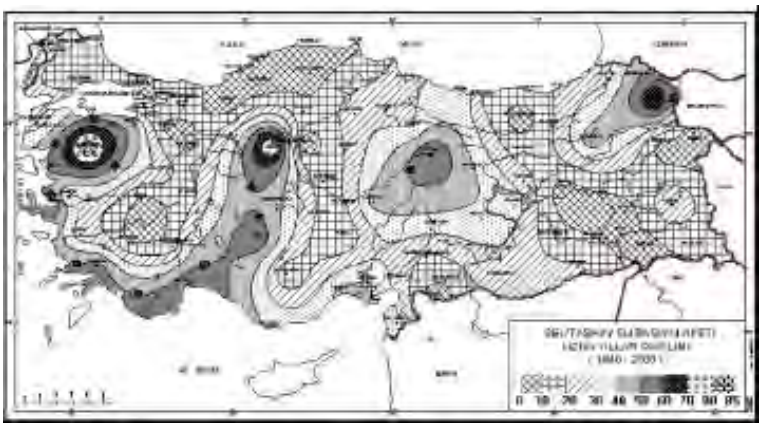

Şekil 1: 1940-2000 arası Su baskını Afetinin Uzun Yıllar Dağılımı [CEYLAN, Abdullah. Meteorolojik Karakterli Doğal Afetlerin Zamansal ve Bölgesel Dağılımı].

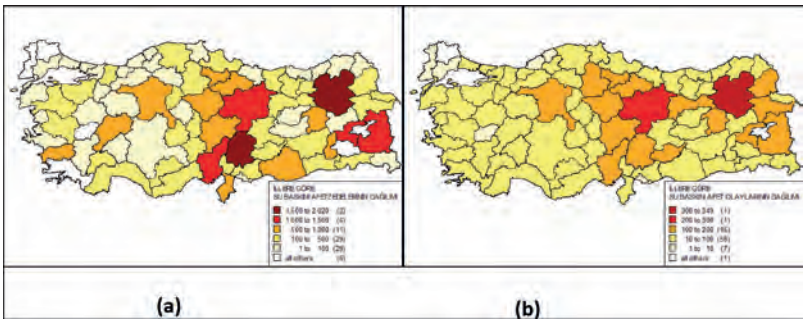

Şekil 2: Ülkemizde Su baskını olay sayısı bazında etkilenen illerin (a) ve etkilenen illerin afetzede sayısı bazında (b) dağılımları [Gökçe,O., Özden,Ş., Demir,A., Türkiye'de Afetlerin Mekansal ve İstatistiksel Dağılımı Afet Bilgileri Envanteri].

Yapılan araştırmalar taşkına neden olan aşırı yağışların genel olarak Mayıs-Haziran döneminde görüldüğünü işaret etmektedir. Bu dönemde sabah sakin bir hava ile başlayan hava koşulları öğleden sonra ani yağışlara dönüşmekte olup, halk arasında "kırkikindi yağmuru" olarak adlandırılan aşırı yağışlar yaşanabilmektedir. Kent merkezinde Mamak ilçesinde olduğu gibi jeolojik açıdan geçirimsiz kayaçların yüzeylenmesi nedeniyle yağış suları zemine sızmadan, jeolomorfolojik yapının da etkisiyle, kolayca yüzeysel akışa geçebilmektedir.

Yağış sonucu yeryüzüne ulaşan sular bölgedeki eğimlere uygun olarak gelişen bir drenaj ağı ile taşınır. Mamak ilçesi ilksel drenaj sistemi oldukça gelişmiş bir sahada kurulmuş olup, bu doğal drenaj sisteminde dere yatakları kısa mesafede birbirine bağlanarak akıştaki su miktarının artmasına neden olmaktadır. Bu drenaj sistemi sahanın jeolojik ve jeomorfolojik yapısına özgü bir durum olup, Mamak ilçesini sel riskine en açık bölge haline getirmektedir. Başta 1988 seli olmak üzere Mamak bölgesinde geçmişte meydana gelen seller de bunun

açık bir göstergesidir.

Günümüzde Mamak ilçesindeki ilksel drenaj sistemi bozulmuş, hatta yok edilmiştir. Selin meydana gelmesi için jeolojik geçirimsizliğe gereksinimi kalmamıştır; çünkü kentleşme politikaları sonucunda tüm yüzeyler "asfalt" ve "beton" ile örtülmüştür. Dere yatakları su yükünü taşıyamaz hale getirilmiş, eski dere yatakları cadde ve sokaklara dönüştürülmüştür. Örneğin Neşet Ertaş Caddesi aslında bölgenin eski dere yataklarından biridir.

Gerek Ankara genelinde, gerekse Mamak ilçesi özelinde yağış sularının doğal drenajı artık söz konusu değildir. Dere yataklarının üzeri kapatılarak dereler dar kesitler içindeki kanallarda akmak zorunda bırakılmış; altyapı üstyapıdan gelen baskılara dayanamayarak iflas etmiştir. Kısaca, yanlış planlama ve yapılaşma kararları doğal drenajı bozarak taşkın risklerine açık yeni alanlar yaratmıştır.

Bu noktada sorulması gereken, "Ankara Taşkın Riski Yönetim Planlarının" hazırlanıp hazırlanmadığıdır. Eğer bu planlar hazır ise Mamak İlçesi özelinde hangi önlemler öngörülmüştür?. Mamak ilçesindeki planlama ve yapılaşma kararları verilirken doğal drenaj sistemini korumaya yönelik hangi kararlar alınmıştır?.

Değerli Basın Emekçileri,

Ankara derelerini geri istiyor!!!!

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak bir kez daha uyarıyoruz. Ankara'nın ortasında geçmekte olan Hatip Çayı ile Ankara Çay'ının kuzey ve güney kesimlerinde yer alan ve yüzey sularının derenajını sağlayan derelerin tümü uygulanan yanlış imar politikaları ve rant nedeniyle üsteleri örtülerek yok edilmiştir. Başta Ankara Büyükşehir Belediyesi olmak üzere yerel yönetimlere düşen sorumluluk bu tehlikenin riske yani, 05.05.2018 tarihinde yaşandığı gibi, kayıp ve zararlara dönüşmesini engelleyecek projeleri hayata geçirmektir. Yoksa "Bunun önlemi olamaz. Çok kısa sürede böyle bir afetle karşılaşınca ne yapabilirsiniz" şeklindeki yapılması gereken şeyleri yapmayıp kadere havale eden böylece sorunların üstünü örten yaklaşımları sergilemek değildir. Bu kaderci anlayışlarla kentlerimizi afet risklerinden koruyamayız. Ankara derelerini geri istiyor.!!!!

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI'NDAKİ PERSONEL KIYIMI İLE NE YAPILMAK İSTENİYOR? (16.05.2018)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na bağlı Maden İşleri Genel Müdürlüğü ve Türkiye Petrolleri A.O.'nda son zamanlarda adeta bir personel kıyımı yaşanmaktadır.

Madencilik faaliyetlerinde ruhsatlandırma ve denetim hizmetlerini yürütme ile görevli olan Maden İşleri Genel Müdürlüğü (MİGEM) ile, ham petrol ve doğal gaz arama ve üretim faaliyetlerini yürüten bir kamu kuruluşu olan Türkiye Petrolleri A.O.'nda (TPAO) bütün yönetim kademelerinde son dönemlerdeki görevden alma operasyonları, bu defa yüzlerce mühendis ve idari personelin kurum dışına gönderilecek olması ile bir personel kıyımına dönüştürülmüş bulunmaktadır.

MİGEM ve TPAO'nda çalışan mühendisler, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın bağlı ve ilgili kuruluşlarına hiçbir gerekçe gösterilmeden uzun süreli geçici görevlendirme adı altında sürgüne gönderilerek kurumların içi boşaltılmaktadır.

Madencilik ve petrol gibi farklı alanlarda çalışan yüzlerce mühendisin istekleri ve uzmanlık konuları dışında farklı alanlarda geçici göreve gönderilmesi ile bir yandan kurumsal hafıza yok edilirken, öte yandan edinilmiş mesleki ve kurumsal birikim de heba edilmekte, nitelikli personel atıl hale getirilmektedir.

Gerek Bakanlığın gerekse söz konusu kurumların faaliyet alanları ile ilgisi olmayan kişilerin en üst düzey yönetici olarak atanmalarından sonra hızlanan; hiçbir kurala ve devlet geleneğine uymayan bu keyfi personel rotasyonunun neye hizmet ettiğini anlamak mümkün değildir.

Başta Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı olmak üzere, MİGEM ve TPAO Genel Müdürlerine soruyoruz: kurumların asli görevlerinin yerine getirilmesinde zafiyet yaratacak olan ve yüzerce teknik ve idari personeli mağdur edip kurumsal hafızayı yok eden, bir bakanlık bünyesinde şimdiye kadar görülmemiş ölçüdeki bu personel kıyımı ile ne amaçlanmaktadır?

Madencilik sektöründe düzenleyici ve denetleyici bir kurum olan ve Soma, Ermenek, Elbistan gibi maden iş kazaları/cinayetlerinde sorumluluk payı olduğunu düşündüğümüz MİGEM'in, yetişmiş personelin kurumdan gönderilerek içinin boşaltılmasının, bunun yerine sözleşmeli personel ve diğer kurumlardan geçici personel nakli ile denetleme görevinin yürütülmeye çalışılmasının daha fazla denetim zafiyeti yaratacağını, bu eksikliğin de önümüzdeki günlerde maden iş yerlerinde ciddi iş kazalarına davetiye çıkaracağını biliyor musunuz? İş cinayetleri konusunda ülke olarak sicilimizin kabarık olduğu, Nisan 2018 ayında 177 kişinin iş kazalarında yaşamını yitirdiği ülkemizde, bu olumsuz tabloyu daha da büyütecek ve maden işyerlerinde deneyimsiz ve geçici personelle yapılacak iş ve işlemlerle bu olumsuz tablonun daha da artacağı dikkate alındığında yapılan bu işlemlerle neyi amaçlıyorsunuz?

Bu uygulama, son çıkarılan ve bakanlıkların görev ve yetkilerinin, personelinin, teşkilat yapılarının KHK lar ile değiştirilmesine ilişkin yetki kanunu kapsamında, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarında kamuoyundan gizlenerek bugünden başlatılan fiili bir değişikliğin ilk aşaması mıdır?

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın farklı birimlerinde görev alan personelin, kendi istekleri dışında hiçbir gerekçe gösterilmeksizin uzmanlık alanları dışında, faaliyet gösteren kurumlara gönderilmeleri ile ne tür bir kamusal yarar beklenmektedir?

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak, sorularımıza cevap bekliyor; MİGEM ve TPAO'nda sürdürülen personel kıyımını kınıyor; yarın yerlerinde kalıp kalmayacağı belli olmayanları kurumların görev ve denetim kapasitelerini yok edecek uygulamalardan vaz geçmeye çağırıyoruz.

Saygılarımızla,

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu

ESKİŞEHİR ALPU TERMİK SANTRAL PROJESİ NİHAİ ÇED RAPORU GERÇEĞİ YANSITMAMAKTADIR. ÇEVRE VE İNSAN SAĞLIĞINI DİKKATE ALMAYAN BU PROJEDE KAMU YARARI YOKTUR. (05.06.2018)

Eskişehir-Alpu'da (kurulması) planlanan kömür üretimi ve buna dayalı kurulacak termik santral projesine ait ÇED Raporu 06 Mart 2018 tarihinde, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından kamuoyu yeterince bilgilendirilmeden, eleştiriler dikkate alınmadan kabul edilerek sonlandırılmıştır.

Acele hazırlanan ÇED raporu; çevre ve insan sağlığını etkileyecek konularda yeterli çalışma/inceleme yapılmadan, ekonomik ve gerekli bir proje olup olmadığı araştırılmadan, yetersiz ve eksik verilerle hazırlanmıştır.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası, Eskişehir-Alpu'da (kurulması) planlanan kömür üretimi ve buna dayalı kurulacak termik santral projesinin Nihai ÇED Raporunu, jeoloji bilim ve uygulamaları açısından değerlendirerek kamuoyunun doğru bilgilendirilmesi amacı ile bir rapor hazırlamış bulunmaktadır.

Nihai ÇED Raporuna konu olan proje faaliyeti kapsamında; Alpu-B Sektörü Rezerv Alanı'ndan yeraltı madencilik yöntemleri ile linyit kömürü üretilip, kurulacak termik santralde yakılarak elektrik enerjisi elde edilmesi planlanmaktadır. Linyit kömürünün yakılması sonucu ortaya çıkacak atık kül, proje alanı içinde yeri belirlenmiş Kül Düzenli Depolama Tesisinde depolanacaktır.

Alpu-B Sektörü Rezerv Alanı'nda üretilecek ve ortalama alt ısıl değeri 2107 kcal/kg olan kömürün görünür rezerv miktarı 568 milyon ton, işletilebilir rezerv miktarı 296 milyon tondur. Alpu Termik Santrali'nde elektrik üretimi için ihtiyaç duyulacak yıllık kömür miktarı 7.854.000 ton olacaktır. Kullanılacak kömür % 27,5 kül içeriğine sahip olup, oluşacak toplam uçucu (kül+kazan altı külü) miktarı 2.163.000 ton/yıl (309 ton/saat- 2.163.000 m3/yıl) olacaktır.

Söz konusu projenin boyutlarına bakıldığında, projenin kapsamlı çevresel etkileri olabileceği açıkça görülmesine rağmen nihayete erdirilen ÇED raporu ciddi eksiklikleri barındırmaktadır. ÇED Raporu üzerinde Jeoloji Mühendisliği Hizmetleri açısından yapılan değerlendirme sonucunda;

ÇED Raporunun dayanağı olarak ekinde sunulan ODTÜ ve MTA'nın hazırladığı teknik raporlar, bu ÇED raporuna yönelik olarak hazırlanmamıştır. Çevresel Etki Değerlendirilmesi için hazırlanmayan ODTÜ ve MTA raporlarının bu amaçla kullanılması doğru ve etik değildir.

Termik Santral, Kül Deposu ve yeraltı madenciliğinin yapılacağı sahanın kuzeybatısında aktif fay hatları bulunmaktadır. Bu aktif faylar bilinmesine rağmen olası bir depremin tesis üzerinde yaratacağı riskler Nihai ÇED raporunda irdelenmemiştir. Ayrıca olası heyelan riskleri ile Porsuk Nehri ve önemli kollarına dair sel ve taşkın analizi de yapılamamıştır. Sonuç olarak, Projenin doğa kaynaklı afet riskleri ve bu risklerin getireceği deprem, heyelan ve sel durumunda yaşanılacak olumsuzluklar ortaya konulmamış, proje sahasında bulunan aktif faylar ve bu fayların oluşturabileceği depremler proje tasarımında dikkate alınmamıştır.

Yeraltı madenciliğinde karşılaşılacak su problemlerinden, kurulması planlanan termik santral için gerekli soğutma suyu ihtiyacına kadar bu proje için işletme öncesinde ve işletme sırasında yapılacak faaliyetlerin büyük bir kısmı suya dayalı olacaktır. Ancak, ÇED kapsamında hidrojeolojik amaçlı verilen çalışmalar, amaca yönelik teknik içeriği, yönetmeliklere uyumu ve kapsamı bakımından "Nihai ÇED Raporuna" temel oluşturmamaktadır. ÇED Raporu ekinde sunulan ODTÜ Raporunda yer alan hidrojeoloji etüt çalışmalarının ise "Çevresel Etki Değerlendirilmesi" amacıyla hazırlanmamıştır.Bu durum söz konusu rapor içerisinde açıkça belirtilmesine rağmen göz ardı edilmiş ve rapor ÇED kapsamında düzenlenmişçesine kabul edilmiştir.Yani ÇED kapsamında herhangi bir "Hidrojeoloji Etüt Çalışması" yapılmamıştır.

Projenin, Porsuk Çayı'nın yerel su havzasına ve maden işletmesi sırasında oluşacak su drenajının yeraltı ve yüzey sularına etkileri ile "İşletmenin Gereksinimi Olan Suyun Temini" konusunda ciddi belirsizlikler ve eksiklikler söz konusudur.

Su havzasındaki bir değişimin tüm diğer çevresel bileşenleri (korunması gereken alanlar, ekosistem ve sosyoekonomik bileşenler dâhil) etkileyeceği göz ardı edilmiştir. Yapılacak faaliyetlerin doğal ve yapay (tarım, orman ve ekosistemler gibi) ortamları nasıl etkileyeceği ve bu etkileşimin yöredeki diğer sanayi tesislerinin etkileriyle birleşmesinin kümülâtif (toplam) etkisi ortaya konmamıştır.

Alpu Termik Santrali'nin, kömür sahalarının ve kül depolama sahasının özellikle işletme evresinde etkileyeceği alanların sınırları ve oluşacak hava kirliliğinin boyutları ve etkileri ortaya konulmamıştır.

Maden ocağı pasalarının -2 değerli kükürt (S-2) bileşeni incelenmediğinden asit maden drenajının, başta toprak ve su kaynakları olmak üzere çevreyi nasıl etkileyeceği irdelenmemiştir.

Kül Depolama Alanı olarak seçilen yer, dünya çapında korunması gereken doğal ve kültürel mirası temsil eden, ender Eskişehir Lületaşı Ocaklarının bulunduğu alana karşılık gelmektedir. Lületaşı gibi dünyada eşi bulunmayan bir doğal kaynak alanı tahrip edilerek yok edilecektir. Buna ilişkin bir değerlendirmede ÇED raporu içerisinde yer almamaktadır.

Gerek kömür, gerekse kül depolama sahalarının hesaplamalarında, kömürün özellikleri dışında, bu amaçla seçilen zeminin jeoteknik özellikleri ve depolanacak malzemenin jeokimyası gibi önemli özellikler irdelenmemiştir.

Kömür üretimi sırasında yeraltı maden işletmesinden yeryüzüne çıkarılacak suyun, uygunsa tarım arazilerine verileceği gibi bir anlayış ortaya konulmuş; ancak, uygun olmayan suyun nasıl bertaraf edileceği belirtilmemiştir.

Yatırımın mevcut çevre üzerine etkilerinin fayda-maliyet analizine yer verilmemiştir. Maden ekonomisi açısından kömürün çıkarılması maliyeti ile çevresel değerlere verilecek zararın karşılaştırılması yapılmamıştır.

Sonuç olarak; sadece jeoloji mühendisliği mesleki uzmanlık alanlarımızla ilgili olarak ortaya koyduğumuz bu olumsuzluk ve eksiklikler, Eskişehir-Alpu'da kurulması planlanan

kömür işletmesi ve buna dayalı kurulacak termik santralin toprağa, suya ve havaya ciddi olumsuz etkilerinin olacağını ve ülkemizin önemli tarımsal üretim alanlarından biri olan Alpu Ovasını tahrip edileceğini göstermektedir.

Bütün bilimsel-teknik itirazlar ve yükselen kamuoyu tepkisine karşın 26 Nisan 2018 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan acele kamulaştırma kararıyla, Alpu termik santralinin yapımı amacıyla EÜAŞ'a, özel mülk arazilere el koyma yetkisi verilmiştir

Benzerlerinden çok daha pahalıya çıkacağı şimdiden belli olan, yarardan çok zarar getireceği çok açık olan bu projeden derhal vazgeçilmesi gerektiğini bir kez daha ifade ediyor; Eskişehir Alpu Termik Santral Projesi Nihai ÇED Raporu hakkında TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası'nın görüşlerini kamuoyunun ve meslektaşlarımızın bilgisine sunuyoruz.

Saygılarımızla,

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

MİMAR VE MÜHENDİSLERİN İMZASI OLMAKSIZIN HAZIRLANACAK YENİ YAPI RUHSAT İZİN BELGELERİ İLE MÜELLİFLİK HAKLARIMIZ YOK SAYILMIŞTIR! (06.06.2018)

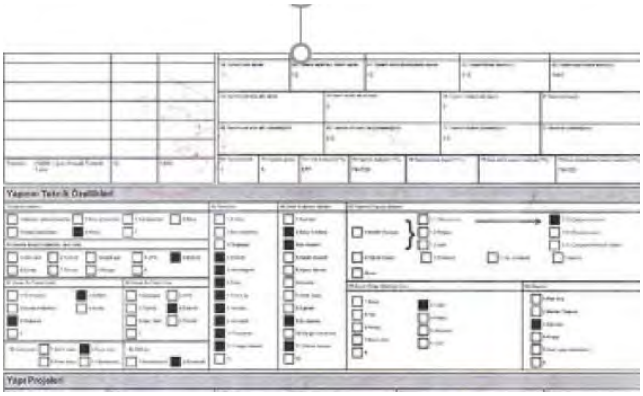

02.05.2018 tarih ve 30409 (mükerrer) Resmî Gazete'de yayımlanan tebliğ ile, TS 8737 no.lu yeni Yapı Ruhsatı Formu Standardı yürürlüğe girmiştir. Tebliğin ardından İçişleri Bakanlığı tarafından Mekânsal Adres Kayıt Sistemi Yapı Belgeleri Uygulamasında ruhsat formu değişikliklerinin işlenmesiyle; yapı sahibinin, yapı müteahhidinin, şantiye şefinin, yapı denetçilerinin (fenni mesullerin) etüt ve proje müelliflerin ıslak imzalarının yer aldığı bölümler kaldırılmıştır.

Yeni yapı ruhsatı standardına göre; ruhsatı düzenleyen idare yetkilileri dışında yalnızca yapı denetim şirket yetkilisinin ıslak imzası alınması, yapı ruhsatı düzenlenmesi için yeterli olmaktadır. Buna karşın imza bölümlerinde kaldırılan alanlarda sorumluların isimlerinin ve ilgili bilgilerinin kaydedilmesi uygulaması devam etmektedir.

Uzun yıllardır ülkemizde; ülke insanın ihtiyaçlarını karşılamaktan uzak, bilimsel kent-

leşme ilkelerine aykırı, doğal ve kültürel kaynaklarımız talanına dayalı, kentsel imar rantını önceleyen, sağlıksız ve plansız yapı üretim süreçleri devam etmektedir. Rant ve beton ekonomisine dayalı bu düzenin sürdürülebilirliği mümkün değildir. Yeni bir krizin eşiğinde olan bu ekonomik alanda, mühendislik ve mimarlık hizmetlerine ilişkin işlemler "bürokratik engel" olarak görülmekte, mesleki haklarımız ve yetkilerimiz, telif hakları, müelliflik hakları, sağlıklı ve güvenli yapı üretimin ana bileşenlerinden biri olan "denetim hizmetleri" yok edilmeye çalışılmaktadır.

Yeni yapı ruhsat formu standartı ile getirilen, etüt ve proje müelliflerinin bundan böyle yapı ruhsatı düzenlenmesinde ıslak imzalarının aranmaması uygulaması ile, mühendis ve mimarların mesleki haklarının sınırlandırılmasının yanı sıra yapı üretim sürecinin tamamen "yap-satçı" zihniyete sahip küçük çıkar guruplarından oluşun müteahhit firmaların eline terk edilmekte, plansız, denetimsiz, yeterli mühendislik hizmeti görmemiş yapı üretim ve denetim süreçlerinin önü açılmaktadır. Ayrıca aktif tektonik kuşak üzerinde yer alan ve sıklıkla büyük depremlerin meydana geldiği ülkemizde; etüt ve proje müelliflerinin yapı ruhsat formlarında imzalarının kaldırılması nedeniyle, olası bir depremde hasar gören yapıların üretim ve denetim süreçlerinde görev alan mühendis ve mimarların sorumlulukları ortadan kalkacaktır. Bu nedenle yapılan düzenlemede kamusal bir yarar bulunmadığı gibi, binlerce yurttaşımızın zarar görmesine de neden olabilecektir.

Elbette bu düzenlenme, son zamanlarda çıkarılan ve yapılan değişikliklerle ülkemizde yapılaşma sorunlarını daha da akut hale getiren bir dizi mevzuat ile birlikte değerlendirilmelidir. Amacı dışında uygulamalarla kent topraklarının yağmasını hızlandırarak her alanda yıkım ve yoğun yapılaşmanın önünü açan 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun, kentleşme ve planlama ilkelerinden uzak olarak hazırlanan ve çoklu imar uygulamalarına ve eşitsiz yapılaşmaya neden olan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği, kaçak yapılara ruhsat düzenleyerek meşrulaştırılmasını sağlayan ve kaçak yapılaşmayı özendiren İmar Affı (Barışı) ve sayısız KHK, torba yasa uygulamaları bunlardan bazılarıdır.

Yapı ruhsatında, etüt ve proje müelliflerinin imzalarının kaldırılması düzenlemesinin; denetimleri zorlaştıracağı, özellikle tadilat projelerinde müelliflerin haberi bile olmadan değişiklik yapılabilmesinin önünü açacağı ve sahte mimar/mühendisleri arttıracağı öngörülmektedir. Bu durum ayrıca yapı ruhsatı düzenleme sorumluluğu bulunan ilgili idareleri de, hukuki süreçler sonucunda içinde çıkılamayacak bir kaosa sürükleyecek ve neticede "bürokratik" engeller artacaktır. Yine etüt ve proje müelliflerinin imzalarının alınmadan işlem yapılması, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ile korunan haklarının ihlallerinde artışa sebep olacak ve bu anlamda uyuşmazlıkların yaşanmasına da yol açacaktır. Meslektaşlarımızın bilgileri dışında yapılacak etüt ve proje değişikliklerine ve kullanımlarına karşı, etüt ve projelerini Oda`da kayıt altına aldırmalarının telif hakkı ihlallerine karşı güvence sağlayacağını bir kez daha vurgulamak isteriz.

Yeni yapı ruhsat formu standartı formunun hazırlanması süreçlerinde TMMOB ve bağlı odalarımızın konuyla ilgili görüşleri maalesef alınmamıştır. Ruhsat düzenlenmesi sürecin-

de yaşanan bürokratik zorlukların büyük kısmı, ilgili idarelerin kendi işlerliklerinden ve yapısal eksikliklerinden kaynaklanmaktadır. Etüt ve proje müelliflerinin, şantiye şefinin ve yapı denetçilerinin imzalarının hızlandırılması için elektronik imza, elektronik yapı ruhsatı sistemleri oluşturularak hızlı bir şekilde denetim sağlanması ve müelliflerin etüt ve projeleri üzerindeki tasarruflarının ve haklarının korunması mümkündür.

Konuya ilişkin TMMOB ve bağlı ilgili Odalarımızın çalışmaları devam etmekte olup, meslek haklarımıza yapılan bu saldırıya karşı mücadelemiz kararlılıkla sürdürülecektir.

Kamuoyu ve Meslektaşlarımızın Bilgilerine Sunarız.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

TÜRKİYE CUMHURİYETİ DEVLET DEMİRYOLLARINI UYARIYORUZ! (19.09.2018)

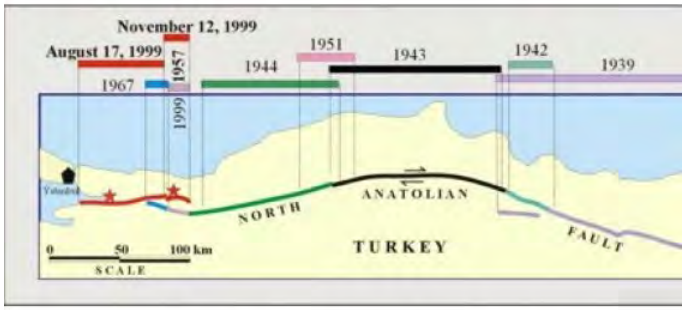

KAF'ta son yüz yıldaki deprem etkinliği.

Kuzey Anadolu Fayı üzerinde gözlenen ve 1944 yılında yaşanan Gerede depreminden beri devam eden fay krip olayının en önemli lokasyonlarından biri olan Karabük Eskipazar İsmetpaşa Demiryolu İstasyonu ve bu istasyonun etrafında yer alan, deformasyonun en iyi gözlendiği noktalardan biri olan ve jeolojik miras niteliğindeki bahçe duvarları ortadan kaldırılamaz.

Kuzey Anadolu Fayı (KAF), 1200 km uzunluğunda olup, Anadolu'yu boydan boya doğu-batı istikametinde kesmekte ve 100 metre ile 10 kilometre arasında değişen deformasyon zonuna sahip bulunmaktadır. Genelde güneye iç bükey bir yay şeklinde uzanan fay; sağ yönlü, doğrultu atımlı ve aktiftir. Üzerinde meydana genelen depremlerin odak derinliğine göre litosferi boydan boya kestiği kabul edilmektedir. Aynı şekilde, Avrasya levhası ile Anadolu levhacığını (bloğunu) sınırladığı için, KAF transform fay niteliğindedir. KAF çok sayıda deprem segmentine ayrılmaktadır. Değişik segmentlerinde 25 km ile 65 km arasında değişen atımlar ölçülmüştür. KAF segmentleri üzerinde tarihsel süreçlerde olduğu gibi son yüzyılda da doğudan batıya devam eden yıkıcı depremler olmuştur. Bu konularda yüzlerce yayın, rapor ve bildiriler bulunmaktadır.

KAF boyunca doğrultu atımlı faylara özgü; "faya paralel sırtlar, vadiler, set gölleri, pull apart havzalar, fayda sonlanan drenajlar ve yelpazeler ile üçgen yüzeyler gibi çok sayıda jeomorfolojik özellikler" gözlenmektedir. KAF'ın 1944 Gerede depreminin üzerinde yaşandığı segmentinde "asismik krip" hareketleri halen devam etmektedir.

Yukarıda tanımlanan özellikleriyle KAF bilimsel ve eğitici bakımından laboratuvar niteliğindedir, dolayısıyla dünyada bilinen aktif doğrultu atımlı fayları araştırmak için en iyi örneklerden biridir.

Kuzey Anadolu Fayı üzerinde ortaya çıkmış olan hareketlerde, gözlenebilen fay uzunluğu, deformasyon zonu, atım miktarı, epicenter (depremin merkez üssü) derinliği ile ilgili ayrıntılı bilgiler de elde edilmiştir. Ölçülen bu parametreler arasında bağlantılar kurarak

amprik formüller ortaya çıkarmaya çalışan uygulayıcı araştırmacılar için de oldukça önemlidir. Diğer bir değişle bu parametreler kullanılarak faylar üzerinde çıkması beklenen deprem büyüklüğü ve atım miktarı konusunda bilgiler sağlanmaktadır. Uygulamada deprem tekrarlanma periyotlarını ortaya çıkartmak için çok sayıda trenchler (araştırma hendekleri) de açılmıştır. Toplanan veriler deprem risk analizlerinde kullanılmaktadır.

Yukarıda tanımlanan özellikleri ile benzerleri arasında en belirgin nitelikleri gösteren Kuzey Anadolu Fay Zonu'nun belli alanlarında görülen yapılar jeolojik miras niteliğinde olup, yok olma tehlikesi ile karşı karşıyadır.

Bunlardan biri; 1944 Gerede depreminin meydana geldiği segmentin doğu kısmında bulunan İsmet Paşa İstasyonudur. Sismik etkinliği fark edilmeyen yer kabuğu hareketleri (krip) izlenmektedir. Bunun benzeri dünyada iyi bir şekilde San Andress Fayı üzerinde de gözlenmektedir. Bu krip olayı ile ilgili ülkemizde çok sayıda yayın ve devam eden araştırma bulunmaktadır. Krip niteliğinde izlenen bu hareketin 1944 kırığının henüz kilitlenmediği anlamına gelebildiği gibi, 1944 kırığının doğuya doğru göçünden kaynaklanan deprem öncüsü deformasyon olarak da düşünülmektedir. Bu nedenle bu kırık bilimsel olarak oldukça önemlidir. Ancak, konu olan gözlem alanı Eskipazar İsmetpaşa Tren İstasyonu ve istasyonu çevreleyen bahçe duvarları Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryollarını Ankara Bölge Müdürlüğü tarafından başlatılan onarım çalışmaları ile yok olma tehlikesi ile karşı karşıyadır (Şaroğlu F., Demirci E., 2018-Yayınlanmamış Makale).

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak, Eskipazar Kaymakamı, TCDDY Karabük Gar Şefi, TCDDY Ankara Bölge Müdürü konu hakkında ayrıntılı olarak bilgilendirilerek, gerek jeoloji mühendisliği öğrencileri için eğitici değeri olması, gerekse Kuzey Anadolu Fayı üzerinde görülen krip olayının gözlendiği dünyada ender ve en iyi yer olması, fayın hareketi konusunda bilgi vermesi nedeniyle İsmetpaşa Tren İstasyonu ve bahçesinde çalışmaları devam eden inşaat onarım faaliyetlerin durdurulmasını, bahçe duvarları etrafına dökülen

moloz ve çöplerin toplanarak gözlem noktalarının korunmasını, alanın Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından jeolojik miras listesine alınarak korunması ve gelecek nesillere aktarılması gerektiğini düşünüyoruz. Bu konuda başta Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryollarını Genel Müdürlüğü olmak üzere tüm ilgili kurumları göreve davet ediyoruz.

Saygılarımızla,

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

TEKİRDAĞ TREN FACİASINA, ÖNGÖRÜLEBİLİR VE ÖNLENEBİLİR NEDENLER YOL AÇMIŞTIR! (09.07.2018)

İlk belirlemelere göre; Edirne-Halkalı seferini yapan banliyö treninin Tekirdağ Muratlı-Balabanlı bölgesinde menfez kesitinin yetersiz ve menfez üstüne yapılan dolgunun niteliksizliği nedeniyle sel sularının menfezde yer alan toprak dolguyu boşaltması ve raylarının askıda kalması ve kırılması sonucunda, tren vagonları raydan çıkmış ve meydana gelen faciada 24 kişi yaşamını yitirmiş, 338 kişi ise yaralanmıştır. Kazada hayatını kaybedenlerin yakınlarına baş sağlığı diliyor, yaralıların bir an önce sağlıklarına kavuşmalarını temenni ediyoruz.

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığından yapılan açıklamada; "Kazanın aşırı yağmur yağışları nedeniyle menfez ile ray arasındaki toprağın boşalması nedeni ile meydana geldiği tespit edilmiştir." denilmektedir.

Gerek Bakanlığın açıklamasından, gerekse kaza yeri görüntülerinden mühendisliğe önem vermeyen bir yapım hatasının yine bir faciaya yol açtığı çok açık olarak görülmektedir.

Bakanlığın açıklaması da adeta bir itiraf niteliğindedir. Yapı yerindeki zeminin jeolojik-jeoteknik özellikleri ile bölgenin meteorolojik özellikleri dikkate alınarak yapılması ge-

reken menfez kesit ve projeleri ile menfez üstü ve çevresinde taşkın sularına karşı yapılması gereken dolgu ve koruyucu duvarların usulüne uygun yapılmadığı görülmektedir. Facianın meydana geldiği bu menfez geçişinde yukarıda belirtilen mühendislik parametrelerinin dikkate alınmaması ve toprak dolgu yapılması kazaya adeta davetiye çıkarmıştır.

Çok hızlı tren mühendislik hizmetlerinin gerçekleştirildiği 21. Yüzyılda, basit mühendislik hatalarına dayalı ölümcül kazların yaşanması bilime, mühendisliğe önem vermeyen anlayışların bir ayıbı olarak maalesef tekrar tekrar bu ülkede ortaya çıkmaktadır.

Bu facia da, pek ala öngörülebilir ve önlenebilir nedenlerle meydana gelmiştir.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak, demir yolu projelerinin güzergah seçiminden başlayarak, tünel, köprü, menfez gibi yol boyu büyük veya küçük bütün mühendislik yapılarında jeoloji bilim ve uygulamalarından başlayarak rant yerine bilimin ve mühendisliğin gereklerinin yerine getirilmesinin hayati önem taşıdığını bir kez daha ifade ediyoruz. Güzergâh seçiminde, projelendirmede, yapım, izleme ve kontrol süreçlerinde çağın mühendislik bilim ve uygulamalarını dikkate almayan ve 24 yurttaşımızın yaşamını yitirmesine, 338 yurttaşımızın yaralanmasına neden olan Ulaştırma Bakanlığı ve Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğü sorumluları derhal ortaya çıkarılmalı, konu; tarafsız bir komisyon tarafından ele alınarak sonucu kamuoyu ile paylaşılmalıdır.

Ayrıca TCDD Yapım ile TCDD Taşımacılık dairelerinin 14 Haziran 2016 yılında ayrılması sonucunda; yapım ve taşımacılık plan ve hedeflerinin birlikte değerlendirilmediği, yapım aşamasında şartname kriterlerinin müteahhit firmaların insafına bırakıldığı, 2013 yılına kadar demiryolu güzergahlarında görevli olan ``YOL BEKÇİLERİ`` nin maliyet kapsamında işlerine son verilmesi ve rutin günlük kontrollerin yapılmaması bugün yaşadığımız kazanın bir diğer önemli nedeni olarak görülmektedir. Şayet bu personeller olsaydı, menfez ile ray arasındaki dolgu ve balastın gitmiş olduğu görülecek ve ilgili tren seferi yapılmamış olacaktı .

Bilim ve aklın bu ülkede egemen olması ile kazalara da, facialara da engel olmak mümkündür.

Bilimle, emekle, umut ve inatla.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

JEOLOJİK-JEOTEKNİK BİLGİ VE DEĞERLENDİRME OLMADAN DEPREME DAYANIKLI YAPI TASARIMI OLAMAZ! (16.08.2018)

Ülkemizde yaşanmış en yıkıcı depremlerden biri olan; binlerce insanımızın hayatını kaybetmesine, on binlerce insanın yaralanmasına neden olan 17 Ağustos 1999 Marmara depreminin ardından 19 yılı geride bıraktık.

Dünyanın sismik yönden en aktif olan Alp-Himalaya deprem kuşağında bulunan ülkemizin %93'ü deprem bölgeleri içinde yer almakta; nüfusunun %98'i, sanayi kuruluşlarının %98'i barajlarımızın %95'i bu tehlikeli kuşak üzerinde bulunmaktadır. Jeolojik yapısı nedeniyle, her zaman yıkıcı depremlerin yaşanabileceği ülkemizde; çarpık kentleşmenin sonucu oluşan yapı stoğunun, başta depremini bekleyen İstanbul olmak üzere, ne kadar güvenliksiz olduğu son günlerde arka arkaya çöken binalar ve istinat yapıları ile bir kez daha ortaya çıkmıştır.

2012 yılında yürürlüğe giren 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkındaki Kanun ile sözde deprem zararlarını azaltmaya çare olarak sunulan kentsel dönüşüm projelerinin (!) asıl olarak rantsal dönüşüme hizmet ettiği, riskli alanlar ve yapılar için sonuç alıcı uygulamaların gerçekleştirilmediği, hatta imara esas jeolojik-jeoteknik etütler sonucunda uygun olmayan alan olarak ilan edilmiş bölgelerin kentsel dönüşüm adı altında yapılaşmaya açılarak daha da tehlikeli hale getirilmiştir. Kentsel dönüşüm alanları olması gerekenden çok uzakta, artık dönüşemez hale gelen kimliksiz ve güvenliksiz yapı stoklarına dönüşmüş ve dönüşmektedir.

Bütün bu olumsuz gelişmeler ortadayken, gündeme getirilen "imar affı" ile; kıyı alanları, tarım arazileri, meralar, orman alanları, dere yatakları, içme suyu havzaları ile tarihi, doğal, arkeolojik sit alanları üzerine inşa edilen kaçak ve mevzuata uygun olmayan bina ve tesisler dâhil olmak üzere, ayrıcalıklı imar hakları verilerek her biri bir "kent ve çevre suçu" niteliğinde yükselen yapılar yasallaştırılmak istenmektedir.

"İmar Barışı" adı altında topluma sunulan bu kaçak yapılaşma affı ile, denetimsiz, mühendislik hizmeti almamış yapılar yasal hale getirilmiş, bugüne kadar sınırlı da olsa deprem güvenliği için atılmış olan tüm adımlar boşa çıkartılmıştır. Bu yasal kılıf, ülkede inşa edilmiş bulunan yapıları depreme karşı güvenlikli hale getirmeyecek, tam aksine doğa olayla-

rının afete dönüşerek pek çok insanın hayatını kaybetmesinin zemini hazırlanmış olacaktır. Karadeniz bölgesinde son günlerde yağan yağmur sonucu meydana gelen taşkınlarda, Karadeniz sahil yolu yapımı sırasında jeolojik–jeoteknik çalışmaların gözardı edilmesinin yanında, dere yatakları içine yapılmış çok sayıdaki kaçak yapının yıkılmış olması bunun açık göstergelerinden biridir.

Yapının oturduğu zemin birimlerinin jeolojik ve jeoteknik parametrelerinin belirlendiği zemin ve temel etütleri başta olmak üzere, yeterli mühendislik hizmeti almamış on binlerce yapının, İmar barışı adı altında sadece bina sahiplerinin beyanıyla tescilleneceği düşünüldüğünde durumun vahameti daha da artmaktadır. Yapı Kayıt Belgesi" verilmiş "yapının depreme dayanıklılığı hususunu malikin sorumluluğuna" bırakan "İmar Barışı" ile hem doğa olaylarının afete dönüşmesi için uygun zemin hazırlanmış hem de toplumun "afet güvenliği algısı" para uğruna yok edilmiştir.

Mevcut siyasi iktidar bir yandan Gemlik gibi bölgeleri "diri fay hatları" üzerinde olmasını gerekçe göstererek Bakanlar Kurulu Kararı ile yer değişikliğine zorlarken, diğer yandan "aktif fay hatları veya zonları" üzerine inşa edilmiş çok sayıdaki yerleşim biriminde bulunan yapıları imar affından yararlandırarak yasal hale getirmektedir.

1984 yılında çıkarılan "imar affı yasası" ardından yaşanan 1999 Büyük Marmara Depremleri ile büyük ölçüde imar aflarının yarattığı, jeolojik olarak sakıncalı alanlar üzerinde inşa edilen yerleşimler ile sağlam olmayan yapı stokunun yıkılmasının ağır bedelinin toplum olarak ödendiği unutulmamalıdır. Bugün de ülkenin içinde bulunduğu ekonomik krizden dolayı, 50 ile 70 milyar dolar sıcak para getireceği düşünülen imar affının cazibesinin artırılması amacıyla, her gün iktidar tarafından büyük bir gururla "kaç vatandaşımızın imar barışından yararlanmak için başvurduğu" ve sayıların yarıştırıldığı bir ortamda, ülkemizde meydana gelecek ilk depremde; ağır can kayıplarının yanında, bugün toplanan sıcak para kaynağının kat ve kat üstünde ekonomik kayıplara neden olacağı unutulmamalıdır.

Yine depreme karşı ne kadar güvenliksiz bir çevrede yaşadığımız ortadayken, bu durumu gidermesi beklenen siyasi iktidar, sağlıklı ve güvenli yapı üretimini ortadan kaldıracak düzenlemeleri arka arkaya uygulamaya sokmakta ve mühendislik hizmetlerini devre dışı bırakmaya devam etmektedir.

02.05.2018 tarih ve 30409 (mükerrer) Resmî Gazete'de yayımlanan tebliğ ile, TS 8737 no.lu yeni Yapı Ruhsatı Formu Standardı yürürlüğe girerek etüt ve proje müelliflerin ıslak imzalarının yer aldığı bölümler kaldırılmıştır. Mühendislik ve mimarlık hizmetlerine ilişkin işlemleri "bürokratik engel" olarak gören bir anlayışın ürünü olan bu uygulama ile etüt ve proje müellifi mühendislerin bilgisi dışında yapı ruhsatı hazırlanmasına imkan sağlanarak mesleki hak ve yetkilerimiz, telif hakları, müelliflik hakları, sağlıklı ve güvenli yapı üretiminin ana bileşenlerinden biri olan "denetim hizmetleri" yok edilmeye çalışılmaktadır.

Yapı üretim sürecinden mühendisleri uzak tutan, mühendisleri itibarsızlaştıran anlayışın depreme karşı insanların can ve mal güvenliğini koruyamayacağı bilinmelidir.

Diğer taraftan,

Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) tarafından hazırlanan

Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği, Türkiye Deprem Tehlike Haritası ile birlikte 18.03.2018 tarih ve 30364 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olup, 01.01.2019 tarihinde yürürlüğe girecektir. Her iki düzenlemede ülkemizdeki yerleşimlerin deprem güvenliğinin sağlanması açısından önemli işlevlere sahip olup teknik içerikleri kritik önemdedir. Ancak, söz konusu yönetmeliğin; ülkenin jeolojik gerçekliğine uygun hazırlanmadığı, imar planına esas jeolojik ve jeoteknik etüt raporlarını yönlendirici kabul etmediği, güvenli yapılaşma süreçlerinde yer alması gereken jeoloji mühendisliği hizmetlerinin dışlandığı görülmektedir.

Sağlıklı ve güvenli bir yapı üretim süreci, birbiriyle uyumlu üst ölçek ve alt ölçekli planların hazırlanmasından, yani "ham arsa"dan "imar parseli"ne giden harita ve kadastro, arazi kullanım planlaması ve plana esas jeolojik-jeoteknik araştırmalar ile yapı üretim öncesi ve sırasında inşa faaliyeti kapsamında yapılan, zemin ve temel etüt araştırmaları aşamalarındaki karar ve uygulama süreçleriyle başlar. Binanın yapı kullanma izni verilerek ikamete açılmasına kadar tüm iş ve işlemler ile son bulur. Yapı inşa süreçlerinin planlama ve tasarımı esnasında mühendislik hizmetlerinde yapılan eksiklikler geri dönülemez sonuçlar doğurur ve yüksek maliyetli iyileştirme ve tadilatların yapılmasına neden olur.

Yapı üretim sürecinin güvenli yapılaşmayı yaratabilmesinin önkoşulu, bu sürece katılan meslek disiplinlerinin ortak bir amaç için sürece etkin katılımının sağlanması ile mümkündür. Güvenli yapı üretimi, farklı meslek disiplinlerinin hazırladığı "etüt ve projelerin" (jeolojik-jeoteknik/zemin ve temel etüdü), mimari, statik, elektrik, makine, peyzaj projeleri bir bütünüdür. İlgili meslek disiplinlerinin kendi mesleki uzmanlıklarını sürece katması, koordineli bir çalışma yürütmelerini gerektirmektedir. Tüm bu gerçeklere rağmen, yapı üretim ve denetim sürecindeki etüt ve proje kontrolünün her bir meslek disiplini tarafından ayrı ayrı üstlenilmesi gerekirken; Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği ile farklı mimarlık ve mühendislik disiplinlerinin katkıları ile hazırlanan etüt ve projelendirme süreçlerinin gözetim ve kontrollük hizmetlerinin sadece tek bir meslek disiplinine bırakıldığı görülmektedir. Bilime ve mühendislik hizmetlerinin gereklerine aykırı olacak bu durum, depreme karşı güvenli yapılaşma sürecini aksatacak sonuçlar yaratacaktır.

Gerek ülkemizde, gerekse dünyada deprem etkisi altında mevcut binaların hasar görebilirliği; taşıyıcı sistem yapısının yetersizliği veya düzensizliği, yapıda kullanılan malzemenin niteliği ve yapının oturduğu zeminlerin jeoteknik özellikleri ile diri fay parametreleri gibi dört temel nedenden kaynaklandığı bilinmektedir.

"Deprem etkisi altında tasarımı yapılacak yeni binalar ile deprem performansı değerlendirilecek veya güçlendirilecek mevcut binalar için gerekli zemin araştırmalarının kapsamı, zemin koşullarının, sınıf veya parametrelerinin belirlenmesi, bina temelleri ve çevre bodrum perdelerinin deprem etkisi altında tasarımı, yapı-zemin etkileşimi analizleri ve zemin sıvılaşma potansiyelinin değerlendirilmesi mevcut yasal mevzuat hükümleri ve yargı kararları ile kesinleştirilmiş olmasına rağmen yeni Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği ile bu yetki başka bir meslek grubuna verilerek, bu uygulamaların içerisinde yer alması gereken jeoloji mühendisleri yeni binalar ile deprem performansı değerlendirilecek veya güçlendirilecek mevcut bina çalışmalarının dışında tutulmuştur.

Son zamanlarda yaşadığımız jeolojik kökenli kazalar, istinat duvarlarının ve binaların yıkılması gibi olaylar, jeolojik koşulların tasarımda dikkate alınmadığında ne tür problemlerin oluşabileceğini göstermektedir. Hiçbir gelişmiş ülkenin deprem yönetmeliğinde tasarım aşamasında jeolojik yorumlama sorumluluğu başka meslek dallarına bırakılmamışken, her an yıkıcı bir depremi yaşayabileceğimiz ülkemizde buna uyulmamasını anlamak mümkün değildir.

17 Ağustos 1999 ve 12 Kasım 1999 depremlerini takip eden 19 senede, aralarında meslektaşlarımızın da bulunduğu çok sayıda bilim insanı, akademisyen, mühendis, mimar ve şehir planlamacısı genelde afet özelde deprem güvenliği için atılması gereken adımları tüm açıklığı ile belirlemiş ve değişik kanallardan kamuoyuna duyurmuştur. Ancak bu adımlar rant uğruna gözardı edilmekte; yaşam alanlarımızı afet risklerine karşı hazırlayacak ve onları daha yaşanır kılacak önlemler ihmal edilmektedir Jeoloji Mühendisleri Odası olarak, bir doğa olayı olan depremlerin afete dönüşmemesinin ve dolayısıyla deprem zararlarının azaltılmasının mümkün olduğunu bir kez daha belirtiyor ve;

Doğal bir olayı afete dönüştüren en önemli etmenlerden biri olan yapının oturduğu zeminlerin jeolojik ve jeoteknik özelliklerinin belirlenmesi ve değerlendirilmesinin ancak jeoloji mühendisleri tarafından yerine getirilebileceğini ifade ediyor ve yapı üretimi ve denetimi süreçlerinin jeolojik-jeoteknik (zemin ve temel) etüdü, mimari, statik, elektrik, makine, peyzaj gibi tüm proje ve etütlerinin 3194 sayılı yasada belirtildiği şekilde ayrı ayrı ilgili meslek disiplini tarafından yerine getirilmesinin uygulamada sağlanması gerektiğini düşünüyoruz.

Jeoloji Mühendisleri Odası olarak uyarıyoruz!!!!

Riskli yapılar için sonuç alıcı uygulamaların gerçekleştirilmediği, rantsal dönüşüme hizmet eden kentsel dönüşüm projelerinden,

İmar Barışı" adı altındaki, denetimsiz, mühendislik hizmeti almamış kaçak yapılara af getirilmesinden,

Yapı üretim sürecinden mühendisleri uzak tutan, mühendisleri itibarsızlaştıran anlayışlardan,

Mühendislik hizmeti almadan yapı üretimini teşvik eden uygulamalardan,

Yapının oturduğu zeminlerin özellikleri ve parametrelerini ortaya koyan jeolojik-jeoteknik etütlerini önemsizleştiren ve jeoloji mühendislerini yok sayan düzenlemelerden,

Yapı denetimi süreçlerinde jeoloji mühendisliğine yer vermeyen anlayıştan,

vaz geçilmediği sürece bu ülkede doğa olayları maalesef afete dönüşmeye devam edecektir.

Son yaşanan bina, istinat duvarı ve yol çökmelerinin de gösterdiği gibi yağış rejiminin ani değişikliği bile yıkıma yol açarken deprem durumunda ortaya çıkacak facialarını önceden görebilmenin çok zor olmadığı ve depreme karşı ne kadar güvenliksiz bir çevrede yaşadığımız gözler önündeyken; siyasi iktidarı, bilime ve mühendisliğe aykırı uygulamalardan vazgeçerek, başta deprem olmak üzere afetlere karşı toplumun sağlıklı ve güvenli bir yapı ve

çevrede yaşama hakkını yarın çok geç olmadan sağlamaya davet ediyoruz.

Bilimle, emekle, inatla, umutla

Saygılarımızla;

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

"İMAR BARIŞI!" İMAR AFFINA VE DAHA GÜVENSİZ KENTLERE DOĞRU DOLUDİZGİN GİDİYOR…(21.09.2018)

20.09.2018 tarih ve 30541 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan değişikle "YAPI KAYIT BELGESİ VERİLMESİNE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR" yeniden düzenlenmiştir. Gerek Mayıs ayında 3194 sayılı İmar Kanununa eklenen "Geçici 16. Madde", gerekse Haziran ayında yayımlanan Tebliğ ile ilgili TMMOB ve bağlı Odalarca yapılan çok sayıdaki basın açıklamasında topluma "İmar Barışı" olarak sunulan sistemin yaratacağı olumsuzluklar anlatılmaya çalışılarak, bu yoldan geri dönülmesi çağrıları yapılmıştı. Dün Resmi Gazete'de yayımlanan değişiklikler bu çağrıların ne kadar haklı ve yerinde olduğunu açıkça göstermiştir.

20.09.2018 tarih ve 30541 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "YAPI KAYIT BELGESİ VERİLMESİNE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR"da yapılan değişiklerle, imar affının sadece 3194 sayılı yasa kapsamındaki yapılar ve konularla sınırlı olmadığı; Kıyı Kanunu, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun gibi farklı kanunların alanları içinde yer alan ve İmar Kanunu ile alakası bulunmayan enerji tesisleri, iskele, liman tersane, istinat duvarı, dolgu alanı, havuz gibi bina niteliği taşımayan yapılara da "YAPI KAYIT BELGESİ" verilmesi suretiyle imar affı sınırlarının hukuksuz bir şekilde genişletildiği görülmektedir.

Bu değişikliklerle;

İskele, liman, tersane vb. yapılara ilişkin yapılan açık atıfla gerek kıyı alanı içinde ve gerisinde, gerekse göl, akarsu ve deniz alanları içinde hukuksuz bir şekilde yapılan iskele, liman,

tersane gibi kaçak yapılar başta Anayasa'nın 43. Maddesinde belirtilen "Kıyılar, Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Deniz, göl ve akarsu kıyılarıyla, deniz ve göllerin kıyılarını çevreleyen sahil şeritlerinden yararlanmada öncelikle kamu yararı gözetilir. Kıyılarla sahil şeritlerinin, kullanılış amaçlarına göre derinliği ve kişilerin bu yerlerden yararlanma imkan ve şartları kanunla düzenlenir" hükümleri ile Kıyı Kanunu yok sayılarak, yasal ve teknik aykırılıklar görmezden gelinerek "YAPI KAYIT BELGESİ" verilebilecektir.

Dolgunun yapıldığı yer, dolgu malzemenin kamu sağlığı ve güvenliği konusunda oluşturduğu tehlikeler görmezden gelinerek yer kazanmak amacıyla göl, akarsu, deniz doldurularak elde edilmiş alanlarda dahil olmak üzere tüm dolgu alanları üzerinde yapılan yapılarda da hiçbir teknik bilgi ve belge istenmeden, dolgu işlemlerinden doğan aykırılıklarda dikkate alınmaksızın "YAPI KAYIT BELGESİ" verilebilecektir.

Beyoğlu-Sütlüce'de meydana gelen istinat duvarı çökmesi (benzeri olaylar yoğun yapılaşmış kentsel alanlarda zaten sık sık yaşanmaktadır) ile kamuoyunun gündemine gelen istinat yapılarında yapılan aykırılıklar da görmezden gelinerek "YAPI KAYIT BELGESİ" verilebilecektir.

Bütün bunlara ilave olarak basit veya entegre sanayi tesisleri, aykırılıklarının zararlı etkileri, patlama ve yangın riskleri vb. boyutlar göz ardı edilerek YAPI KAYIT BELGESİ sistemine daha ilk günden alınmıştı. Bu değişiklikle yelpaze daha da genişletilmiştir.

Yukarıda belirtilen değişikliklerin imar ve çevre güvenliği üzerinde yaratacağı riskleri tarif etmeye gerek bile yok, kentlerimiz zaten birer "risk havuzu" haline gelmişken yapılan bu düzenleme ile birlikte ülke insanımızın "Sağlıklı ve Güvenli Bir Çevrede Yaşama Hakkı" tümüyle yok edecektir.

Peki, bütün bunlar ne için? Esas itibariyle "yerleşme yerleri ile bu yerlerdeki yapılaşmaların; plan, fen, sağlık ve çevre şartlarına uygun teşekkülünü sağlamaktan", imar sisteminin güvenliğinden birinci derecede sorumlu ve yetkili kurum olan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, kendi gerçekleştirdiği düzenlemeleri bile yok sayıp aykırılıkları görmezden geliyor? Bir yandan "bir imar planı nasıl yapılmalı üzerine kurallar tesis ederek mevzuat oluşturuyor" diğer yandan da mevcut imar planlarını yok sayan, kıyı yağmasına neden olan ve yapı güvenliğini afetlere karşı yok eden düzenlemelere hukuksal alt yapıyı hazırlıyor?

Rant için, para için; daha çok para için anayasal ve yasal düzenlemeler yok sayılarak kamu sağlığı ve güvenliği riske atılıyor, göl, akarsu ve denizel kıyı alanlarımız talan ediliyor.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak, bir kez daha uyarıyoruz, ülke insanımızı afetlere karşı güvencesiz bırakan, kıyı alanlarımızın talanına yol açan bu düzenlemelerle elde edilecek kaynakların çok daha fazlasının ilk doğa kaynaklı afette, doğa tarafından geri alınacağı unutulmamalıdır.

Saygılarımızla,

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

DÜNYA MADENCİLER GÜNÜ KUTLU OLSUN! (04.12.2018)

Madenleri arayıp bulan, işleyen, alınterleri ile maden ocaklarını aydınlatanlar direnişleriyle 'tünelin ucundaki ışık' gibi umut oluyor insanlığa. Yaşamları iş cinayetleri ile ellerimizden alınan maden emekçilerini saygıyla anarken, tüm maden emekçilerinin 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'nü kutluyoruz...

Bugün 4 Aralık Dünya madenciler Günü. Santa Barbara'nın Roma zulmünden kaçarak dünya madencilerine armağan ettiği gün.

Her yıl benzer bir şekilde kutlanıyor Dünya Madenciler günü; ya iş cinayetlerinin gölgesinde ya direnişin coşkusunda!

Kuralsız, denetimsiz, güvencesiz çalışma şartlarında, ölümün madencinin kaderi haline getirildiği ülkemizde, maden kazaları sonucu yaşanan ölümlerde dünyada ilk sıralarda yer almayı sürdürüyoruz. Ama yine de madenleri arayıp bulan, işleyen, alınterleri ile maden ocaklarını aydınlatanlar direnişleriyle 'tünelin ucundaki ışık' gibi umut oluyor insanlığa.

Yaşamları iş cinayetleri ile ellerimizden alınan maden emekçilerini saygıyla anarken, tüm maden emekçilerinin 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'nü kutluyoruz...

Bilimle, emekle, inatla, umutla.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

ODAMIZ ULAŞTIRMA BAKANI SAYIN MEHMET CAHİT TURAN VE TCDD GENEL MÜDÜRÜ İSA APAYDIN'I UYARIYOR (26.10.2018)

Zemin problemlerine dayalı Mühendislik hataları, tüm Dünyada olduğu gibi ülkemizde de sıklıkla gündeme gelen, insan hayatı ve büyük ekonomik kayıplara neden olan sonuçlara sebep olmaktadır. Bunun en son örneğini geçtiğimiz aylarda (8 Temmuz 2018) 25 vatandaşımızın hayatını kaybettiği, 317 vatandaşımızın yaralandığı Tekirdağ tren faciasında yaşamıştık.

Son yıllarda Demiryollarına yönelik çalışmaların ivme kazandığı ülkemizde, Yüksek Hızlı Tren (YHT) hatlarının bir kısmının tamamlandığı, bir kısmının inşaatlarının devam ettiği ve yeni bazı hatların etüt-proje çalışmalarının ise devam ettiği bilinmektedir. İnşaatı devam eden önemli hatlardan birisi olan Ankara-Afyon-İzmir YHT hattının Seydiler (Afyonkarahisar) bölümünde, Seydiler Göleti kuzeyinde geçiş güzergahı viyadükler ile karşılanmaktadır. Bu viyadüklerden birisi için açılan temelin, KKB-GGB uzanımlı sol yönlü doğrultu atımlı bir fay üzerinde yer aldığı, bununla beraber göletin hemen kenarına açılan temel litolojisinin bu fay kırığı boyunca gölden sızan sularla suya doygun hale geldiği gözlenmiştir. Yeraltı su seviyesinin yüksek olması, fayın varlığı ve zeminin dayanımını önemli oranda düşürmekte, buda olası bir deprem sırasında mühendislik yapılarının zarar görmesine neden olmaktadır.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak Ankara-Afyon YHT güzergâhı kapsamında Seydiler (Afyonkarahisar) bölümünde yapım çalışmaları devam eden viyadük ayaklarından biri aktif fay hattı üzerine oturtulmuş bulunmaktadır. Gelecekte herhangi bir kazaya, can ve mal kaybına yol açmamak adına henüz inşaat aşamasındayken uyarıyoruz!!!

Karayolu, demir yolu, viyadük, tünel gibi çizgisel mühendislik yapıları yapılırken, bu yapıları fay hatları üzerine yerleştirmek yerine, bu fayların paleosismolojik analizi, tipi ve geometrisi gibi jeolojik özellikleri dikkate alınarak etüt, planlama ve yapım çalışmaları gerçekleştirilmedir. Aksi takdirde 1999 Marmara depreminde 50 yakın yurttaşımızın canına mal olan Sakarya'da ki viyadük yıkılması ile Bolu Tüneli ve bağlantı viyadüklerinde yaşanan benzer sorunlar burada da kendisini gösterecektir.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

ODAMIZDAN BOLVADİN FAYI İLE İLGİLİ UYARI (02.11.2018)

Odamız Afyon-Bolvadin İlçe merkezi sınırları içinde çok sayıdaki yapıyı da etkileyen, bölgede yaşayan yurttaşlarımızı tedirgin eden, Bolvadin Fay Zonu üzerinde meydana gelen deformasyon hakkında yayınlanan bilimsel çalışma ve raporları derleyerek Sayın Cumhurbaşkanı başta olmak üzere sorumlu kuruluşlar olan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ile Afyon Valiliğini yazılı olarak uyaran yazılar yazdı.

Yazıda "TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak yetkili ve sorumlu olan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı ile Afyon

Valiliğini görev davet ediyor ve uyarıyoruz. Aktif tektonik kuşak içerisinde yeralan Bolvadin (Afyon)'de olası bir can kaybına neden olunmaması için Bolvadin fayı üzerinde ve deformasyon zonu içinde kalan alanlar acilen yapılaşmaya kapatılmalı, bu zon içinde kalan yapılar kamu eliyle yıkılmalı, bu bölgedeki yurttaşlarımız sağlıklı ve güvenli bir ortamda yaşamlarını sürdürmeleri ve barınma ihtiyaçlarının karşılanması için tedbirler alınmalıdır" denildi.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

"ÇILGIN PROJELER" ÜLKENİN VE KENTLERİMİZİN GELECİĞİNİ ÇALMAYA DEVAM EDİYOR: ANTALYA BOĞAÇAY PROJESİ. (06.12.2018)

Sadece günümüzün değil, çocuklarımızın geleceğini de çalan bu "çılgın projeler" sonucunda kamu, ağır bir borç sarmalı içine çekilmiş, ülkenin geleceği bir avuç ulusötesi banka ve rantiyecinin ipoteği altına alınmış bulunmaktadır.

1980 yılından bu yana uygulanan neoliberal ekonomi politikaları sonucunda ülkemizin cumhuriyet tarihi boyunca sahip olduğu doğal kaynak ve varlıkları, üretime ve sanayiye ilişkin tüm birikimleri sistematik bir şekilde özelleştirme, kapatma, yağma ve talana dayalı politikalara maruz kalmış, elde edilen kaynaklar ise arsa ve imar rantı üzerinden beton ekonomisine yatırılmıştır. İnsanımızı işsizliğe, üretimsizliğe ve açlığa mahkum eden bu anlayış sonucunda, ülke her on yılda bir ekonomik krize sürüklenmektedir.

Bugün yaşadığımız krizin ana nedeninin üretime dayanmayan; özelleştirme, rant ve talana dayalı bir anlayışın sonucu olduğu hepimiz tarafından bilinmektedir. Kamu kaynak ve varlıklarının talanına dayalı bu anlayış, son yıllarda "çılgın projeler" adı altında ülkenin farklı noktalarında kendini göstermektedir.

Sadece günümüzün değil, çocuklarımızın geleceğini de çalan bu "çılgın projeler" sonu-

cunda kamu, ağır bir borç sarmalı içine çekilmiş, ülkenin geleceği bir avuç ulusötesi banka ve rantiyecinin ipoteği altına alınmış bulunmaktadır.

Bu "çılgın projelerden" birisi de, Antalya Büyükşehir Belediyesi tarafından yapım çalışmalarına başlanılan, BOĞAÇAY PROJESİ' dir.

Antalya halkı başta olmak üzere, kamu yararı gütmeyen, hatta Antalya'nın sembolü haline gelen "Konyaaltı Plajı"nın aşınarak yok olması ile 170.000 kişinin içme suyu kalitesinde su ihtiyacını karşılayan kuyuları ve "Hurma Su Kaynaklarının" kirletilerek tüketilmesine neden olacak bu projenin etkilerinin ortaya konulması amacıyla Odamız tarafından oluşturulan çalışma gurubu tarafından hazırlanan rapor, basın açıklamamız ekinde taktirlerinize sunulmaktadır.

Söz konusu rapordan da görüleceği üzere;

Antalya Büyükşehir Belediyesi, Konyaaltı sahilinde, denize boşalan Boğaçayı yatağı boyunca deniz seviyesi altına en az 1.5 m inilecek şekilde bir kanal açılarak denizin ilk etapta 750 m karaya sokulması ve buraya bir yat limanı inşa edilmesi ve limanın gerisinde Boğaçay yatağı boyunca değişik aktivite ve yapıları (film setleri, eğlence merkezleri, konut ve yaşam alanları vb.) içeren ve kendileri tarafından "çılgın proje" olarak tanımlanan bir proje başlatmıştır. İlk defa 2009 yılı yerel yönetim seçimlerinde Sayın Menderes Türel tarafından dile getirilen proje, Türel'in 2014 yılında belediye başkanı seçilmesinden itibaren tekrar gündeme getirilmiş ve 2017 yılında uygulamaya başlanmıştır. Projenin Boğaçayı üzerinde 'çevresel konuları korumaya yönelik' bir proje olacağı iddiasına rağmen, projenin çevreye çok ciddi olumsuz etkileri olacağı bilindiğinden, kamuoyunda her kesimden birçok eleştiri ve tepki almıştır.

Çünkü proje; Antalya kentinin içmesuyu ihtiyacının karşılanması için son derece önemli olan Boğaçayı alüvyon akiferi ve kent turizmi ve peyzajı için vazgeçilmez nitelikte olan Konyaaltı Plajı için çok ciddi bir tehdit oluşturmaktadır. Projenin uygulanması ile tuzlu su girişimi nedeniyle Boğaçay akiferi ve kuyular tuzlanacak, yapılacak kazılarla yeraltısuyu açığa çıkarılarak kirlenmeye açık hale gelecektir. Taşkınlarla getirdiği malzemeyi Akdeniz'e boşaltarak denizin plaj kumlarını aşındırmasını önleyen Boğaçayı'nın sahil ile buluşması engellenerek, sahilin hızla aşınmasının yolu açılmış olacaktır. Ayrıca, projenin uygulanması ile hem proje ile inşa edilecek tesisler, hem de mevcut yerleşimler taşkınlara açık hale getirilmiştir.

Odamız tarafından uzman bir heyet marifetiyle yapılan inceleme sonucunda, Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Menderes Türel tarafından "Çılgın Proje" olarak tanımlanan Boğaçay projesinin uygulanması halinde neden olacağı olumsuz sonuçlar ve karşı karşıya kalacağı tehlikeler kısaca özetlemek gerekirse

Proje, Antalya'nın içmesuyu ihtiyacı için çok değerli olan Boğaçay alüvyonu içindedir. Mevcut koşullarda Boğaçayı alüvyonundaki yeraltısuyu içme ve sulamaya uygun kalitededir. Projenin uygulanması ile denizin 750 m içeri sokularak 260 m genişliğinde bir kanal oluşturulması halinde gözenekli ortam içinde tuzlu su kaması karaya doğru ilerleyecek ve yeraltısuları tuzlanarak kullanılamaz hale gelecektir. Böylece, Konyaaltı ilçesine içme suyu

sağlayan kuyular başta olmak üzere bölgedeki kuyulardan tuzlu su çekilmeye başlanacaktır. Projenin 1. Etabının hemen yanında (200 m mesafede) bulunan içmesuyu kuyuları, Konyaaltı İlçesi'nin su ihtiyacının % 90'ını karşılamaktadır. 3 keson ve 2 sondaj kuyusu olmak üzere toplam 5 adet kuyudan günde 38000 m^3 (yılda 13 milyon m3) içme suyu çekilmektedir. Projenin uygulanmasından sonra bozulan yeraltısuyu kalitesinin eski haline dönmesi artık mümkün olmayacaktır.

Proje kapsamında Boğaçay alüvyonunda yapılan kazılarla 07.04.2012 tarih, 28257 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yeraltısularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Yönetmeliği ihlal edilmektedir. Yönetmeliğin 12. Maddesinin (m) bendinde "YAS rezervlerini haiz akifer karakterindeki her türlü formasyondan malzeme temini yasaktır" hükmü bulunmaktadır. Bu hükmün temel amacı; yeraltısuyu kütlelerinin hacim olarak korunması, yeraltısuyunun açığa çıkarılmak suretiyle kirlenmesine engel olunmasıdır. Projede deniz seviyesinin 2.5 m altına kadar yapılan kazılarla, daha önceki yeraltısuyu seviyesinin altına inilmiş, böylece yeraltısuyu açığa çıkarılmıştır. Yapılan kazılarla hem akifer hacmi küçülmüş, hem kirlenmeye açık hale gelmiştir. Kazılan alanın tuzlu deniz suyu ile doldurulması halinde yeraltısuyu hızla tuzlanacaktır. Böylece projeyi uygulayanlar, 167 sayılı Yeraltısuları Kanunu ve Yeraltısularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Yönetmeliği'ni ihlal etmiş olmaktadır.

Projede yapılan kazılarla ovada yeraltısuyu seviyesi düşeceğinden, bölgede yer alan Hurma kaynakları olumsuz etkilenecektir.

Projeye göre Boğaçayı yatağının her iki tarafında 3 basamaklı betonarme sedde inşa edilecektir. 10'ar m genişliğindeki basamaklar 10 m derinliğe inen fore kazıklar üzerine oturtulmuştur. Yan yana dörder metre aralıklı olan kazıkların üç sıra halinde ve yatağın her iki tarafında 750'şer metre uzunluğunda olması yeraltısuyu akımına karşı kısmi bir bariyer oluşturacaktır. Temiz yeraltısuyu ile beslenen plaj sularının sirkülasyonu ve temizlenmesine engel teşkil edecektir.

Antalya'da doğuda Konyaaltı Varyantı ile batıda Büyük Liman arasında önceden 10.5 km, limanın yapılmasıyla 9 km uzunluğa sahip olan ancak günümüzde yaklaşık 7,5 km'si halkın kullanımına açık olan Konyaaltı plajı sadece Antalya halkının değil Antalya'ya gelen yüzbinlerce yerli ve yabancı ziyaretçinin yararlandığı bir plajdır. Dolayısıyla Antalya turizmine ve ekonomisine katkısı küçümsenemeyecek derecededir. Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı tarafından Çılgın Proje olarak tanımlanan Boğaçay projesinde başlangıçta Boğaçay içinde denizin içeri alınarak oraya bir yat limanı inşa edilmesi planlanmıştır. Ancak Meslek odalarından gelen eleştiri ve tepkiler ile projenin uygulanmasındaki güçlükler nedeniyle bundan vazgeçilerek yat limanının sahilde inşa edilmesine karar verilmiştir. Yapılan açıklamalar ve görsel simülasyonlara göre yat limanı mevcut Büyük Liman ile Boğaçay arasında inşa edilecektir. Yat limanının buraya yapılması halinde Konyaaltı plajının 1.5 km'lik kısmı, yani plajın Büyük Liman ile Boğaçayı arasındaki kısmı yok olacak, halkın serbestçe faydalandığı sahil 1.5 km daha kısalmış olacaktır. Ayrıca yat limanından kaynaklı deniz suyu kirliliği bu bölgede denizden yararlanmaya önemli sınırlamalar getirecektir.

Boğaçayı, taşkınlarla getirdiği malzemeyi Akdeniz'e boşaltarak kıyı erozyonuna karşı bir denge unsuru olmuş, Konyaaltı plajının stabil kalmasında önemli bir rol oynamıştır. Ancak, menbada uzun yıllar faaliyet gösteren kum-çakıl ocakları nedeniyle denize malzeme taşınması yavaşladığından bu denge bozulmuştur. Yapılan bilimsel araştırmalar 1934-2016 yılları arasında Boğaçayı'nın denize döküldüğü yerin doğusunda kıyı erozyonu sonucu plajdaki daralmanın 70-80m'ye ulaştığını göstermektedir. Yapılan proje ile Boğaçayı'nın Konyaaltı sahil plajını geçerek denizle buluşması tamamen engellenecektir. Bu nedenle; 2018 yılından itibaren Konyaaltı plajının kıyı erozyonu ile aşınarak yok olması eskiye göre daha da hızlanacaktır.

Projenin 1. Etabının uygulanması sonrasında akarsuların taşkınlarla getirdiği malzeme 750 m uzunluğundaki kanalın girişine veya gerisine boşalacaktır. Yatak içinde sediman çökelmesi sonunda yatak kesiti ve taban eğimi azalacaktır. Bunun sonucunda, aşırı yağışlar esnasında yüksek debiye sahip Boğaçayı'nın, yatağına sığmayarak taşması ve çevredeki bina, yol ve tarım alanlarına zarar vermesi kolaylaşacaktır.

Boğaçay projesi ile inşa edilecek tesisleri taşkından korumak amacıyla menba bölgesinde su depolama tesisleri (baraj, gölet) inşa edilmesinin planlandığı bilinmektedir. Su depolama yapıları inşa edilirse yeraltısuyunun akarsulardan beslenmesi belirgin bir şekilde azalacaktır. Ayrıca membada yapılacak depolama tesisleri ile Boğaçay üzerinden denize sediman taşınımı tamamen engelleneceğinden bu durum, Konyaaltı plajının çok daha kısa sürede yok olması demektir.

Geniş (250-260 m) ve uzun (750 m) bir kanal açılıp yeraltısuyunun açığa çıkarılarak göl oluşturulması ve kazılan alan ile deniz arasında bağlantı sağlandıktan sonra deniz suyunun bu kanala doldurulmasından ibaret olan Boğaçay projesinin birinci ayağı, bir taşkın koruma projesi süsü verilerek ihaleye açılmıştır. Oysa ki, 5216, 2560 ve 6200 sayılı kanunlar ve 645 sayılı KHK'de açıklandığı üzere gerek Antalya Büyükşehir Belediyesinin gerekse ASAT'ın taşkın ve rusubat ile ilgili her hangi bir görev ve sorumluluğu bulunmamaktadır. Bu nedenle Büyükşehir Belediyesi ve ASAT yetkisini aşmakta ve projeyi masum göstermek adına konuyu saptırmaktadır.

Başlangıçta denizin kara içine sokulacağı yerde inşa edileceği ilan edilen, ancak sonradan kıyıda inşa edilmesine karar verilen yat limanı dalgakıranı deniz içindeki faleze yakın bir yerde projelendirilmiştir. Büyükşehir Belediyesi tarafından kamuoyu ile paylaşılan simülasyonlara göre, inşa edilmesi planlanan yat limanı deniz içindeki faleze çok yakın konumdadır. Gerek deniz tabanı topoğrafyası ve gerekse olası deprem tehlikesin yaratacağı olumsuzluklar göz önüne alındığında, yat limanının önemli stabilite sorunları ile karşılaşacağı aşikardır.

Büyükşehir Belediyesi tarafından en az üç kademeli olacağı duyurulan proje, bir havza projesi olarak tanıtılmakta ve havza yukarılarına doğru Boğaçay ve kolları boyunca yaşam alanları, eğlence yerleri, film stüdyoları gibi açık ve kapalı mekanlar, çeşitli yapılar ve düzenlemeleri içermektedir. Anlaşıldığı kadarıyla bütün bunlar Antalya'nın bugün ve gelecekteki su ihtiyacı için son derece önemli olan Boğaçay alüvyon akiferi üzerinde ve onun beslenme

alanında gerçekleşecektir. Bu durum, yeraltısuları için miktar ve kalite yönüyle bir tehdit oluşturmaktadır. Ayrıca, yapılacak faaliyetler Resmi Gazetede ilan edilen yeraltısuyu koruma alanı içinde kalacaktır.

Türkiye, Avrupa Birliği (AB) mevzuatına uyum çerçevesinde çevre konusunda yer alan direktiflerin uyumlaştırılması sürecindedir. Bu direktifler içerisinde bütün suların korunmasını ve iyi su hedefine ulaşılmasını amaçlayan Su Çerçeve Direktifi (SÇD) de yer almaktadır. SÇD, havzanın ekolojik ihtiyaçları ile birlikte bütün su kullanımı arasında denge kuracak sürdürülebilir anlamda su kaynakları yönetiminin havza bazında gerçekleştirilmesi için çaba gösterir. Bu nedenle suların korunması amaçlanırken su kaynaklarına ve su havzalarına zarar verecek projelerden kaçınılmasında fayda görülmektedir.

Belediye Başkanlığı tarafısndan en az üç aşamadan oluşacağı duyurulan Boğaçay Projesi oldukça pahalı bir projedir. Ayrıca, 750 m içeriye kadar deniz seviyesinden 1.5 m derine kadar kazı yapmakla yetinilmeyip yatak boyunca 6 m'ye kadar inilmesinin düşünüldüğü basında yer almaya devam etmektedir. Hatta 2018 yılı Ekim ayında Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı tarafından yapılan açıklamalarda deniz seviyesinden 2,5 m derine kadar kazı yaparak yeraltısularını açığa çıkardıkları ve böylece görsel bir güzellik yarattıkları ifade edilmiştir. Belediyenin proje raporundaki yatırım maliyet verilerine göre «Dere ıslah çalışmaları için 1 milyar 222 milyon dolar, ana direnler için 174 milyon dolar, tali direnler için de 202 milyon dolar yatırım gerekmekte, yağmur suyu altyapısının tahmini yatırım maliyetleri de 100 milyon dolar civarındadır. Bu durumda sadece ıslah için 1.6 milyar doların üzerinde bir harcama yapılması gerekmektedir Ayrıca, basında çıkan haberlere göre ikinci bir marina ve sahilde kıyı erozyonunu önlemek amacıyla mahmuz vb. önlemler alınması da ilave harcamaları gerektirmektedir. Antalya için bugün ve gelecekte son derece önemi olan doğal çevreyi hiçe sayan, kamu yararı olmayan bir yatırım için bunca harcamayı göze alan Belediyenin övgüyle ve gururla tanıttığı Boğaçay projesi gerçekten "çılgın bir proje" dir. Ancak sürdürülebilirlik ilkesi; çılgın projeleri değil, ayağı yere basan, çevreyle uyumlu, bütün yönleriyle fizibilitesi çalışıldıktan sonra halkın öncelikleri arasında olan, kamu kaynağını verimli kullanan projelerin uygulanmasını gerektirir.

Proje için "ÇED gerekli değildir" kararı çok yanlış bir karardır. Çevre ile böylesine etkileşim içinde olan ve çevreye bu denli zarar vereceği aşikar olan bir projede "ÇED gerekli değildir" kararı verilmiş olması çok düşündürücü ve şaşırtıcıdır.

Antalya için önceliği olmayan ve sade vatandaşın ihtiyaçları ile zerre kadar ilgisi bulunmayan bu proje ile bölge imara açılarak lüks konutlar ve villalar inşa edilecektir.

Dolayısıyla bölge, bir süre sonra sade vatandaşın giremeyeceği bir yer haline gelecektir.

Antalya için bugün ve gelecekte son derece önemi olan doğal çevreyi hiçe sayan, kamu yararı olmayan bir yatırım için bunca harcamayı göze alan Belediyenin övgüyle ve gururla tanıttığı Boğaçay projesi gerçekten "çılgın bir proje" dir. Ancak sürdürülebilirlik ilkesi; çılgın projeleri değil, ayağı yere basan, çevreyle uyumlu, bütün yönleriyle fizibilitesi çalışıldıktan sonra halkın öncelikleri arasında olan, kamu kaynağını verimli kullanan projelerin uygulanmasını gerektirir.

Sonuç olarak, halkın öncelikleri arasında bulunmayan, başta su kaynakları ve Konyaaltı plajı olmak üzere çevreye çok ciddi olumsuz etkileri bulunan, uygulanması halinde çeşitli tehlikelerle karşı karşıya olan, rant yaratmayı amaçlayan, kamu yararı bulunmayan ve çok yüksek maliyetler gerektiren, kısacası her yönüyle "çılgın" bir proje olan Boğaçay projesinden bir an önce vazgeçilmelidir. Aksi halde, çok yakın zamanda yaratacağı olumsuzluklar hissedilecek, bu olumsuzluklar projenin ilerlemesi ile katlanarak artacaktır. Projenin olumsuz etkilerini ve inşa edilecek tesislerin ve mekanların güvenliğini sağlamak amacıyla milyonlarca lira para harcanarak yapılması planlanan ilave tesislerin bir çözüm getirmeyeceği, tam tersine daha ciddi sorunlar doğuracağı unutulmamalıdır.

Odamız tarafından organize edilen ve 8 Aralık 2018 tarihinde Antalya'da yapılacak panelde tüm bu olumsuzluklar değerlendirilecek ve konu tüm ayrıntılılarıyla kamuoyu ile paylaşılacaktır.

Basına ve kamuoyuna saygıyla duyurulur.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

CUMHURBAŞKANINA AÇIK ÇAĞRI DEPREM İSTİSMARCILARI DEVREDE (11.01.2019)

Bugün Resmi Gazetede "Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği Kapsamında Yapılacak Tasarım Gözetimi ve Kontrolü Hizmetlerine Dair Tebliğ' yayınlandı. Bu tebliğ ile Van- Erçiş Çelebibağ mahallesinde, yani kırsal kesimde yaşayan bir yurttaşımızın yapacağı tek katlı konut veya samanlık yapısı ile İstanbul –Şişli'de yapılacak 100-150 katlı gökdelen inşaatının "gözetim ve kontrolü"nü aynı esaslar çerçevesinde yapılacağına ilişkin düzenleme hayata geçirildi.

11.01.2019 tarih ve 30652 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği Kapsamında Yapılacak Tasarım Gözetimi ve Kontrolü Hizmetlerine Dair Tebliğ'ile; yapılarda mühendislik hizmetlerinin yürütülmesi neredeyse imkansız hale getirilmiş; Anayasamıza göre en temel insan haklarından olan, yurttaşlarımızın barınma ihtiyaçlarını karşılanması olanaksız hale getirilmiştir. Yapılan bu düzenleme ile; 3194 sayılı İmar Kanunu ve 4708 sayılı Yapı Denetim Kanunu yok sayılmış, kırsal ve kentsel dar gelirli yurttaşlarımızın barınma ihtiyacını karşılamak amacıyla yapacakları tek katlı basit mühendislik yapıları ile 100-150 katlı yapıların "gözetim ve kontrolü" hizmetlerinin aynı esaslara göre yapılacağı düzenlenmiştir.

Yapılan düzenleme ile dar gelirli yurttaşlarımızın mühendislik hizmeti alması olanaksız hale getirilmiş, bazı deprem istismarcılarına rant aktarma amacı taşıyan düzenlemeler yapılmıştır. 18. 03.2018 tarihinde yayınlanan "Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği"nin çıktığı günden bu yana başta İçişleri Bakanlığı AFAD Başkanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı gibi çok sayıda kurum ve kuruluş odamız tarafından yazılı olarak uyarılmasına rağmen, uyarılarımız göz ardı edilmiştir.

Dar gelirli yurttaşlarımızın mühendislik hizmetlerine erişiminin olanaksız hale getirildiği bu düzenleme, başta kırsal kesimde yaşayan yurttaşlarımızolmak üzere kaçak yapı yapılmasına yönelmeyi artıracak, bu da önümüzdeki yıllarda olası bir depremde daha büyük yıkımların ve can kayıplarının yaşanmasına neden olabilecektir.

Başta Sayın Cumhurbaşkanı olmak üzere, tüm ilgili kurumları ve kamuoyunu bir kez daha uyarıyoruz. ZF zemin üzerine oturan Van-Erçiş-Çelebibağ Mahallesinde tek katlı konut inşa eden bir yurttaşımızın yapacağı yapının gözetim ve kontrolü ile İstanbul Şişli'de yapılacak 100-150 katlı bir yapının gözetim ve kontrol aynı mühendislik kıstaslarına bağlanmıştır. Bu akıl almaz düzenlemenin bir ana önce durdurularak yürürlükten kaldırılmasını, sorunlara ortak değerler çerçevesinde çözümler üretilmesini diliyoruz

Basına ve kamuoyuna saygıyla duyurulur

Saygılarımızla

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

GÖREME MİLLİ PARKI'NDA OTEL İNŞAATI … KÜLTÜREL VE DOĞAL MİRAS ALANLARIMIZ YOK EDİLMEYE DEVAM EDİLİYOR! (14.02.2019)

Son günlerde, Nevşehir'in Göreme ilçesinde bulunan ve her yıl milyonlarca turistin ziyaret ettiği Kapadokya peribacalarının yanında bir otel inşaatının yapımına başlandığı haberleri bazı basın ve yayın organlarında gündeme gelmiştir.

UNESCO Dünya Miras Listesi'nde hem kültürel, hem doğal miras olarak yer alan Göreme Milli Parkı içinde bir yapılaşmaya izin verilmesi, bütün insanlığın ortak mirası olarak kabul edilen evrensel değerlere sahip kültürel ve doğal varlıklarımıza ne kadar önem verildiğinin! acı bir örneğini oluşturmuştur. Göreme Belediye Başkanının "söz konusu otel inşaatının imar planı dahilinde olduğunu ve imar planı uygulanırken yetkili kurum ve kuruluşlardan da bu yapı planı için onay alındığını yapının kaçak olmadığını açıklaması", bir

aymazlık silsilesinin olduğunu da gözler önüne sermiştir.

Kapadokya ve peribacaları, ülkemizde, uluslararası ölçekte ayrıcalıklı özelliklere ve güzelliğe sahip yerel, ulusal ya da dünya insanlık mirası niteliğinde; jeolojik-jeomorfolojik özelliklere ve oluşumlara sahip alanların başında gelmektedir.

Kapadokya gibi dünyanın ve Türkiye'nin gözü önünde olan bir bölgede dahi yüzlerce kaçak yapının olması, Kapadokya gibi jeoturizm faaliyetlerine kaynak değer oluşturan ve ülkemizde çok büyük bir potansiyele sahip jeolojik miras niteliğindeki jeositlerin, nasıl bir yok edilme tehdidi altında olduğunu da yeniden gündeme getirmiştir.

Milyonlarca yıllık jeolojik süreçler sonucunda oluşan, "Jeolojik Miras Öğelerini" diğer tabiat varlıklarından ayıran en önemli özellik, bir kez yok edildiklerinde yerine konulmasının imkansız oluşudur. Ancak, ülkemizde jeolojik koruma olgusu ve kavramının gelişmişliğinden söz etmek mümkün değildir.

Bilimsel olarak yaşadığımız dünyanın geçmişinin öğrenilmesi ve gelecek nesillere aktarılması temelinde, ülke turizmi için çok önemli bir kaynak değer olan jeolojik miras niteliğindeki doğal ve jeolojik güzelliklerin korunması, gerekli tedbir ve önlemlerin alınarak insanlığın hizmetine açılması ve gelecek nesillere aktarılmasının önemi bir kez daha ortaya çıkmaktadır.

Ülkemizin sahip olduğu mağara, jeopark, jeosit vb. gibi yerel-ulusal-insanlık mirası niteliğindeki doğal zenginliklerimizin araştırılması, tespiti, tescili ve korunmasına yönelik kurumsal yapılanmaların ve mevzuatın gözden geçirilmesi ve çağımızın gereklerine uyarlanması öncelikli ulusal hedeflerden biri olması gerekmektedir. Bu kapsamda, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü'nün, ülkemizin sahip olduğu jeolojik miras niteliğindeki mağaralara, jeopark ve jeositlerimize sahip çıkması beklenirken; Tabiat Varlıkları Koruma Genel Müdürlüğü, kuruluşundan bu yana geçen yaklaşık 9 yıllık sürede, gerek mevzuatın geliştirilmesi ve düzenlenmesi konuları ile gerekse ülkemizin jeolojik miras niteliğindeki ögelerinin tespiti ve tescili konusunda arzu edilen bir gelişme sağlayamamıştır.

Uluslararası örneklere bakıldığında; Kanada'daki Niagara Şelelesi'ni yılda 40 milyon, Çin'de Gökkuşağı Dağlarını yılda 25 milyon, G. Afrika'da Cape Town'nda bulunan Table Mountain bölgesini 4 milyon kişi ziyaret ederek o ülkelerin ekonomisine katkıda bulunurken; ülkemizde mevzuatsal altyapının yetersizliği, ilgili kamu kurumu ve yerel idarelerin bu konudaki bilinç eksikliklerinden kaynaklı olarak yeteri kadar yararlanılamamaktadır. Yine UNESCO Uluslararası Jeopark ağı listesine bakıldığında, Çin'de 30'un üzerinde, yanı başımızdaki Yunanistan'da 5 adet uluslararası listeye girmiş jeopark bulunmasına rağmen, zengin jeolojik yapıya sahip ülkemizde bir tek Kula jeoparkı ile temsil edilmemiz, ülkemiz kurumların yetersizliğinin açık bir göstergesi niteliğindedir.

Ülkemizin önemli jeolojik miras niteliğinde ögelerini taşıyan Kapadokya Bölgesi, Ihlara Vadisi, Munzur Vadisi, Bitlis-Nemrut Dağı, Erzurum Narman Bölgesi, Ankara Kızılcahamam Volkanik Bazaltları, Malatya Levent Vadisi gibi çok sayıda Avrupa Jeopark ağına dahil edilebilecek nitelikte alanlarımız bulunmasına rağmen Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tabiat

Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğünün konuyu sahiplenmemesi, yerel idarelerin konuya ilişkin yetersiz bilgi düzeyleri nedeniyle ülkenin sahip olduğu varlıklar korunup, ülke ekonomisine kazandırılamamaktadır.

Başta gelişmiş ülkeler olmak üzere, tüm dünyada "jeoturizm" kavramı gittikçe önem kazanmaktadır. Ancak ülkemizin sahip olduğu jeolojik miras niteliğindeki ögelerinin tanıtımı Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından önemsenmemekte, bu varlıkların ülke turizmine katkılarının arttırılması konusunda herhangi bir stratejik yaklaşım geliştirilmemektedir. Bu yağmanın durdurulması ve gerekli tedbirlerin alınması konusunda son altı ayda hem Çevre ve Şehircilik Bakanlığına, hem de Kültür ve Turizm Bakanlığına çeşitli vesilelerle yaptığımız uyarılar dikkate alınmamıştır.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak, sahip olduğumuz ekonomik, doğal, tarihi ve insani değerlerimizde olduğu gibi kültürel ve jeolojik değerlerimizin de tahribine yol açan politikaları ve uygulayıcılarını şiddetle kınıyor; başta Kapadokya olmak üzere; yer kabuğunun oluşum ve değişim sürecinin anlaşılması açısından bilimsel ve eğitsel değer taşıyan, insanlara doğa bilinci veren, yerine konulması mümkün olmadığı için gelecek nesillere aktarılması gereken, ülkelerin turizm potansiyeli açısından çok önemli kaynak değer oluşturan jeolojik miras niteliğindeki jeolojik-jeomorfolojik oluşumların korunması, tescil edilerek geliştirilmesi ve ülke ekonomisine kazandırılması gerektiğini bir kez daha ifade ediyoruz.

Saygılarımızla

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

NEVROZ(NEWROZ) BAYRAMI KUTLU OLSUN! (21.03.2019)

Orta Doğu ve Orta Asya'da yaşayan halklarının bahar bayramı, yeni yılın gelişi, Zalim Dehaklara karşı zaferin anlamlı günü, yeni bir hayatın başlangıcı, doğanın uyanışının, direnmenin ve yeni bir hayatın simgesi Nevruz/Newroz bayramı kutlu olsun.

Baharın gelişine, dirence, umuda ve yenigüne merhaba…

Orta Doğu ve Orta Asya'da yaşayan halklarının bahar bayramı, yeni yılın gelişi, Zalim Dehaklara karşı zaferin anlamlı günü, yeni bir hayatın başlangıcı, doğanın uyanışının, direnmenin ve yeni bir hayatın simgesi Nevruz/Newroz bayramı kutlu olsun.

Nevruz/Newroz'un, Afganistan'da, Irak'ta, Suriye'de, Filistin'de, yani tüm Orta Doğu'da sürdürülen emperyalist paylaşım savaşlarının son bulacağı, barışın, kardeşliğin, dayanışma ve bir arada yaşamanın filizleneceği bir gün olması dileğiyle…!

Nevruz/Newroz bayramı kutlu olsun.

Saygılarımızla,

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

CANLI YAŞAMI İÇİN SU BİR HAKTIR... SATILAMAZ! (22.03.2019)

Su yalnızca politikacıların inisiyatifine bırakılamayacak kadar hayati öneme sahip ve tüm canlılar için yaşamsal bir haktır !…

Birleşmiş Milletler Teşkilatı dünyada giderek büyüyen temiz su sorununa dikkat çekmek, içilebilir su kaynaklarının korunması konusunda somut adımlar atılmasının sağlanmasın da teşvik olması amacıyla 22 Mart gününü "Dünya Su Günü" olarak ilan etmiştir. İlk kez 1992'de Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı'nda önerilen Dünya Su Günü'nde her yıl bir tema altında çeşitli etkinlikler yapılmaktadır. Ülkemizde Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ) öncülüğünde kutlanan Dünya Su Gününün 2019 yılı teması "Kimseyi Geride Bırakmamak" olarak belirlenmiştir.

Kimseyi geride bırakmama hedefi Birleşmiş Milletler'in 2030 sürdürülebilir kalkınma ajandasında da yer almaktadır. Buna göre, tüm ülkelerdeki insanların sosyo-ekonomik kalkınmadan; cinsiyet, yaş, ırk, dil, din, politik ve diğer görüş, ulusal ve sosyal köken, variyet, sakatlık, vatandaş, göçmen ya da sığınmacı olmak gibi konularda herhangi bir ayırıma tabi tutulmaksızın insan haklarından yararlanmasının sağlanması hedeflenmektedir.

Çocuklar, gençler ve kadınlar, sakatlar, AİDS/HİV hastaları, yaşlılar, yerli halk, göçmenler ve sığınmacılar en dezavantajlı grupta yer almaktadır. Gelişmekte olan ülkelerin insanları, özellikle de kırsal kesimde yaşayanlar içme suyu ve sanitasyona erişim ve beslenme gibi temel insan haklarından mahrum kalmaktadır.

Bugün dünyada aşırı yoksul olan %20'lik kesim, toplam gelirin yalnızca %1'ine sahiptir ve temel hizmetlerden yararlanamamaktadır. Bu insanlar çoğunlukla kırsal kesimde yaşamakta ve günde 1 $'dan daha az gelir elde etmektedir. Günde yaklaşık 3 saat kadar, ellerinde bidonlarla en yakındaki gölden ya da nehirden su getirmeye çalışmaktadırlar. Üstelik bu su kaynaklarından getirdikleri sular da içmeye uygun olmayacak kadar kirlidir.

DSİ 2018 yılı verilerine göre, Ülkemizde yılda ortalama 450 milyar m^3 suya karşılık gelen yıllık ortalama yağış miktarının 181 milyar m3'lük kısmı akışa geçerek akarsular vasıtasıyla

denizlere ve kapalı havzalardaki göllere boşalmaktadır. Diğer taraftan, komşu ülkelerden ülkemize yılda ortalama 7 milyar m3 su akışı olmaktadır. Ancak, günümüz teknik ve ekonomik şartları içinde tüketilebilecek yerüstü suyu potansiyeli; yurt içindeki akarsulardan yılda ortalama toplam 94 milyar m3`dür. 18 milyar m3 olarak belirlenen çekilebilir yeraltısuyu potansiyeli ile birlikte ülkemizin tüketilebilir yerüstü ve yeraltısuyu potansiyeli yılda ortalama 112 milyar m3 olmaktadır. Yıllık tüketim, yüzey sularından 54 milyar m3, yeraltısularından ise 15 milyar m3'dır. Buna göre, toplam kullanılabilir tatlı su rezervimizin % 62'isi (yaklaşık üçte ikisi) 2018 yılı itibariyle tüketilmektedir.

Ülkemizde kişi başına düşen yıllık kullanılabilir su miktarı yaklaşık 1365 m3 civarında olup su azlığı yaşayan bir ülke konumundadır. Bugün için kullanılmayan üçte birlik tatlı su rezervimiz yıllık binde 12 nüfus artışı göz önüne alındığında en iyimser tahminle en fazla 2055 yılına kadar yeterli olacaktır. Doğanın kendi ihtiyaçlarının artışı ve mülteci, sığınmacı gibi öngörülmeyen veya kayıt dışı nüfusun tüketimi de dikkate alındığında, tehlikenin ne boyutta olduğunu görmek zor değildir. Konu ile ilgili olarak, 2030 yılı için kişi başına düşen kullanılabilir su miktarının 1000 m3/yıl civarında olacağı ve Avrupa Çevre Ajansı'nın hazırladığı raporda da 2030 yılında Türkiye'nin pek çok bölgesinde orta ve yüksek seviyelerde su sıkıntısı yaşanacağına dikkat çekilmektedir. Bu durum, sanıldığının aksine, Türkiye`nin yakın gelecekte ciddi su sorunları ile karşılaşmaya aday bir ülke olduğunu göstermektedir.

Ülkemizde su kaynaklarımız ve su havzalarımızla ilgili olarak birçok olumsuzluk yaşanmaktadır:

Su havzaları ve beslenme alanlarının sanayi ve kentsel yerleşim bölgeleri haline getirilmesi nedeniyle özellikle yeraltısuyu akiferleri kentleşme ve sanayileşmeden miktar ve kalite olarak olumsuz etkilenmektedir. Günümüzde 50 civarındaki büyük kentimiz zengin ve yaygın yeraltısuyu taşıyan akiferler üzerindedir. Kentsel gelişme planları her geçen gün bu sayıyı arttırmaktadır.

Ülkemizin yeraltısuyu akiferlerinde aşırı tüketim sonucu bazı yeraltısuyu havzalarında su düzeyleri hızla düşmüş, kıyı akiferlerine deniz suyu girişleri ile tuzlanma yaşanmış, bazı yeraltısuyu akiferlerimiz ise yanlış kentleşme, sanayileşme ve tarım politikaları sonucu hızlı bir şekilde kirlenmeyle yüz yüze bırakılmıştır.

Başta Ergene ve Sakarya nehirlerimiz olmak üzere ülkemiz akarsularının büyük çoğunluğu kullanılamayacak düzeyde kirletilmiş durumdadır. Hatta Tarım ve Orman Bakanının açıklamalarına göre Ergene nehrinin sularının kullanılabilmesi için 4 milyar lira yatırıma ihtiyaç duyulduğu ifade edilmektedir.

Su havzalarının tarıma açılması çok miktarda kimyasal gübre ve kimyasalın, bu sulara karışmasına neden olmuş, içme ve kullanma suyu elde etmek üzere arıtılarak kullanılan ham su kalitesi düşmüştür. Az miktarda kalan kullanılabilecek nitelikteki akarsularımız ise enerji üretimi adına talana açılmış, neredeyse yok edilmiştir.

Ülkemiz su havzalarına bakıldığında, Konya, Büyük Menderes, Gediz ve Kızılırmak gibi su havzalarımızın kuraklık ve küresel ısınma tehlikesi altında "yok olma" sürecine gireceği, bu havzalardaki yüzey sularının süreç içinde aşamalı olarak 2100 yılında %50 azalacağı

belirtilmektedir.

Yine, ülkemizin en büyük tatlı su gölü olan Beyşehir gölü hızlı bir küçülme periyoduna girmiş, Göller Bölgesi yok olma tehlikesi ile karşı karşıya kalmıştır. Tuz gölü hızla küçülmekte, Bafa ve Van göllerinin su seviyeleri düşmektedir. İç Anadolu'da, Eşmekaya ve Ereğli sazlıkları kurumuş, Akşehir Gölü havzası çölleşme ile karşı karşıya kalmış, Meke ve Sultan Sazlığı da yok olmuştur. Türkiye'de son 50 yılda yanlış su politikaları nedeniyle sulak alanların yarısı ya kamu eliyle yok edilmiş veya yok olma aşamasına gelmiştir.

Ülkemizdeki birçok akarsuda son yıllarda kamu yararı göz ardı edilerek plansız bir şekilde inşa edilen HES`ler nedeniyle çok ciddi ekolojik ve kültürel sorun ve olumsuzluklar yaratılmıştır.

Ülkemizde su kaynakları ve tarım alanlarının dağılımı başta olmak üzere bütün doğal kaynakları ve ekolojiyi dikkate alan bir göç, yerleşim veya kentleşme-sanayileşme modeli kurulamadığından aşırı büyüyen ve sanayileşen metropollere su sağlamak için yüksek maliyetli yatırımlar ile havzalar arası su transferi yapılmak zorunda kalınmaktadır. Bu durum hem ekonomik, hem çevresel, hem de sosyal açıdan birçok sorunu beraberinde getirmektedir.

Sonuç olarak, sınırlı olan su kaynaklarımız, hızlı ve çarpık kentleşme, nüfus artışı, endüstriyel faaliyetlerinin doğurduğu çok çeşitli katı ve sıvı atıklar, katı atık depolama yerlerinin yeraltısuyu rezervuarlarının beslenme alanlarında seçilmesi, su havzalarının imar planlarına açılması, tarım alanlarında bilinçsiz gübre ve tarım ilacı kullanılması yerüstü ve yeraltısuyu kalitesini ciddi olarak tehdit etmekte ve su kaynaklarımız hızla kirletilmektedir.

Bütün bu olumsuzlukların yanında bugün sularımız, başka bir önemli tehdidin daha altındadır. Ulusal ve uluslararası sermayenin uzun zamandır Türkiye'de suyu ticarileştirme ve piyasalaştırma amacında olduğu bilinmektedir. Geldiğimiz noktada, su politikaları küresel sermaye tarafından belirlenmekte; kıtlık, kuraklık ve su krizi gerekçelendirmeleri ile su yönetimi, uluslararası kuruluşlar ve çokuluslu su şirketlerine teslim edilmekte, su yaşamsal doğal bir hak olmaktan çıkarılıp, ticari bir meta haline getirilmek istenmektedir.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak bu güne kadar yaptığımız önerilerimizi, kısa ve uzun vadede yapılması gerekenleri bir kez daha kamuoyuyla paylaşıyoruz.

Yeraltısuları rezervini doğru ve sağlıklı olarak belirleyebilmek için ülke çapında yeraltısuyu havzalarının hidrojeolojik çalışmaları hızlı bir şekilde yapılmalı, havzaların yeraltısuyu potansiyeli belirlenmeli, yapılan yeraltısuyu tahsisleri izleme sistemi kurularak takip edilmelidir.

167 Sayılı Yeraltısuları Hakkında Kanun ve ilgili mevzuatında değişiklikler yapılarak özellikle yeraltısularının korunmasına yönelik ciddi ve caydırıcı önlemler getirilmeli, sayıları 500.000'ne varan kontrolsüz kuyu açılması acilen önlenmeli, mevcut kuyulara ise ruhsat verilerek kontrol altına alınmalıdır.

DSİ Genel Müdürlüğü en kısa sürede yeniden yapılandırılarak, Yeraltısuları Daire Başkanlığı kurulmalı, bu başkanlığın öncülüğünde TUBİTAK ve Üniversitelerimizin de kat-

kılarıyla en kısa zamanda ülkemiz derin yeraltısuyu akiferleri araştırma programı başlatılmalı, ülkemizin sahip olduğu derin yeraltısuyu akiferlerin varlığı, nitelikleri ve potansiyeli ortaya konulmalıdır.

Batı Anadolu ve Akdeniz bölgesinde doğrudan denize boşalan yeraltısuları kaynakları araştırılmalı, bu bölgelerde her geçen gün artan talep de dikkate alınarak bu sular kullanılabilir hale getirilmelidir.

İçme, kullanma ve sulama suyu, sınır aşan sular, ekolojik göçler, çölleşme ile yok olan sulak alanlar, meralar, tarım alanları ve azalan tarımsal üretim ve plansız hidroelektrik santral yapımı ve elektrik üretimi gibi büyük problemler ile karşı karşıya olan ülkemizde "kuraklık ulusal afet mevzuatımıza" dahil edilmelidir.

Atık sularımız özellikle su kıtlığı çekilen yerlerde yeniden kullanılabilir hale getirilmeli, şehir ve sulama şebekelerinde kaçakların önlenmesine yönelik tedbirler alınmalı, kent içi rekreasyon alanlarında yüzey suyu depolanması işlevi de görev peyzaj düzenlemeleri yapılmalıdır.

Tatlı su kaynaklarımızın %20 sinin kullanıldığı sanayi sektöründe de önemli ölçüde su tasarrufu sağlanabilmesi için ileri teknolojiler ile beraber atık su kullanımı yaygınlaştırılmalıdır.

Ülkemizde tatlı su kaynaklarının %70 inin kullanıldığı tarım alanlarımızda aşırı sulama sebebiyle tuzlanma ve çoraklaşma yaşanmasına karşı, tarımsal faaliyetlerde toprağın jeolojik yapısına uygun sulama yöntemi seçilmeli, çiftçilerimiz sulama konusunda etkin bir şekilde eğitilmelidir.

Kentleşme, sanayileşme ve tarım politikaları yeniden gözden geçirilerek yüzey ve yeraltısuyu kirliliğine neden olan unsurlar önlenmeli, yeraltısuyu akiferleri ve beslenme havzalarının üzerinde veya kenarında yer alan yerleşim birimlerinin planlanması süreçlerinde bu akiferlerin korunmasına özel önem verilmeli, bu alanlar planlama süreçlerinin dışına çıkarılmalıdır.

Başta Büyükşehir Belediyeleri olmak üzere, kentlerimizin su temin işleri ile sorumlu Genel Müdürlükleri tesisat hizmetleri yapan birimler olmaktan çıkarılmalı, yeniden yapılandırılarak kentlerin su temin stratejilerini oluşturan, bu stratejilerin gerçekleştirilmesi konusunda çalışmalar yürüten birimler haline dönüştürülmelidir.

Bir havzada yer alan tüm su kaynakları dikkate alınarak havza bazında hidrojeolojik çalışmalar yapılmalı, o havza için en uygun entegre su yönetim modelleri geliştirilmelidir.

Tüm bu bilimsel teknik çalışmaların temeli olarak; bireylerin ve toplumların sağlıklı, içilebilir, temiz suya her durumda koşulsuz ve bedelsiz ulaşım ve tüketim hakkı, "su hakkı" temel bir insan hakkı olan "yaşam hakkı" olarak görülerek, suyun ticarileştirilmesinden, su kaynaklarımızın özelleştirilmesinden vaz geçilmeli, su yönetim sistemlerine sivil toplum kuruluşları, meslek örgütleri ile halkın katılımını esas alan mekanizmalar geliştirilmelidir.

Su yapıları ile ilgili proje ve tesise adeta olumlu karar vermenin alt yapısı olarak kurgulanmış ÇED süreçleri değiştirilmeli, hiçbir bilimsel kritere göre belirlenmeyen ve denetlen-

meyen "can suyu" miktarı konusu toplumsal fayda ve bilimsel ilkeler çerçevesinde yeniden tanımlanmalıdır. Ekolojik gerçekler ve kamu yararının göz ardı edildiği, enerji gereksiniminin karşılanmasına katkısı olmayacak HES`lerden vaz geçilmelidir.

Suyun ticari bir meta olarak gören anlayış ve üretim biçimi yerine, doğal çevrimini sürdürerek tüm insanlığın ve canlı yaşamın devamını sağlamak için toplumsal ihtiyaçların karşılanmasına ve gelecek kuşaklar için korunmasına odaklı bir anlayış esas olmalı; suyun tüm canlılar için yaşamsal bir hak olduğundan hareket edilerek, bu yaklaşım temelinde yaşanan olumsuzlukları giderecek ve önerilerimizi de hayata geçirecek bir "Su Yasası" çıkarılmalıdır.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak Dünya Su Günü'nde bir kez daha ifade ediyoruz ki; tarih boyunca insanların ve uygarlıkların gelişiminde en önemli unsurların başında gelen tatlı suların araştırılması, entegre su yönetimi anlayışıyla kullanılması, ticari bir mal olarak görülmeden kamusal bir miras olarak geleceğe korunarak bırakılması yaşamsal bir öneme sahiptir. Ülkemizin geleceği için hayati önemde bir sorun olan "Su Yasası"nın yalnızca politikacıların inisiyatifine bırakılacak bir konu olmaktan çıkarılması gerekmektedir.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

TRABZON İLİ ARAKLI İLÇESİNDE MEYDANA GELEN TAŞKIN VE HEYELANLARA İLİŞKİN ODAMIZIN DEĞERLENDİRMESİ. (19.06.2019)

18 Haziran 2019 tarihinde Trabzon ili Araklı ilçesinde meydana gelen ve aşırı yağışlara bağlı olarak sonuçlanan taşkın ve heyelanlar hakkında Oda Yönetim Kurulu değerlendirmede bulundu.

Trabzon ili Araklı ilçesinde meydana gelen ve aşırı yağışlara bağlı olarak sonuçlanan taşkın ve heyelanlar, bölgemizin acı biçimde deneyimlenen en önemli doğa kaynaklı afet sorunlarının başında gelmektedir. Her ne kadar meydana gelen bir doğal süreç olsa da, çoğu zaman yanlış uygulamalar sonucunda bir doğa olayı afet boyutuna ulaşmaktadır. Öncelikle son taşkında hayatını kaybedenlerin yakınlarına baş sağlığı diliyor, zarar görenlere geçmiş olsun diyoruz.

Bu son olayda da görüldüğü üzere özellikle dere yataklarında ısrarla yapılaşmaya devam edilmesi, yüksek eğimli yamaçlara inşa edilen konutlar, kontrolsüz yapılan yol ve temel kazıları gibi olumsuz insan etkileri, maalesef bu doğal olayların afet boyutunu arttırmakta, ortaya can ve mal kayıplarının çıkmasına neden olmaktadır. Gelişmiş ülkelerdeki benzer iklim, morfoloji ve jeolojik yapıya sahip coğrafyalarda yağışlar afete dönüşmezken, yaşanan son olaylar teknik ve yönetsel tedbir ve yaptırımların ülkemizde halen arzu edilen seviyede olmadığını göstermektedir. Son yıllarda, doğa kaynaklı afetlerin öncenden kestirimi ve zararlarının azaltılması konusunda bazı atılmış adımlar olsa dahi, bu girişimlerin etkisinin halen ciddi manada eksikli olduğu görülmektedir.

Uzun yıllardır Doğu Karadeniz Bölgesinde meydana gelmiş benzer taşkın ve heyelan

nedenli felaketlerden yeterli ölçüde ders alınamaması, önlemeye ve zarar azaltmaya yönelik kalıcı önlem ve yaptırımların hayata geçirilememiş olması ileride yaşanacak benzer olayların da maalesef kötü bir habercisi mahiyetindedir.

Samsun'dan başlayıp Hopa sınırına kadar devam eden Doğu Karadeniz Sahil şeridinde özellikle son on beş yılda meydana gelen olayların sebep-sonuç ilişkilerine bakıldığında karşımıza hep önü kapatılarak akış rejimi engellenen, içine konut, okul, fabrika vb. yapılar yapılarak akış serbestisine engel olunan dere yatakları ile yüksek eğimli, zayıf zemin ve kaya birimlerinden oluşan yamaçlara kontrolsüz kazılarla yapılan bina, yol, altyapı inşaatı gibi unsurlar çıkmaktadır. Bu olumsuzlukların giderilmesine ilişkin yaptığımız birçok teknik değerlendirmeye rağmen, aynı nedenlerden dolayı meydana gelen ciddi boyutlardaki can ve mal kayıplarının karar vericiler tarafından değerlendirilmesi gerekliliği artık kaçınılmaz bir hal almıştır.

Sonuç olarak, doğa olayları insan eliyle birer afete dönüştürülmektedir. Doğa olaylarının engellenmesi söz konusu değildir, ancak aklın ve bilimin yol göstericiliği ile zararlarının azaltılması mümkündür. Aksi takdirde geçmişte ve günümüzde olduğu gibi gelecekte de doğa olaylarının can ve mal kayıplarına sebep olmaya devam edeceği son derece açık olup ivedilikle konuya ilişkin bilimsel, gerçekçi, denetleyici somut eylemlerin bir an önce hayata geçirilmesi gerektiği hususunu kamuoyu ile bir kez daha paylaşmayı görev biliriz.

Saygılarımızla,

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

SAYIN CUMHURBAŞKANI, ULAŞTIRMA VE ALTYAPI VE İÇİŞLERİ BAKANLARINA AÇIK ÇAĞRI! (26.06.2019)

Karayolları Genel Müdürlüğü Sanat Yapıları Dairesi Başkanlığı tarafından 28.05.2019 tarihinde, TMMOB üzerinden ilgili odalara gönderilen yazıda, kendi görev ve sorumluluk alanı içerisinde olmayan bazı konularda deprem yönetmelikleri hazırladığı görülmüştür.

Sayın Cumhurbaşkanı, Sayın Bakanlar,

Söz konusu yazı ve ekindeki düzenlenen taslak raporlara bakıldığında;

Boru Hattı Sistemleri (Petrol, Doğalgaz, Su, Atık Su) Deprem Yönetmeliği

Elektrik İletim Sistemleri ve İletişim Tesisleri Deprem Yönetmeliği

Hava Meydanı Yapıları Deprem Yönetmeliği

Karayolu ve Demiryolu Köprü ve Viyadükleri Deprem Yönetmeliği

Karayolu ve Demiryolu Tünelleri ve Diğer Zemin Yapıları Deprem Yönetmeliği

Kıyı ve Liman Yapıları Deprem Yönetmeliği

Yalıtımlı ve Sönümleyicili Köprüler ve Viyadükler Deprem Yönetmeliği

Geoteknik Konular Raporu

gibi farklı konularda deprem yönetmeliklerinin, bir firmaya ihale edilmek suretiyle yaptırıldığı anlaşılmaktadır. Ancak Karayolları Genel Müdürlüğü'nün görev, sorumluluk ve uzmanlık alanı ile yakından veya uzaktan ilgisi olmayan, 2011 yılında yayınlanan UDSEP 2023 (Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı) strateji planına göre sorumlulukları da başka kurumlara verilmiş olan konularda da deprem yönetmelikleri hazırlatıldığı görülmektedir.

Karayolları Genel Müdürlüğü uzmanlık alanının, isminden de anlaşılacağı üzere; karayolu ile karayolu yol boyu mühendislik yapıları (köprü, viyadük, tünel, ve buna ilişkin sanat yapıları) olduğu açıkça görülmektedir. Kendisinin görev alanı kapsamında bulunmayan hava meydanları, elektrik iletim hatları, kıyı ve liman yapıları, boru hatları gibi konularda herhangi bir uzmanlığı bulunmamakta, ayrıca UDSEP 2023 strateji belgesine göre de;

Ulaştırma Bakanlığı'na sadece "Eylem B.1.6.3." kapsamında yer alan ulaşım sistemleri ve önemli ulaşım tesislerine ilişkin yönetmelikleri, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Büyükşehir belediyeleri ve belediyelerle birlikte hazırlaması görevi verilmiştir.

Yine UDSEP 2023 strateji belgesine göre, gömülü konumdaki "su, atıksu, elektrik, iletişim, doğalgaz vb." depremle ilgili konularda da sorumlu kuruluş AFAD Başkanlığı olup, AFAD Başkanlığı tarafından belirlenen ilgili tüm bakanlıklar, büyükşehir belediyeleri ve diğer belediyeler, üniversiteler ve meslek örgütleri ile birlikte hazırlaması görevi verilmiştir.

Karayolları Genel Müdürlüğü hangi kurumsal bilgi ve deneyimle, kendi uzmanlık alanı içerisinde yer almayan ve UDSEP 2023 strateji belgesine göre de başka kurumlara görev olarak verilen konularda deprem yönetmeliği hazırlama görevi üstlenmiştir. Daha geçtiğimiz aylarda Trabzon, Ordu, Giresun, Rize'de meydana gelen sel felaketleri sonucunda, çok sayıda köprünün ve sanat yapısının yıkılarak onlarca insanımızın yaşamını kaybetmesi, buna bağlı olarak milyonlarca lira kamu kaynağının israf olmasına sebep olan konulara ilişkin teknik düzenlemeler ortada bırakılmışken, elektrik iletim hattı, boru hattı, hava limanı inşası gibi çalışma alanı olmayan konularda Karayolları Genel Müdürlüğü'nün çalışma yürütmesi tek kelime ile abesle iştigaldir.

Görev, yetki ve sorumluluğu ile yukarıda belirtilen konularda liyakat sahibi olmamasına rağmen işin bir firmaya ihale edilmesi suretiyle söz konusu rapor taslaklarının hazırlanması, akıllara iş genişletilmesi suretiyle ilgili firmaya kaynak aktarmak amacıyla imkan yaratıldığı hissi uyanmasına neden olmaktadır.

Yine deprem yönetmeliği gibi mutidisipliner bir konuda, oluşturulan komisyonlar ile UDSEP 2023 strateji belgesine göre sorumlu kurumların sekretaryasında ilgili kurumların katılımı ile ortak aklın ürünü olması gereken düzenlemelerin, bazı bilinen hocalara danışmanlık hizmeti çerçevesinde hazırlatıldığı görülmektedir.

Ortak akıldan uzak, açık yargı kararlarına ve UDSEP 2023 strateji belgesine aykırı, özel konularda tasarımın gözetimi ve kontrolü gibi yöntemlerle bazı azınlık ve öznel kişilere rant aktarmayı amaçlayan bu düzenlemeyi hazırlayanları da hazırlatanları da kınıyoruz.

Sayın Cumhurbaşkanı, Sayın Bakanlar; bir deprem ülkesi olan ve sıklıkla doğa kaynaklı

afetlerden etkilenen ülkemizde; ileride telafisi güç ve onarılamaz yaralara neden olabilecek, ilgili meslek örgütleri, üniversiteler, sorumlu kurumlar ve tanımlanan yerel idareler olmadan, kendi uzmanlık alanı içinde bulunmayan konularda düzenlemeler yapmasının Karayolları Genel Müdürlüğü'ne olduğu gibi, ülkemiz insanına da bir yararı olmayacaktır.

Bu nedenle kamu kaynaklarının israfına neden olan bu konuda, başta Cumhurbaşkanı, İçişleri Bakanı ile AFAD Başkanlığının konuya müdahil olmasını ve bu çalışmanın bir an önce durdurulmasını ve sorumlular hakkında gerekli işlemlerin başlatılması gerektiğini düşünüyoruz.

Kamuoyuna ve meslektaşlarımıza saygıyla duyurulur.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

BİR KURUM DAHA RANTA KURBAN EDİLİYOR: AFAD BAŞKANLIĞI (05.07.2019)

2009 yılında 5902 sayılı kanunla büyük umutlarla oluşturulan Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının (AFAD) görev ve yetkileri tek tek elinden alınmaya devam ediyor.

1999 yılında yaşanan Marmara depremlerinden sonra 2004 yılında gerçekleştirilen "Deprem Şurası" ile 2008 yılında yapılan "Kentleşme Şurası"nda ki tartışmalardan sonra ülkenin afetlere karşı mücadele kültürünün geliştirilmesi, depremler başta olmak üzere afetlere karşı strateji ve eylemliliklerin belirlenmesi ile kurumlar arası eşgüdüm sağlaması amacıyla 2009 yılında 5902 sayılı kanunla büyük umutlarla oluşturulan Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının (AFAD) görev ve yetkileri tek tek elinden alınmaya devam ediyor.

TBMM'de görüşülmeye başlanan "Tapu Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişik Yapılmasına Dair Kanun Tasarının" 26'ıncı maddesinde yapılan düzenleme ile "6306 sayılı Kanunun 6. maddesine ilave edilen 6/A bendi ile getirilen "zemin kayması, heyelan, su baskını, kaya düşmesi, yangın, patlama gibi sebeplerle ağır hasar gören yapıların bulunduğu alanlarda maliklerin ve ilgililerin muvafakati aranmaksızın Bakanlıkça resen yapılabilir ve yaptırılabilir" hükmü ile gümümüze kadar 7269 sayılı yasa gereği AFAD Başkanlığının sorumluluğunda olan iş ve işlemler elinden alınarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığına verilmektedir. Yapılan bu düzenleme ile gerek deprem, heyelan, kaya düşmesi, su baskını, çığ gibi doğa kaynaklı afetler; gerekse patlama, yangın, kimyasal, biyolojik felaketler gibi teknolojik afetler konusunda uzman olmayan bir kuruma görev ve yetkilerin devredilmesini getiren bu düzenleme, kurumların kentsel imar rantının yönetilmesine kurban edilmesi amacıyla yapılmış olması nedeniyle kabul edilemez bir durumdur.

Günümüze kadar 6306 sayılı yasanın 2. Maddesinin (ç) bendinde "Riskli alan: Zemin yapısı veya üzerindeki yapılaşma sebebiyle can ve mal kaybına yol açma riski taşıyan, Bakanlık veya İdare tarafından Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının görüşü de alınarak belirlenen ve Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca kararlaştırılan alanı", tanımlamasında ifade edildiği gibi AFAD Başkanlığından görüş alınarak gerçekleştirilen söz konusu işlemler, Cumhurbaşkanlığı Hükümet sistemine geçildikten sonra, 700 sayılı KHK'nin 196.

maddesin gereğince "Cumhurbaşkanlığınca kararlaştırılan alan" şeklinde değiştirilmiştir. TBMM'de görüşülmeye başlanan "Tapu Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişik Yapılmasına Dair Kanun Tasarının" 25'nci maddesi ile AFAD Başkanlığının tüm bu yetkileri elinden alınarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığına devredilmektedir.

Geçtiğimiz günlerde Karayolları Genel Müdürlüğü'nün uzmanlık ve görev alanı içinde olmamasına rağmen "Deprem Yönetmelik Taslak Raporlarını" hazırlamasına ilişkin düzenlemelerin ortaya çıkmasından sonra, TBMM gündemine gelen "Tapu Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile AFAD Başkanlığı'nın görevleri arasında bulunan önemli iş ve işlemlerin bir kez daha bu kurumun elinden alınarak başka kuruma devredildiği görülmektedir.

Arka arkaya yapılan bu yasal düzenlemeler, ülkemizdeki afet ve acil durumlara ilişkin iş ve işlemlerin tek elde toplanması ve yönetilmesi amacıyla Afet İşleri Genel Müdürlüğü, Sivil Savunma Genel Müdürlüğü ile Acil Durum Yönetimi Genel Müdürlüğünün büyük umutlarla! yine bu siyasi iktidar tarafından bundan yaklaşık on yıl önce birleştirilerek oluşturulan AFAD Başkanlığının aynı siyasi anlayış tarafından işlevsizleştirilmesine çalışılması anlaşılır ve kabul edilebilir bir durum değildir

Yılların birikim ve tecrübesi ile oluşmuş kamu kurumlarının görev yetki ve sorumluluklarını alt üst ederek, kapatma ve birleştirmeler ile kendince yeniden yapılanmaya gitmiş olan bu anlayış, şimdi de kendi yanlışı üzerine yeni yanlışlar inşa etmekte; daha fazla ihtiyaç duyduğu kentsel imar rantının yönetilmesi amacıyla yeni yasal düzenlemelere gitmektedir.

İnsanımızın sağlıklı ve güvenli, afetlere karşı risksiz bir alan ve yapılarda yaşamasına bilimsel ve teknik olarak hiç bir şekilde katkısı olmayacak; asıl olarak rantı tek merkezden keyfince yönetmeye hizmet edecek, Anayasanın mülkiyet edinme hakkı ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 1. No'lu Protokolünün 1. Maddesinde "Her gerçek ya da tüzel kişi, mülkiyetinden/malvarlığından müdahale edilmeksizin yararlanma hakkına sahiptir. Hiç kimse, kamu yararı uyarınca ve yasanın ve uluslararası hukuk genel ilkelerinin öngördüğü koşullara tabi olarak mülkiyetinden yoksun bırakılması hali hariç, mülkiyetinden yoksun bırakılmayacaktır" hükümlerine açıkça aykırı olarak düzenlenen "Tapu Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişik Yapılmasına Dair olan Kanun Tasarısı" derhal geri çekilmelidir.

Kamuoyunun bilgisine saygıyla sunarız.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ`NE İLİŞKİN BASIN AÇIKLAMAMIZ TBMM'DE YANKI BULDU. (05.07.2019)

Karayolları Genel Müdürlüğü`ne ilişkin yaptığımız basın açıklaması Türkiye Büyük Millet Meclisi`nde yankı buldu.

Karayolları Genel Müdürlüğü`nün uzmanlık alanı içinde yer almayan konuları da içeren bazı alanlara ilişkin "Deprem Yönetmelik Taslak Raporları" nı Ulusal Deprem Stratejisi

ve Eylem Planı (UDSEP 2023) na aykırı bir şekilde, ilgili kurumlar, Büyükşehir Belediyeleri, Belediyeler ve meslek örgütlerine haber vermeksizin kapalı kapılar ardında ihale etmek suretiyle bir firmaya yaptırması üzerine, Odamız tarafından yapılan basın açıklaması TBMM'de yankı buldu.

Karayolları Genel Müdürlüğü Sanat Yapıları Dairesi Başkanlığı tarafından 28.05.2019 tarihinde TMMOB üzerinden ilgili Odalara gönderilen yazı ile ortaya çıkan, kendi görev ve sorumluluk alanı içerisinde olmayan bazı konuları da içeren (Boru Hattı Sistemleri- Petrol, Doğalgaz, Su, Atık Su- Deprem Yönetmeliği, Elektrik İletim Sistemleri ve İletişim Tesisleri Deprem Yönetmeliği, Hava Meydanı Yapıları Deprem Yönetmeliği, Kıyı ve Liman Yapıları Deprem Yönetmeliği) deprem yönetmelik taslak raporları hazırladığının görülmesi üzerine, Odamız 26 Haziran 2019 tarihinde bir basın açıklaması yayınlamıştır.

Söz konusu basın açıklaması üzerine, İyi Parti Denizli Milletvekili Sayın Yasin Öztürk ile HDP Adana Milletvekili Sayın Kemal Peköz, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Cahit Turan ve İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun yanıtlaması istemi ile yazılı soru önergesi verilmişlerdir. Her iki milletvekilimize Odamız düşüncelerini sahiplenerek TBMM'de dile getirdikleri için teşekkür ediyoruz.

Bu vesileyle yetkili ve ilgili kurumları bir kez daha uyarıyoruz. Depremler gibi multidisipliner bir çalışma alanınında yapılacak, deprem yönetmeliği gibi düzenlemelerin toplumun gözünden kaçırılarak, kapalı kapılar ardında, UDSEP 2023 Strateji ve Eylem Planına aykırı şekilde; ilgili kurum ve kuruluşlar, büyükşehir belediyeleri, belediyeler ile Jeoloji Mühendisleri Odası başta olmak üzere ilgili meslek örgütlerinin katılımı sağlanmadan düzenlenmesi kabul edilemez. İlgili kurumların görev, yetki, sorumluluk ve uzmanlık alanlarında olmayan konularda yürüttükleri çalışmaları ile ihale yoluyla kamusal kaynakların bir zümreye aktarılması süreçlerini durdurmaları gerektiğini bir kez daha tekrarlıyoruz.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

TMMOB Jeoloji Mühendileri Odası

Yönetim Kurulu

İMAR BARIŞI, TAPU KANUNU VE BAZI KANUNLARDA YAPILAN DÜZENLEMELER İLE VATANDAŞA ÇİFTE KISKAÇ! (08.07.2019)

"Tapu Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" geçtiğimiz hafta TBMM de görüşülerek kabul edilmiştir. Getirilen düzenleme ile mülkiyet hakkına ilişkin çok sayıda yasada değişiklik ve ilavelerin olduğu görülmektedir.

"Tapu Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" geçtiğimiz hafta TBMM de görüşülerek kabul edilmiştir.

Getirilen düzenleme ile 2644 sayılı Tapu Kanunu, 3194 sayılı İmar Kanunu, 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkındaki Kanun, 644 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu başta olmak üzere mülkiyet hakkına ilişkin çok sayıda yasada değişiklik ve ilavelerin olduğu görülmektedir.

Yasanın 25. Maddesi ile 6306 sayılı Afet riski altındaki alanların dönüştürülmesi hakkındaki kanunun 6. Maddesine ilave edilen düzenleme ile "Yıkılacak derecede riskli yapıların bulunduğu alanlar ile kendiliğinden çöken veya zemin kayması, heyelan, su baskını, kaya düşmesi, yangın, patlama gibi ağır hasar gören veya ağır hasar görme riski bulunan yapıların bulunduğu alanlarda dönüşüm uygulamaları maliklerin veya ilgililerin muvafakati aranmaksızın Bakanlıkça resen yapılabilir veya yaptırılabilir." hükmü yer almaktadır. Sonraki maddelerde de; riskli olarak tespit edilen yapının kapısına bu tebliğin asılacağı, iki gün içinde itiraz edebileceği, 3 gün içinde de yapılan itirazların değerlendirileceği, bakanlıkça verilen süre içinde tahliyenin yapılmaması durumunda kilitli kapıları açtırmak da dahil olmak üzere tahliye ve yıkım işlerinin kolluk kuvvetlerinin yardımıyla bakanlıkça yapılacağı veya yaptırılacağı, yıkım ve yapıma ilişkin her türlü tapu ve kadastro işlemlerinin de maliklerin muvafakati alınmaksızın yapılacağı ifade edilmektedir.

Madde, makul sebeplere dayanılarak bir uygulamaya gidildiği gibi bir algı oluşturmakla birlikte; TC Anayasası ve AİHS'nin 1 Nolu protokolünün mülkiyet haklarını koruyan maddelerine aykırılık oluştururken, bu düzenlemede maliklerin hiçbir konuda görüşü alınmayarak devletin zor ve baskı unsurunun öne çıkarıldığı görülmektedir.

Asıl önemlisi; söz konusu yasal düzenleme, imar affı ile birlikte düşünüldüğünde halkın nasıl aldatıldığı da ortaya çıkmaktadır.

Bilindiği gibi, 2018 yılında 3194 sayılı İmar Kanununa eklenen geçici bir madde ile " ....ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı yapıların kayıt altına alınması ve imar barışının sağlanması…." adı altında bu kanuna aykırı kaçak yapılara para karşılığı af getirilmiş, nerede yapıldığına bakılmaksızın denetimsiz, mühendislik hizmeti almamış yapılar yasal hale getirilmiştir.

Odamız, TMMOB ve bağlı Odalarca yapılan çok sayıdaki basın açıklaması ile topluma "İmar Barışı" olarak sunulan sistemin yaratacağı olumsuzluklar anlatılmaya çalışılmış; bugüne kadar sınırlı da olsa deprem güvenliği için atılmış olan bütün adımların boşa çıkartılacağı belirtilerek; bu yasal kılıfın, yapıları depreme karşı güvenlikli hale getirmeyeceği, tam aksine doğa olaylarını afete dönüştürerek pek çok insanın hayatını kaybetmesine yol açacağı vurgulanarak ülke insanımızın "Sağlıklı ve Güvenli Bir Çevrede Yaşama Hakkı"nı tümüyle yok edecek para ve seçim yatırımı için girilen bu yoldan geri dönülmesi çağrıları yapılmıştı. Benzer çağrılar sadece meslek örgütleri tarından değil, ilgili ve sorumlu kamu kurumları tarafından da Çevre ve Şehircilik Bakanlığına yazılı olarak bildirilmiş, hatta 7269 sayılı Afetler kanununa göre Bakanlar Kurulu Kararı ile "Afete Maruz Bölge" sınırları içinde yer alan yapılara bile bedeli alınmak suretiyle "Yapı Kayıt Belgesi" düzenlenerek imar barışı kapsamına alınmıştır.

İmar affı ile, afete maruz kalabilecek bölgelerde, Hazineye ait arazilerde, orman, kıyı, mera alanlarında, milli parklar, kültür ve tabiat varlıklarına ilişkin özel alanlarda ve dere yataklarında inşa edilmiş her türlü kaçak tesis ve yapılar için Yapı Kayıt Belgesi verilerek, bu yapılar güya yasal hale getirilmiştir.

Bütün eleştirilere ve yazılı uyarılara karşın bir yıl önce çıkardığı "imar barışı" ile riskli alanlarda kaçak olarak inşa edilmiş yapıları para karşılığı affedip yasal hale getiren siyasi

iktidar, bu defa Tapu Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile 6306 sayılı Afet riski altındaki alanların dönüştürülmesi hakkındaki kanunda yaptığı değişiklik ile bu alanlardaki yapıları zorla yıkarak kentsel dönüşüme tabi tutacağını açıklamaktadır. Vatandaşın kaçak yapısı önce parası alınarak affedilmiş; bir yıl sonra binanı yıkarım denilerek vatandaş kıskaca alınarak aldatılmıştır.

Aklın ve bilimin yol göstericiliğinden uzak, günlük popülist yaklaşımlarla öngörüsüzce oluşturulan politikalar bir kez daha duvara toslamıştır.

Diğer taraftan, siyasi iktidarın imar affı ile kendi eliyle yaratmış olduğu keşmekeşin uygulamada ciddi sorunlara yol açması da kaçınılmaz olacaktır.

Afete maruz bölgelerde, Hazineye ait araziler ile orman, kıyı, mera, milli parklar, kültür ve tabiat varlıkları gibi özel kanunlar kapsamındaki alanlarda ve dere yataklarında inşa edilmiş her türlü kaçak tesis ve yapılar için verilmiş olan Yapı Kayıt Belgeleri ile ilgili önemli tartışmalar yaşanmaya başlanmıştır. Yine, Yapı Kayıt Belgesinin, sadece yapının kullanım amacına yönelik ve süreli mi olduğu; tapu, mülkiyet ve satış hakkının ne olacağı, imar dışında diğer kanunların yaptırımlarına tabi olup olmadığı gibi konulardaki belirsizlikler kurumlarda ve belgeyi alanlarda sorunlara yol açmaya başlamıştır.

Sadece konut olarak kullanılan yapıları değil, enerji üretim tesisleri, iskele, liman, tersane, kıyı dolgu alanı, havuz, spor sahaları ve benzeri bina niteliğinde olmayan yapıları da kapsayacak şekilde geniş tutulan imar affı ile toplumun ortak malı olan doğal alanlardaki yağma ve talan meşrulaştırılırken, öte yandan "ben yaptım oldu" mantığı yeni garabetleri yaratmıştır.

Sonuç olarak,

Siyasi iktidar; gerek Bakanlar Kurulu Kararı ile ilan edilmiş "afete maruz bölge" içinde kalan, gerekse heyelan, su baskını, kaya düşmesi, yangın, patlama gibi ağır hasar gören veya ağır hasar görme riski bulunan yapıların bulunduğu alanlarda ki çok sayıdaki yapı için vatandaşın parasını alıp, "yapı kayıt belgesi" vererek imar barışı kapsamına almıştır. Yine "Tapu Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı"n da ise 6306 sayılı kanunda yaptığı düzenleme ile vatandaşın bilgisi ve onayına ihtiyaç duymaksızın "res'en yıkım yetkisini" kullanarak, parasını alıp, yapı kayıt belgesi düzenlediği yapıları yıktırabilecektir. Yapılan bu düzenleme ile riskli alanlar içinde yapısı bulunan çok sayıda vatandaşımız göz göre göre aldatılmıştır.

Yanlışın üstüne doğrunun inşa edilemeyeceği bir kez daha görülmüştür.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak bir kez daha uyarıyoruz!!!

Vatandaşlarımızı kamu kurum ve kuruluşları ile karşı karşıya getirecek, kamuya olan güvenini sarsarak, mağdur edecek olan uygulamalardan kaçınılması amacıyla "Riskli Alanlar" içinde kalan yapılara verilen "yapı kayıt belgeleri" derhal iptal edilmeli, vatandaşın parası da iade edilmelidir.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

TMMOB jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

BASINA VE KAMUOYUNA! HER YERDE, HERŞEYE VE HALKA RAĞMEN MADEN İŞLETMECİLİĞİ YAPILAMAZ! (10.08.2019)

Çanakkale ili Çan ilçesi Kirazlı Köyü Balaban Tepesi mevkiinde başlatılan altın madeni işletmeciliği, ülke gündeminde önemli bir yer tutmaya başlamıştır.

Söz konusu altın madeni işletme alanının Kaz Dağları eko sisteminin içinde yer alması konuyu haklı olarak daha bir tartışılır haline getirmiştir.

Ülkemizin ulusal sanayi ve enerji politikaları olmadığı gibi ulusal bir madencilik politikasının olduğundan bahsetmemiz de mümkün değildir. Bugün madencilik alanı, mevzuatından uygulamalarına, kurumsal yapılanmadan çevresel ve yapısal konulara kadar birçok problemi içinde barındırmaktadır.

Madencilikle ilgili doğru politikaların hayata geçirilerek, yenilenemez nitelikteki doğal kaynağımız olan madenlerimizin, en verimli biçimde, çevresel değerleri gözeterek, fayda ve maliyet analizi yapılarak işletilmesi; yurt içinde yüksek katma değer yaratacak şekilde uç ürünlere dönüştürülerek ülkenin gelişmesinde, toplumsal refahın yükseltilmesinde madenciliğin katkılarının arttırılması perspektifi, Odamızın madenciliğe ilişkin temel yaklaşımı olmuştur. Bu nedenle, "Her Yerde, Her şeye ve Halka Rağmen" maden işletmeciliği yapılmasının doğru olmadığını ifade ediyoruz.

Madencilikten elde edilecek ekonomik yarar, toplumsal fayda-maliyet analizlerinde; doğuracağı çevre sorunları ve giderilmesini de öngörecek bir bütünlük içinde değerlendirilmeli ve kararlar buna göre verilmelidir.

Altın madeni işletmeciliği, tenöre bağlı kazı miktarı, alanının büyüklüğü ve siyanürün işletme süreçlerinde kullanılmasından dolayı diğer madenlerden ayrı olarak daha farklı bir konumda bulunmaktadır.

Bu özellikleri ile, atmosferindeki oksijen zenginliğiyle ünlü, yaşlı ormanlarla kaplı, içinde bir çok ören yeri barındıran Batı Anadolu mitolojisinde özel bir yeri ve önemi olan, çok zengin, ama dış müdahalelere de bir o kadar duyarlı bir ekosisteme sahip bir yöremiz olan Kaz Dağları bölgesinde yapılacak bir altın madeni işletmeciliğini de daha bir önemli ve hassas hale getirmektedir.

Tonda birkaç gram tenörlü altın için, çok geniş bir alanda onbinlerce ağacın kesilmesi, onmilyonlarca ton cevherli kaya ile buna ulaşabilmek için kaldırılması gereken bir o kadar ekonomik olmayan kayanın kazılıp alınması, bunun sonucunda derinlikleri yüz metreyi geçen yüzlerce dönümlük büyük çukurların oluşması, ocaktan kazılıp çıkarılan, öğütülüp siyanürlü sularla yıkanan on milyonlarca ton liç yığınının kalacak olması, işletme sırasında kullanılacak olan siyanürün bir kısmının gazlaşıp çevreye yayılma olasılığı, pasa depolama sahalarından sızabilecek, ağır metallerle yüklü asit kaya drenajı olma ihtimali, milyonlarca ton su tüketiminin olması, hava, toprak ve suyun kirletilmesi gibi ciddi riskler Kaz Dağlarında altın madeni işletmeciliğini mümkün kılmamaktadır.

Bugün Kirazlı yöresinde gündeme gelen altın işletmeciliği, yarın aynı şirketin çok daha büyük boyutlarda Ağı Dağı veya mücaviri diğer ruhsatlarında gündeme gelecektir. Biga ya-

rımadasındaki mevcut durum ve tepkiler ortadayken, Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü'nün daha dün Kaz Dağları eko sistemi içinde yeni ruhsat ihalelerine çıkması da insanı, çevreyi yok sayan sadece ben bilirim anlayışını bu konuda da ortaya koymaktadır.

Diğer taraftan, Kaz Dağları'ndaki altın madeni işletmeciliği, Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) süreçlerinin de ne kadar tartışmalı olduğunu yeniden gündeme getirmiştir. ÇED mevzuatının yeniden düzenlenmesi gerektiği; bu kapsamda olumsuzlukların giderilmesi iddiasındaki ÇED raporlarının proje sahibinin ücretini ödeyerek hazırlattığı projenin her koşulda yapılmasına yol gösteren bir nitelikten kurtarılarak, ücretinin Bakanlık fonundan karşılandığı bağımsız kuruluşlar eliyle hazırlanmasının ve proje sonrası izleme, kontrol ve denetiminin de kamu eliyle yapılmasının önemini bir kez daha ortaya koymuştur. Ancak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 07 Temmuz 2019 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan ÇED Yönetmeliği ile Yeterlilik tebliğinde yaptığı değişiklerle, Anayasa ve çok sayıda yargı kararlarını hiçe sayarak izleme, kontrol ve denetim hizmetlerinin de ÇED yeterliliğine sahip firmalar vasıtasıyla yapılabileceğine ilişkin düzenlemeler yapılması, bu konuda umutlu olmamızı olanaksız hale getirmiş bulunmaktadır. Çevreyi kirleten ve talan edenlerin ücretlerini kendilerinin ödeyerek "kendilerini izletme, kontrol ve denetlemesi" mümkün olmadığı gibi yeni çevresel felaket ve yıkımlarla karşı karşıya kalmamıza da neden olacağı açıktır.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak; siyanürlü altın madeni işletmeciliğinin tek başına teknik bir bakış açısıyla değerlendirilmemesi gerektiğini; konunun toplumsal fayda, insani, çevresel, ekonomik faktörlerle bir bütün olarak ele alınarak karar verilecek bir konu olduğunu belirtiyor ve; bugün ve gelecek kuşaklar için tolere edilemeyecek sonuçlara yol açabilecek, ekonomik getirisi götürecekleri ile ölçülemeyecek nitelikteki; Kaz Dağları ve yakın tehlike altında olan Munzur Vadisi başta olmak üzere maden işletmelerinden vaz geçilmesi gerektiğini ifade ediyoruz.

Saygılarımızla

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

YARGIDAN ALTYAPI VE KENTSEL DÖNÜŞÜM GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE BİR DERS !!! AFAD'A GÖREVİNİ İADE KARARI. (15.08.2019)

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Genel Müdürlüğü tarafından 28.07.2017 gün ve 30137 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 6306 sayılı Kanunun Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 1. Maddesinde yaptığı düzenleme ile " 6306 sayılı yasa gereğince "Riskli Alan" tespit edilme süreçlerinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Genel Müdürlüğünün, AFAD Başkanlığından dönüşüme tabi tutulacak riskli alanda; ne tür afet risklerinin bulunduğu ve bunun sınırlarına ilişkin görüş alması, gereğini "bürokrasiyi azaltmak, kamu hizmetini hızlandırmak" gibi bir gerekçeyle yönetmelikten kaldırmıştır "Riskli Alan" belirleme çalışmasının idari bir işleme dönüştürülmesine ilişkin yapılan bu yönetmelik düzenlemesine karşı Odamızın

açtığı dava sonucunda Danıştay 6. Dairesi kararı ile bu madde iptal edilmiştir.

Afetler gibi toplumun can ve mal güvenliğini doğrudan ilgilendiren bir konuda, Bakanlığın savunmasında "bürokrasiyi azaltmak ve kamu hizmetini hızlandırmak" amacıyla yapıldığını ifade etmesine yargı itibar etmemiştir.

2011 yılında Van'da meydana gelen depremde 650 yurttaşımızın yaşamını yitirmesinden sonra Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bağlı olarak oluşturulan Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Genel Müdürlüğü, kurulduğu günden bu yana afetlere karşı "dirençli ve sürdürülebilir" kentler yaratma yerine, kentsel imar rantını yönetmeye yönelmiş, kendi sorumluk alanı içerisinde yer alan konularda tek bir adım atmamıştır.

MTA Genel Müdürlüğü tarafından 2012 yılında yayınlanan Türkiye Diri Fay Haritasına göre; ülkemizde Mw=5.5 ve üzeri deprem üretme potansiyeline sahip 485 adet fay hattı veya fay zonu tespit edilmiş ve yüzlerce yerleşim biriminin bu fay hatlarının üzerinde veya etki alanında bulunduğu ortaya çıkmıştır. Yine başta Karadeniz Bölgemiz olmak üzere her yıl onlarca yurttaşımız sel, taşkın, heyelan, kaya düşmesi çığ düşmesi gibi doğa kaynaklı afetler sonucunda yaşamını yitirmektedir. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Genel Müdürlüğü öncelikli olarak; fay hatları üzerinde veya yakınında yer alan yerleşim birimleri ile sel, taşkın, heyelan, kaya düşmesi gibi afet tehlikesi altında bulunan, afet riski yüksek yerleşim yerleri ile bu alanlar üzerinde yaşayan yüzbinlerce yurttaşımızın sorunlarına çare araması gerekirken, bu işlerle ilgili tek bir adım atmamakta, hatta bu işlemlerin doğru yürütülmesi için gerekli olan teknik bilgiler ile kurumlardan alması gerekli görüş ve değerlendirmeleri ortadan kaldıracak düzenlemeler yapmaktadır.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Kentsel Dönüşüm Genel Müdürlüğünü bir kez daha uyarıyoruz. Kentsel imar rantının yönetilmesi için "riskli alan" kavramını idari bir düzenlemeye dönüştürme ve AFAD Başkanlığı gibi afetlerle doğrudan ilgili ve sorumlu kuruluşlardan görüş almamak için çaba harcayacağına, deprem üretme potansiyeline sahip fay hatları ile sel, taşkın, heyelan, kaya düşmesi gibi afet tehlikesi altında bulunan binlerce yerleşim alanı üzerinde yaşayan yurttaşlarımızın can ve mal güvenliklerini sağlanması konusunda ki asli görevlerini yapmaya davet ediyoruz.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

17 AĞUSTOS 1999 MARMARA DEPREMLERİNİN ARDINDAN 20 YIL GEÇTİ; DEĞİŞEN BİR ŞEY YOK! (16.08.2019)

17 Ağustos 1999`da saat 03:02`de merkez üssü Gölcük olan 7.4 büyüklüğündeki 45 saniye süren ve resmi bilgilere göre 18.373 kişinin yaşamını yitirdiği, 23.781 kişinin yaralandığı, 505 kişinin sakat kaldığı 285.211 ev ve 42.902 işyerinin hasar gördüğü Gölcük depreminin ardından 20 yıl geçti.

Depremde ortaya çıkan bu olumsuz tablo; afet zararlarının doğrudan belirleyicisi olan; düşük standartlarda, sağlıksız ve yasadışı bir yapılaşma, ranta dayalı hızlı ve düşük nitelikli kentleşme, bilimsel normlara dayalı olmayan arazi kullanım ve yer seçimi kararları, denetimsizlik ve özellikle tüm bu olumsuzlukları giderecek yasal düzenleme ve idari yapılanmaya ilişkin bütünlüklü bir çalışmanın olmayışının bir sonucunda ortaya çıkmıştır.

Aradan geçen bunca yıla rağmen, ülkemizde deprem, sel, taşkın, heyelan ve kaya düşmesi gibi doğa olaylarının insan eliyle hala afete dönüşmeye devam ediyor.08.08.2019 tarihinde Denizli Bozkurt'ta meydana gelen Mw=5.7 büyüklüğündeki bir depremde bile 100 aşkın konutun ağır hasar görmesi, 800'e yakın yapıda hafif hasarların oluşması, afet gerçeğinin ülkemizde yeterince anlaşılmadığını, gerekli önlemlerin hala yeterince hayata geçirilemediği gerçeğini acı bir şekilde ortaya koymaktadır.

Başta deprem olmak üzere doğa olaylarının afete dönüşmemesi için yapılması gerekenlerin en başında afet zararlarını azaltıcı ve önleyici yasal düzenlemelerin bilimsel, teknik normlara ve uluslararası standartlara uygun olarak yapılması gelmektedir.

Bütün bu gerçeklerin bilinmesine karşın, geçtiğimiz yıl çıkarılan ve başvuruları devam eden imar affı düzenlemesi, yine son aylarda birbiri ardı sıra, akla ve mantığa uymayan yönetmeliklerin çıkarılmış olması zarar azaltma ve önleme anlayışının iş bilmezler eliyle terk edilmiş olduğunu bir kez daha göstermiştir.

Özellikle 1999 yılında yaşanan Kocaeli ve Düzce depremleri sırasında meydana gelen yüksek can ve mal kayıpları ile ekonomik, sosyal ve çevresel zararların büyüklüğü, gelenek-

sel yara sarma yaklaşımı yerine olası zarar azaltma (risk) çalışmalarının ön plana çıkması gerektiği sonucunu ortaya koymuştur. Bu nedenle deprem riskini azaltmada ve depremle baş edebilmede hazırlıklı ve dirençli bir toplum yaratılması, bu amaca yönelik kurumsal alt yapının oluşturulması ve konuyla ilgili ARGE faaliyetlerinin önceliklerinin belirlenmesi amacıyla ilk kez Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı (UDSEP) hazırlanmıştır.

UDSEP 2023 strateji belgesi ile belirlenen konu başlıklarına göre eylemin gerçekleştirilmesi için gerekli alt yapıyı ve/veya iş birliği ve koordinasyonu sağlamayla görevli sorumlu kuruluşlar belirlenmiştir.

Ülkemiz açısından kapsamlı ve önemli bir eylem planı ortaya konulmuş olmasına rağmen bu plana aykırı ve amaca hizmet etmeyecek uygulamaların giderek yaygınlaştığı görülmektedir.

Geçtiğimiz günlerde Karayolları Genel Müdürlüğü'nün uzmanlık ve görev alanı içinde olmamasına rağmen; Boru Hattı Sistemleri, Elektrik İletim Sistemleri ve İletişim Tesisleri, Hava Meydanı Yapıları Deprem Yönetmeliği, Demiryolu Köprü ve Viyadükleri, Tünelleri ve Diğer Zemin Yapıları, Kıyı ve Liman Yapıları Deprem Yönetmeliklerinin hazırlanması görevi verildiği; farklı konulardaki bu deprem yönetmeliklerinin de, bir firmaya ihale edilmek suretiyle yaptırıldığı anlaşılmaktadır. Ancak Karayolları Genel Müdürlüğü'nün görev, sorumluluk ve uzmanlık alanı ile yakından veya uzaktan ilgisi olmayan, 2011 yılında yayınlanan UDSEP 2023 (Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı) strateji planına göre sorumlulukları da başka kurumlara verilmiş olan konularda da deprem yönetmelikleri hazırlatılmasının mantığını da, hangi amaca hizmet ettiğini de anlamak mümkün değildir.

Yine, TBMM'de yasalaşan "Tapu Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile AFAD Başkanlığı'nın görevleri arasında bulunan önemli iş ve işlemlerin bir kez daha bu kurumun elinden alınarak başka kuruma devredildiği görülmektedir.

Arka arkaya yapılan bu yasal düzenlemeler, ülkemizdeki afet ve acil durumlara ilişkin iş ve işlemlerin tek elde toplanması ve yönetilmesi amacıyla Afet İşleri Genel Müdürlüğü, Sivil Savunma Genel Müdürlüğü ile Acil Durum Yönetimi Genel Müdürlüğünün büyük umutlarla! yine bu siyasi iktidar tarafından bundan yaklaşık on yıl önce birleştirilerek oluşturulan AFAD Başkanlığının aynı siyasi anlayış tarafından işlevsizleştirilmesine çalışılması anlaşılır ve kabul edilebilir bir durum değildir.

Yine, İçişleri bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) tarafından hazırlanan ve 01.01.2019 tarihinde yürürlüğe girmiş olan Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği ile Türkiye Deprem Tehlike Haritası ülkemizdeki yerleşimlerin deprem güvenliğinin sağlanması açısından hayati işlevlere sahip olup, teknik içerikleri de kritik önemdedir. Ancak, söz konusu yönetmeliğin; ülkenin jeolojik gerçekliğine uygun hazırlanmadığı, imar planına esas jeolojik ve jeoteknik etüt raporlarını yönlendirici kabul edilmediği, güvenli yapılaşma süreçlerinde yer alması gereken jeoloji mühendisliği hizmetlerinin dışlandığı görülmektedir.

Gerek ülkemizde gerekse dünyada deprem etkisi altında mevcut binaların hasar görebilirliği; taşıyıcı sistem yapısının yetersizliği veya düzensizliği, yapıda kullanılan malzemenin

niteliği ve yapının oturduğu zeminlerin jeoteknik özellikleri ile diri fay parametreleri gibi dört temel nedenden kaynaklandığı bilinmektedir.

Jeoloji Mühendisleri Odası olarak, bir doğa olayı olan depremlerin afete dönüşmemesinin ve dolayısıyla deprem zararlarının azaltılmasının mümkün olduğunu bir kez daha belirtiyor ve; doğa kaynaklı bir olayı afete dönüştüren en önemli etmenlerden biri olan yapının oturduğu zeminlerin jeolojik ve jeoteknik özelliklerinin belirlenmesi ve değerlendirilmesinin ancak jeoloji mühendisleri tarafından yerine getirilebileceğini ifade ediyor ve yapı üretimi ve denetimi süreçlerinin jeolojik-jeoteknik (zemin ve temel) etüdü, mimari, statik, elektrik, makine, peyzaj gibi tüm etüt ve projelerin 3194 sayılı yasada belirtildiği şekilde ayrı ayrı ilgili meslek disiplini tarafından yerine getirilmesinin uygulamada sağlanması gerektiğini bir kez daha vurguluyoruz.

Yapı üretim sürecinin güvenli yapılaşmayı yaratabilmesinin önkoşulu, bu sürece katılan meslek disiplinlerinin ortak bir amaç için sürece etkin katılımının sağlanması ile mümkündür. Güvenli yapı üretimi, farklı meslek disiplinlerinin hazırladığı "etüt ve projelerin" (jeolojik-jeoteknik/zemin ve temel etüdü), mimari, statik, elektrik, makine, harita, peyzaj projeleri bir bütünüdür. İlgili meslek disiplinlerinin kendi mesleki uzmanlıklarını sürece katmasını ve koordineli bir çalışma yürütmelerini gerektirmektedir. Tüm bu gerçeklere rağmen, yapı üretim ve denetim sürecindeki etüt ve proje kontrolünün her bir meslek disiplini tarafından ayrı ayrı üstlenilmesi gerekirken; gerek Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği, gerekse Planlı Alanlar Tip imar Yönetmeliği ile farklı mimarlık ve mühendislik disiplinlerinin katkıları ile hazırlanan etüt ve projelendirme süreçlerinin gözetim ve kontrollük hizmetlerinin sadece tek bir meslek disiplinine bırakıldığı görülmektedir. Bilime ve mühendislik hizmetlerinin gereklerine aykırı olacak bu durum, depreme karşı güvenli yapılaşma sürecini aksatacak sonuçlar yaratacaktır.

Yanlış, eksikli ve amaca hizmet etmeyen yasal düzenlemeler, merkezi ve yerel yönetimlerin ranta dayalı imar ve kentleşme politikaları gibi bütün bu olumsuz gelişmeler ortadayken getirilen "imar affı" ile; kıyı alanları, tarım arazileri, meralar, orman alanları, dere yatakları, heyelanlı sahalar, içme suyu havzaları ile tarihi, doğal, arkeolojik sit alanları üzerine inşa edilen kaçak ve mevzuata uygun olmayan bina ve tesisler ile ayrıcalıklı imar hakları verilerek her biri bir "kent ve çevre suçu" niteliğinde yükselen yapılar yasallaştırılmıştır.

"İmar Barışı" adı altında topluma sunulan bu kaçak yapılaşma affı ile, denetimsiz, yeterli mühendislik hizmeti almamış yapılar da yasal hale getirilmiş, bugüne kadar sınırlı da olsa deprem güvenliği için atılmış olan tüm adımlar boşa çıkartılmıştır. Bu yasal kılıf, ülkede inşa edilmiş bulunan yapıları depreme karşı güvenlikli hale getirmeyecek, tam aksine doğa olaylarının afete dönüşerek pek çok insanın hayatını kaybetmesinin zemini hazırlanmış olacaktır. Karadeniz bölgesinde son günlerde yağan yağmur sonucu meydana gelen taşkınlarda, dere yatakları içine yapılmış ve imar affına sokulan çok sayıdaki kaçak yapının yıkılmış olması, can ve mal kayıplarının olması bunun açık göstergelerinden biridir. Benzer durum 08.08.2019 tarihinde Denizli- Bozkurt'a da yaşan depremde de karşımıza çıkmış ve imar affından yararlanan bazı yapılar hasar görmüştür.

Bütün bu olumsuzluklar, başta depremini bekleyen İstanbul olmak üzere deprem tehlikesi altındaki bütün kentlerimizi, depreme de deprem sonrasına da daha hazırlıksız ve güvensiz hale getirecektir.

Diğer taraftan, bütün dikkatler sonuçları çok daha büyük olacak olası bir İstanbul depremine haklı olarak odaklanmışken; toplam uzunluğu 600 kilometre olan ve etkili olduğu bölgede11 ilimiz ve barajlarımızın bulunan, uzun süredir sessizliğini koruyan ve enerji biriktiren ve geçmişte çok sayıda yıkıcı depreme kaynaklık etmiş, yakın gelecekte de yıkıcı depremlere kaynaklık etmesi kaçınılmaz olan Doğu Anadolu Fay Zonu'da gözlerden uzak tutulmamalıdır.

Ülkemizde, jeolojik yapısı nedeniyle, her zaman yıkıcı depremlerin yaşanabileceği gerçeğinden hareketle, ranta ve kaderciliğe teslim edilmiş anlayışla değil; insana, akla, bilime ve mühendisliğe önem veren politik tercih ve uygulamalar ile başta deprem olmak üzere afetlere karşı daha güvenli bir hale gelecektir.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası, afetlere kaşı güvenli, yaşanası güzel bir ülke için yanlışı mahkum etmeye, doğruyu söylemeye Bilimle, Emekle, İnatla ve Umutla devam edecektir.

Saygılarımızla,

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

FACİADAN ÖNCE SON UYARI ! DOĞA, SON DEPREMLE İSTANBUL'UN DEPREME KARŞI NE KADAR HAZIRLIKSIZ OLDUĞUNU SON KEZ UYARMIŞTIR! (27.09.2019)

26 Eylül 2019 tarihinde saat 13.59'da Marmara Denizi'nin Silivri açıklarında Mw=5.8 büyüklüğünde bir deprem meydana gelmiştir. Yer kabuğunun 6.99 km altında gerçekleşen deprem sonrasında en büyüğü 4.1 büyüklüğünde 188 artçı deprem meydana gelmiştir. AFAD–TDVM'den (Türkiye Deprem Veri Merkezi) alınan verilere göre depremin gerçekleştiği noktaya en yakın yerleşim yeri, 21.99 km ile Silivri'nin merkezi olmuş; İstanbul'un yanı sıra Marmara bölgesi genelinde hissedilen depremde ilk belirlemelerde 34 vatandaşımız yaralanmış, 473 binada hasarlar oluşmuş bir minare de kısmen yıkılmış, herhangi bir can kaybı meydana gelmemiştir. Öncelikle, İstanbul halkına geçmiş olsun diyoruz.

Deprem, Kuzey Anadolu Fayı'nın Marmara Denizi'nin içine giren Marmara Fayı üzerinde depremsellik yönünden suskun olan ve kırılması beklenen, bir ucu Silivri açıklarında ve diğer ucu da Avcılar'ın Güneyi olan Kumburgaz fay segmentinde meydana gelmiştir.

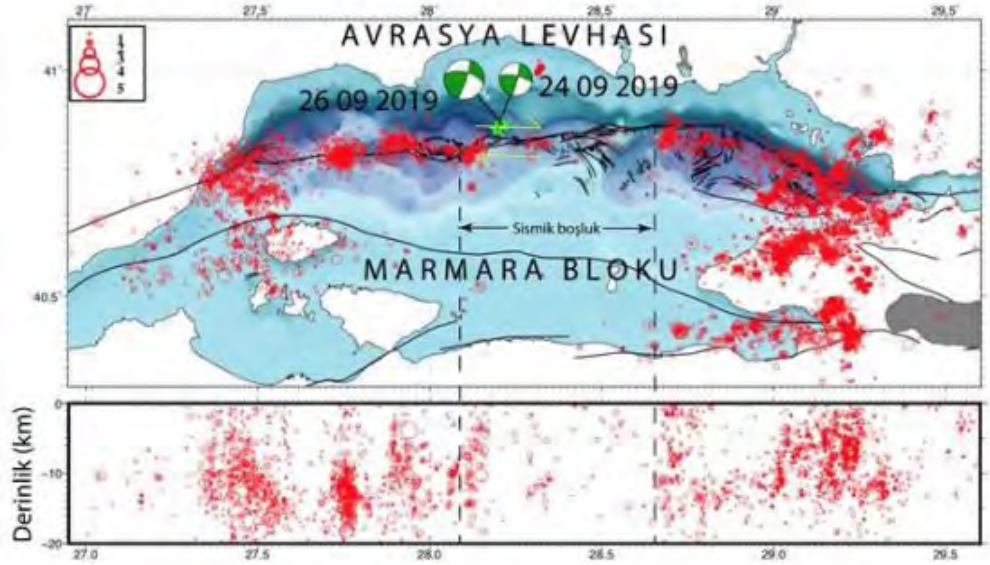

Marmara Denizi aktif fay haritası. Kırmızı daireler deprem aktivitesini göstermektedir. 24 Eylül ve 26 Eylül 2019 tarihlerinde meydana gelen depremlerin fay mekanizma çözümleri yeşil-beyaz toplarla gösterilmiştir. Deprem verileri, B.Ü. Kandilli Rasathanesi'nden alınmıştır. (İTÜ Jeoloji Mühendisliği Bölümü)

Bu depremde yaşananlar İstanbul'un depreme ne kadar hazırlıksız olduğunu bir kez daha göstermiştir.

Ülkemizin gerçeği olan deprem konusunda başta siyasi irade ve sorumlu kuruluşlar olmak üzere toplumun her kesiminin afet zararlarının azaltılması ve deprem sonrası yapılma-

sı gerekenler konusunda kendine düşen görevleri yapmadığı bir kez daha ortaya çıkmıştır.

Son depremde yaşananlar, deprem zararlarının doğrudan belirleyicisi olan düşük standartlarda, sağlıksız ve yasadışı bir yapılaşma, ranta dayalı hızlı ve düşük nitelikli kentleşme, bilimsel normlara dayalı olmayan arazi kullanım ve yer seçimi kararları, denetimsizlik ve özellikle tüm bu olumsuzlukları giderecek yasal düzenleme ve idari yapılanmaya ilişkin bütünlüklü bir çalışmanın bugüne kadar yapılmamış olmasının; olası 7 ve daha üzeri büyüklükte meydana gelecek olan İstanbul depreminin nasıl daha vahim sonuçlara yol açacağının da bir göstergesi olmuştur.

1999 Marmara depreminden sonra depremlere çare olacağı anlayışı ile çıkarılan Yapı Denetim Kanunu ve mevzuatı tüm uyarılarımıza rağmen yapının üzerine oturacağı zemine ilişkin parametreleri belirleyen etütleri de kapsamasına alıp eksiklilerini gidermeyerek bugün sağlıklı ve güvenilir bir denetim sistemini yaratmanın uzağında kalmıştır. Yine, 2011 yılında Van depreminden sonra çıkarılan Kentsel Dönüşüm (Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkındaki Kanun) "kentsel imar rantının dönüştürülmesi" odaklı bir hale getirilmiş; jeolojik risklerden, zeminden kaynaklı riskli alan ve riskli yapı belirlenmesi bir kenara bırakılmış ve bu yapılarla birlikte yapı kalitesinden yoksun on binlerce riskli bina depremde kaderine terkedilmiştir.

Deprem riskini azaltmada ve depremle baş edebilmede hazırlıklı ve dirençli bir toplum yaratılması amacıyla hazırlanan Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı (UDSEP) rafa kaldırılmış, bu plana aykırı ve amaca hizmet etmeyecek uygulamalar giderek yaygınlaştırılmıştır.

Yanlış, eksikli ve amaca hizmet etmeyen yasal düzenlemeler, merkezi ve yerel yönetimlerin ranta dayalı imar ve kentleşme politikaları gibi bütün bu olumsuz gelişmeler ortadayken getirilen "imar affı" ile; denetimsiz, yeterli mühendislik hizmeti almamış yapılar da yasal hale getirilmiş, bugüne kadar çok sınırlı da olsa deprem güvenliği için atılmış olan tüm adımlar boşa çıkartılmıştır. Bu yasal kılıf, ülkede inşa edilmiş bulunan yapıları depreme karşı güvenlikli hale getirmemiş, tam aksine doğa olaylarının afete dönüşerek pek çok insanın hayatını kaybetmesinin yolu açılmıştır.

Acil büyük çaplı toplanma alanı olarak tanımlanan 470 adet donanımlı toplanma alanından bugün sadece 77`si kalmış; insan hayatı yapılaşma ve ranta tercih edilmiştir.

Afet yönetim sistemi hala birbirinden habersiz olarak yasalaşmış İmar, Afet ve Yapı Üretimi ve Denetimi yasalarıyla yürütülmeye çalışılan bir ülke olmaktan hala çıkılamamış; birbirini tamamlayan ve bütünleyen Afet, İmar ve Yapı Üretimi ve Denetimi mevzuatı tüm eleştirilere karşın inatla oluşturulmamıştır.

1999 depreminden sonra getirilen vergilerle 20 yıldır toplanan kaynak, bütçe açıklarının kapatılması için kullanılmış, bu kapsamda depreme yönelik varsa yapılan harcamalar meçhul kalmıştır.

Odamız tarafından, siyasi iktidarlar ve ilgili kurumların 'risk yönetiminden` ziyade 'kriz yönetimi` odaklı çalışmalara yoğunlaştıkları, zarar azaltma yerine "yara sarma" politikasını ısrarla sürdürdükleri eleştirisini sürekli dile getirilmiştir. Ancak, deprem anında alınacak

önlemlerden binalardan toplu tahliyelere; toplanma alanından haberleşme ve trafik düzenine kadar son depremde yaşananlar göstermiştir ki, siyasi iktidar ısrarla sürdürdüğü deprem sonrasına yönelik krizi yönetmede de sınıfta kalmıştır.

Depremden sonra İstanbul halkı, metro, tünel, köprü gibi ana ulaşım sistemlerini kullanmaktan çekinmiş; bu yapıların yapım süreçlerine ve depreme karşı güvensizliklerini de göstermiştir.

Sonuç olarak, bugün gelinen noktada temel sorun etkin bir afet yönetiminin oluşturulmasını sağlayacak siyasal anlayışın bulunmamasıdır.

Afet yönetiminde en çok çekinilmesi, korkulması gerekenin afetin unutulmaya, göz ardı edilmeye başlandığı an olduğu gerçeğinden hareket ederek, son yaşanan depremin çok geç kalınmasına rağmen hala yapılması gerekenlerle ilgili faciadan önce son uyarı olarak görülmesini umut ediyoruz. Çünkü biliyoruz ki, doğanın uyarı mesajlarını dikkate almamanın sonuçları dünden çok daha acı olacaktır.

Deprem durumunda ortaya çıkacak facialarını önceden görebilmenin çok zor olmadığı ve depreme karşı ne kadar güvenliksiz bir çevrede yaşadığımız gözler önündeyken; siyasi iktidarı, bilime ve mühendisliğe aykırı uygulamalardan vazgeçerek, başta deprem olmak üzere afetlere karşı toplumun sağlıklı ve güvenli bir yapı ve çevrede yaşama hakkını çok geç olmadan sağlamaya davet ediyoruz.

Unutulmamalıdır ki, jeolojik yapısı nedeniyle, her zaman yıkıcı depremleri yaşayabileceğimiz gerçeğinden hareketle, ranta ve kaderciliğe teslim edilmiş anlayışla değil; insana, akla, bilime ve mühendisliğe önem veren politik tercih ve uygulamalar ile başta deprem olmak üzere afetlere karşı daha güvenli bir hale gelebiliriz.

TMMOB

Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

DÜNYA JEOETİK GÜNÜNÜ KUTLUYORUZ! (16.10.2019)

Bugün 17 Ekim 2019, 3. Dünya Jeoetik gününü kutluyoruz. Yerbilimleri uygulamalarındaki etik sorunlarıyla ilgili tartışmayı genişletmek ve farkındalık yaratmak için çok disiplinli bilimsel bir platform olarak kurulan Uluslararası Jeoetik Teşvik Birliği (IAPG) tarafından 2017'de başlatılan Dünya Jeoetik Günü, bu yıl 'Gelecek İçin…. Bugün Tohum Ek' (Seed Today..... For The Future) ana teması ile kutlanacaktır. Bu etkinlik, 2019 Dünya Bilim Haftası ve 2019 Küresel Etik Günü kapsamında yer almaktadır.

Toprak, hava ve su kirliliği, toprak bozulması, biyolojik çeşitlilik kaybı, küresel ısınma, doğanın aşırı tahribatı, günümüzde insan toplulukları için ana tehditler arasındadır.

2019 Yılı Uluslararası Jeoetik Günleri toplumlara, insan eliyle meydana gelen küresel değişimler konusunda farkındalık yaratmak, sorumluluklarını artırmak ve gezegenimizle olan ilişkilerini gözden geçirmeleri gerektiğini hatırlatmak amacındadır. Çağrının bir bölümü de yerbilimcilere olup, toplumları bu konularda aydınlatma görevleri olduğunu bildirmektedir.

Kalıcı bir belge olan Uluslararası Jeoetik Bildirgesi, 35. Dünya Jeoloji Kongresi sırasında hazırlanmış (Cape Town, Güney Afrika, 27 Ağustos - 4 Eylül 2016) ve Uluslararası Jeoetik Teşvik Birliği tarafından 26 Ekim 2016`da onaylanmıştır.

Bildirge, yerbilimcilerin çalışmalarında etik davranışları bilinçli olarak benimsemelerini, bu amaçla ortak politikaların, yönergelerin, stratejilerin ve araçların geliştirilmesini teşvik etmekte; toplumun bütününün ve tek tek fertlerinin doğaya karşı sorumluluğunu da hatırlatmakta, uygun mesleki davranış biçiminin bilimsel sonuçlara ve sürdürülebilirlik ilkesine göre geliştirilmesini öğütlemektedir.

Genel olarak Mühendislik, özel olarak da insanın doğayla ilgili her türlü girişiminde en temel meslek disiplini olan ve çok geniş bir uygulama alanı bulunan jeoloji mühendisliği hizmetleri, gerek tek tek bireylerin, gerekse toplumun günlük yaşamının her noktasını

giderek daha çok etkilemekte, bu etki günümüzle sınırlı kalmayıp geleceğimizi ve kaynaklarımızın kullanımını da kapsamaktadır. Bu nedenle de, jeoloji mühendislerinin topluma, yaşadıkları çağa, doğaya karşı sorumlulukları da hizmetlerinin kapsamıyla aynı oranda artmakta, bu toplumsal sorumluluk ülkemizde daha da önemli hale gelmiş bulunmaktadır.

Bu kapsamda, yaşamsal konularda faaliyet gösteren jeoloji mühendislerinin mesleki çalışmalarının niteliğini ve güvenilirliğini arttırmak, jeoloji mühendisliği uygulamalarında kabul edilmiş/edilebilir davranışları belirlemek ve mükemmelliği teşvik etmek, mesleki hizmet uygulamalarının standartlarını yükseltmek, mesleki etkinliklerinde topluma, doğaya, mesleğe, meslektaşlarına, hizmet verdikleri gerçek ya da tüzel kişilere, Jeoloji Mühendisleri Odasına ve birey olarak kendilerine karşı mesleki davranış ve sorumlulukları için bir çerçeve oluşturmak amacıyla meslek mensuplarının uymaları gereken asgari etik ilkelerin belirlenerek yayınlanması bir gereklilik haline gelmiştir.

Bu amaçla hazırlanan, TMMOB JEOLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI MESLEK ETİĞİ YÖNETMELİĞİ 3 Ağustos 2019 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. Yönetmelik, jeoloji mühendislerinin, toplumu ve gezegeni etkileyen rolleri bağlamında; insanın her türlü faaliyeti ile dünya sistemiyle etkileşime girdiği her yerde, uygun davranışları ve uygulamaları destekleyen değerler bütünü olan jeoetik temel ilkelerini ortaya koyarken; meslektaşlarımızın topluma, doğaya, mesleğe, meslektaşlarına, hizmet verdikleri kişilere, Odaya ve kendilerine karşı sorumlu oldukları mesleki davranış ilkelerini de ayrıntılı olarak tanımlayarak uygulamaya koyan ülkemizdeki ilk yazılı kurallar bütünü olma özelliğini de taşımaktadır.

İnsani değerlerimizin giderek daha fazla erozyona uğratıldığı ülkemizde, doğaya, topluma ve mesleğe olan sorumluluklarımızın daha bir artmış olduğu bilinciyle, "GELECEK İÇİN BİR TOHUM DA SEN EK ŞİARIYLA" DÜNYA JEOETİK GÜNÜNÜ KUTLUYORUZ.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

KAZDAĞLARI KİRAZLI'DA ALTIN İŞLETMECİLİĞİ YAPILAMAZ! (31.10.2019)

Türkiye`nin oksijen depolarından Kaz Dağları`nda yapılmak istenilen altın madenciliği kapsamında Alamos Gold/ Doğu Biga Madencilik Şirketi tarafından hazırlatılan "Kirazlı Altın ve Gümüş Madeni Kapasite Artışı ve Zenginleştirme Projesi ÇED (Çevresel Etki Değerlendirme) Raporu" yeraltı ve kaynak suları (hidrojeoloji) üzerine etkileri açısından Odamız tarafından değerlendirilmiştir.

Hidrojeolojik açıdan yapılan bu değerlendirme sonucunda; aşağıdaki tespitler yapılmıştır.

Madencilik sahası, içme suyu amaçlı olarak da kullanılan Atikhisar Barajı'nın su toplama alanı içerisinde yer almaktadır. İnceleme alanında yeraltı suları yüzey sularını beslemekte ve dolayısıyla birbiri ile etkileşim halinde bulunaktadır. Maden çalışmaları sonrasında oluşacak kimyasal sızıntılar ve asit kaya drenajı oluşumu bölgedeki birimlerin sahip olduğu süreksizlikler (kırık, çatlak) aracılığıyla yeraltı suyundan yüzey sularına karışacak ve bu durumda yeraltı sularında meydana gelebilecek herhangi bir miktar ve kalite açısından bozulma yüzey sularında da gözlemlenecektir. Bu da, yeraltı suyunun beslediği/etkileşimde olduğu akarsular vasıtasıyla içme suyu amaçlı olarak da kullanılan Atikhisar Barajı'nı kaçınılmaz olarak olumsuz etkileyecektir.

Proje alanı civarındaki yerleşim birimleri tarafından yıllardır içme ve kullanma suyu amaçlı olarak kullanılan çeşme ve kaynakların hidro-jeokimyasal analiz sonuçlarına göre ağır metal içeriyor olması içme suyu standartlarına göre çelişkili olup laboratuvar analizle-

rinin yeniden yapılarak, sorgulanması; sonucun doğru olması durumunda ise çözüm üretilmesi gereken son derece önemli bir konudur.

Nihai ÇED Raporunda depolama alanlarında oluşacak herhangi bir sızıntıya karşı gerekli önlemlerin alınacağı ve proje alanı çevresinin drenaj, kuşaklama kanalları ile çevreleneceği belirtilse de doğrudan alana düşen yağışın yeraltı suyuna süzülmesine karşı bir önlem bulunmamaktadır. Bunun yanı sıra doğrudan alana düşen yağış, modelleme çalışmalarında dikkate alınmamıştır. Dolayısıyla madenin işletilmesi veya terk edilmesinden sonra depolama alanlarına direkt düşen yağışın süzülmesiyle yeraltı suyunun kirlenmesi söz konusudur

Açık ocak alanında yapılan "Yeraltı Suyu Akım Modellemesinde" kullanılan verilerin, akifer özeliklerine ait literatür bilgilerinden derlendiği raporda belirtilmektedir. İnsan ve canlı yaşam için son derece önemli olan model çalışmalarında, doğrudan sahadan elde edilen verilerin kullanılması gerekirken, çalışmalarda literatür bilgilerinin kullanılmasının yanlış sonuçlar verebilmesi her zaman mümkündür.

Model kalibrasyonunun hangi parametreler ve hangi hassasiyette yapıldığı açık olarak belirtilmediğinden modelin sistemi doğru temsil edip etmediği bilinmemektedir. Bu nedenle yapılan model senaryolarının ve ileriye yönelik kestirimlerin doğruluğu da sorgulanır durumdadır.

Raporda, model kalibrasyon yapılırken, kurak sezonda ölçülen değerlerin kullanıldığı görülmüştür. Bu yaklaşım ile en iyi senaryo dikkate alınmıştır. Oysa yağışlı dönemlerin referans alınarak en kötü senaryoya karşı hazırlıklı olunması ve önlem alınmasının daha gerçekçi olacağı açıktır. Modelin en olumsuz koşullar baz alınarak hazırlanmaması önemli bir eksikliktir.

Modelin yeniden işletilip elde edilen sonuçların günümüzde gözlenen veriler ile uyumu incelenmelidir.

Çeşme ve diğer kaynaklarda alınacak su numunelerinin kimyasal analizleri yapılarak kalitesinin tekrar değerlendirilmesi gerekmektedir.

ÇED kapsamında onaylanan projelerde verilen taahhütler, korumaya yönelik önlemlerin yerine getirilip getirilmediğine dair izleme ve denetimlerin yapılması, yeraltı sularının korunması açısından da önem arz etmektedir. Ancak, ÇED Yönetmeliğinde 08.07.2019 tarih ve 30825 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren bir takım değişiklikler yapılmıştır. Yatırımların İzlenmesi ve Kontrol Edilmesi'ni düzenleyen 18. Maddesinde; "ÇED Olumlu Kararı verilen projelerin proje sahibi; komisyonca belirlenen periyotlarda yatırımda kaydedilen gelişmeleri içeren Proje İlerleme Raporu' nu, Bakanlıkça yeterlik verilen ve söz konusu projenin ÇED Raporu'nun hazırlanmasında görev almayan kurum/kuruluşlara hazırlatarak elektronik sisteme yüklemek ve Bakanlık denetimlerinde sunmakla yükümlüdür" şeklinde yapılan düzenleme ile, ÇED kapsamında onaylanan projelerde verilen taahhütlerin ve korumaya yönelik önlemlerin izlenmesi, ÇED raporu hazırlanmasında olduğu gibi yine proje sahibi tarafından ücreti verilen yetkili kuruluşlarca yapılması öngörülmüştür. Devletin asli görevleri arasında olan izleme ve denetim sisteminin özelleştirilmesi, siyanür liçi gibi çevre ve insan sağlığı üzerinde son derece etkili olan projelerde, ücreti proje

sahibi tarafından ödenen kapasite ve yetkinliği belli olmayan kuruluşlar tarafından izleme ve denetimin gerçekleştirilmesi, ÇED raporu kapsamında taahhüt edilen koruma önlemlerinin alınıp anılmayacağına ilişkin derin kuşkuların oluşmasına neden olmaktadır. Kirazlı sahasında da taahhüt edilen önlemlerin alınmasının da kuşkulu olacağı açıktır.

Sonuç olarak, yukarıda da belirtildiği üzere, Kirazlı Altın ve Gümüş Madeni işletmesinin, yeraltı suyu ile yeraltı suyundan beslenen yüzey ve kaynak suları üzerinde halkı ve yaşam çevresini de etkileyecek şekilde olumsuz etkileri olacağı açıkça görülmektedir.

Bu nedenle yöredeki halkın ve doğal yaşam koşullarını olumsuz ve geri dönülmez bir şekilde etkileyen bu projeden derhal vazgeçilmelidir!

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

ODAMIZ, ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI GÖREVDE YÜKSELME SINAVINDA MESLEKTAŞLARIMIZI HAK KAYBINA UĞRATAN DÜZENLEMEYE KARŞI GİRİŞİMLERE BAŞLAMIŞTIR. (26.12.2019)

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK
BAKANLIĞI

"Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Personeli İçin Görevde Yükselme Sınav İlanı"ndaki eşitsizliğe ve ayrımcılığa karşı Odamız girişimlerde bulunmuştur.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 23.12.2019 tarihinde web sayfasında yayınladığı "Görevde Yükselme Sınav İlanı" başlıklı duyurusunda Bakanlığın merkez ve taşra teşkilatında boş bulunan "Şube Müdürü, Emlak Müdürü/Milli Emlak Müdürü ve Emlak Müdür Yardımcısı/Milli Emlak Müdür Yardımcısı kadroları için" görevde yükselme sınavı yapılacağını duyurmuş; sınava yönelik şartları ise duyurunun ekindeki "Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Personeli İçin Görevde Yükselme Sınav İlanı"nda yayınlamıştır.

İlan'ın "Özel Şartlar" başlığı altında getirilen düzenleme ile Teknik Şube Müdürlüklerinin Jeoloji Mühendislerine kapatıldığı görülmüştür. Bu uygulama meslektaşlarımız için hak kaybına yol açacak nitelikte olup eşitlik, liyakat ve kariyer ilkelerine açıkça aykırıdır.

Kamu Personel Sisteminin en temel özelliğinin, Anayasada da ifadesini bulan, mevzuat

ve uygulamaların önünde ayırım gözetilmeksizin herkesin eşitlik ilkesine sahip olmasıdır. Kamu kurumları tesis ettikleri işlemlerde ve alacakları tedbirlerde eşitlik ilkesine aykırılık oluşturamazlar.

Diğer yandan, kamu çalışanlarının görevde yükselme ve unvan değişikliklerine ilişkin usul ve esaslar ilgili mevzuatında düzenlenmiş olup bu bağlamda, ne genel ilkeleri belirleyen "Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Genel Yönetmelik" hükümlerinde ne de Bakanlık bazında uygulamayı belirleyen "Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği" hükümlerinde "mesleksel ayrım yapılabilmesine" imkan tanıyan bir düzenleme yer almamaktadır.

Çok sayıda jeoloji mühendisinin çalıştığı Çevre ve Şehircilik Bakanlığında meslektaşlarımızın ayırımcılığa uğrayarak bazı alanlarda, hatta çalıştıkları şube müdürlüklerinde dahi görevde yükselme sınavına girmesini engeller şekilde düzenleme yapılması kabul edilemez.

Odamız bu konuda her türlü idari, hukuksal vb. girişime başlayacak ve meslektaşlarının yaşayacağı hak kaybının giderilebilmesi için çabasını sürdürecektir. Bu çerçevede ilk etapta Bakanlık bünyesindeki ilgili kurumlara gerekli yazılar gönderilerek bu uygulamadan geri dönülmesi çağrısı yapılmıştır. Süreç, Odamızca hukuksal olarak ta takip edilmekte olup meslektaşlarımızı hak kaybına uğratan uygulamanın düzeltilmemesi halinde Sınav İlanının iptaline yönelik dava açılması yoluna gidilecektir.

TMMOB

Jeoloji Mühendisleri Odası

ASBEST HALA HAYATIMIZDA VE ÖLDÜRMEYE DEVAM EDİYOR! (30.12.2019)

Türkiye'deki asbest yasaklarının 9 uncu Yılı. Yasakların 9 uncu yılında asbest güvenliğinde nereden nereye geldiğimizi sorgulamanın yararlı olacağı inancındayız.

Asbest gerek halk ve çevre sağlığı, gerekse işçi sağlığı ve iş güvenliği açılarından dünyada

bilinen en tehlikeli kimyasallardan biridir. Başta mezotelyoma olmak üzere akciğer ve gırtlak kanserinin en önemli nedeni olan asbestin ticari kullanımı dünyanın birçok ülkesinde yasaklanmış olup ülkemizde de asbestin her formunun (hem serpantin hem amfibol) üretimi ve ticareti 31.12.2010 itibariyle yasaklanmıştır.

Türkiye'deki asbest yasaklarının 9 uncu Yılı. Yasakların 9 uncu yılında asbest güvenliğinde nereden nereye geldiğimizi sorgulamanın yararlı olacağı inancındayız.

Asbest hayatımızdan çıktı mı?

Ne yazık ki hayır.

Geçen dokuz yıl asbesti hayatımızdan çıkarmaya yetmedi. Getirilen yasaklamaya karşın daha önce piyasaya girmiş olan asbestin değişik ürünlerdeki varlığı ve bu ürünlerin gündelik hayattaki dolaşımı devam ettiğinden antropojenik (endüstriyel) asbest maruziyetinin neden olduğu riskler ülkemizde güncelliğini hala koruyor. Sağlık, Çevre ve Şehircilik ile Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlıkları arasında koordinasyonun sağlanamaması, AB Müktesebatına uyum sürecinde ulusal mevzuata kazandırılan Asbest Mevzuatındaki kopukluklar nedeniyle asbest riskleri yaygınlaşıyor ve kontrol altına alınamıyor.

Ülkemiz hem önemli bir asbest ithalatçısı, hem de zengin asbest yataklarına sahip üretici bir ülkedir. Asbest başta inşaat sektörü (asbestli çimento ve beton borular ile beton direk, oluklu levha-eternit, kanalet vb. asbestli çimento ürünleri, vinil asbest yer karolarında vb.) olmak üzere, otomotiv sektörü (otomobil, otobüs vb. araçlar için fren balatası üretiminde); tekstil sektörü (battaniye, amyant ve amyant karışımlarından dokunmuş veya örme mensucat vb.), havacılık sektörü (sivil hava taşıtlarında kullanılmaya mahsus amyanttan eşya) gibi çok sayıda sektörde ve filtre cihazları için amyant lif içeren kâğıt hamurundan levhalar, amyant esaslı kağıt, cilt kartonu ve keçe, salmastra ve conta imalatında (sıkıştırılmış amyant lif conta yaprak/rulo halinde), bakalit ürünlerde (elektriğe ve ısıya karşı dirençli kulp ve tutamaklar), çelik tencere tabanında, iletken izolasyon kılıflarında (bakır vb. iletkenler için dış kılıf), kömür sobaları ile soba arkası levhalar gibi farklı ürünlerde kullanılmış endüstriyel bir hammaddedir.

Öte yandan ülkemizde gerçekleştirilen tıbbi jeolojik ve diğer epidemiyolojik araştırmalar, ülkemiz insanının sağlığını tehdit eden ikinci bir faktör jeojenik asbest maruziyetidir. Diğer bir ifadeyle yaşam çevresinde jeolojik olarak asbestli toprak ve kayaların olduğu yerleşimlerde yaşayanlar doğal oluşumlardan salınan asbest liflerini solumak durumda kalmaktadırlar. Çoğu Büyükşehir Belediyeleri sınırları içerisinde olmak üzere üçyüzden fazla yerleşim biriminin asbestli topraklar üzerinde yer almakta olduğu, bu yerleşimlerdeki onbinlerce insanın asbestle temasının hala sürdüğü ve bu temas sürdüğü sürece önümüzdeki yıllarda onbinlerce yeni kanser vakasının yaşanacağı Sağlık Bakanlığı tarafından hazırlatılan Türkiye Asbest Kontrolü Stratejik Planı'nda ortaya konulmuştur.

Son yıllarda gündeme gelen kentsel dönüşüm projeleri ile mahallerimize, sokaklarımıza giren bina yıkımları nedeniyle 7'den 70'e tüm kentliler asbestli hava soluması veya teması tehlikesi altındadırlar. 2012 Yılında kamuoyu gündemine gelen "Yıkım Yönetmeliği"nin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından bir türlü sonuçlandırılamaması nedeniyle bina yı-

kımlarından kaynaklanan asbest riski devam etmektedir. Sadece birkaç belediyenin duyarlı girişimleri dışında ülke genelinde yıkım izin başvurularında asbest envanteri ve sökümü aranmamakta; asbestli malzeme içeren binaların yıkımına göz göre göre izin verilmektedir.

Yine günümüzde asbest ithalat ve ihracatının devam ettiğini gösteren veriler mevcuttur. Özellikle, ithalat rejimini düzenleyen mevzuatın yetersizliği veya boşluklar ile denetimdeki yetersizlikten yararlanılarak asbestli ürünlerin ülkemize girdiği düşünülmektedir. Örneğin Çin'den ithal bazı ürünlerde asbest bulunması ve "İhracı Yasak ve Ön İzne Bağlı Mallara İlişkin Tebliğ (19.09.1996-22762 Resmi Gazete) asbestin yasaklanmamış olması gibi düzenleme eksiklikleri bulunmaktadır.

Asbest sinsi bir katildir!!

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak uyarıyoruz!!!

Asbest sinsi bir katildir; maruziyet sonucu ciğerlerimize giren lifler kendini uzun yıllar saklayabilmekte, 10 ila 40 yıl sonra kanser ortaya çıkabilmektedir. Bu nedenle iş işten geçmeden kanserden korunma önlemlerini şimdiden almamız gerekmektedir.

Asbest yasakları; halk, çevre ve işçi sağlığını ve güvenliğini korumak için tek başına yeterli değildir. Bugün ülkemizde karşı karşıya bırakıldığımız yüksek asbest risklerine karşı gerekli koruma ve kontrol önlemlerinin ivedilikle alınması gereklidir. Kamusal alanda işbirliğine dayalı bütünlüklü bir asbest risk mücadele programın başlatılması için Sağlık, Çevre ve Şehircilik ile Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlıklarını acil göreve davet ediyoruz.

Bu çerçevede;

Kapsamlı ve bütünlüklü bir asbest zararlarıyla mücadele ulusal programının oluşturulması için başta ilgili kamu kurumları, TMMOB, Sendikalar ve asbest kurbanları olmak üzere tüm tarafların bir araya geleceği platform kurulmalıdır. Bu platformda ülkemizde asbest zararlarıyla mücadeleyi ve risk azaltmayı bir devlet politikası haline getiren, asbest güvenliği ile ilgili mevzuat ve kurumsal alt yapıyı yeniden düzenleyecek katılımcı bir asbest risk yönetim anlayışının ivedilikle inşa edilmesi gerekmektedir.

Sağlık Bakanlığı tarafından hazırlatılan ve Bakanlığın tozlu raflarında bekletilen Türkiye Asbest Kontrolü Stratejik Planı'nda jeolojik olarak gelişen asbest temasının devam ettiği belirtilen 379 yerleşim biriminde, bu projenin hayata geçmesinden sorumlu ve koordinatör kamu kurumu belirlenmek suretiyle asbest kontrol ve iyileştirme projesine en kısa zamanda başlanılmalıdır. 2012 yılında hazırlanan bu Stratejik Planın yeni jeolojik ve tıbbi jeolojik araştırmalarla güncellenmesi ve yukarıda tanımlanan platformda son hali verilerek gerçek bir stratejik plan olması için Resmi Gazetede yayımlanarak toplum düzeyinde bağlayıcılık kazandırılması gerekmektedir.

Bina yıkımlarında, yıkımdan önce bir asbest envanter araştırması yapılmasını zorunlu kılan ve böylece belirlenecek asbest sökülüp uzaklaştırılmadan, ana yıkıma başlanılmasına izin vermeyecek bir yıkım mevzuatı oluşturulmalıdır. Asbest araştırması 2010 yılından önce inşa edilmiş binalarda zorunlu kılınmalıdır. Bu kapsamda belediyeler bünyesinde konusunda uzman teknik personelin bulunduğu birimler oluşturulmalıdır.

Asbest maruziyeti ile karşı karşıya kalan ve en çok zarar gören toplumsal kesimlerin (asbestli topraklar üzerinde ikamet edenler, gemi söküm ve yıkım sektörü işçileri, meslek örgütleri, sendikalar vb.) katılımına ve bilinçlendirilmesine özel önem verilmeli; merkezi ve yerel yönetimler düzeylerinde toplumda asbest risklerine karşı farkındalığı yükseltecek eğitim ve bilgilendirme çalışmaları düzenlenmelidir.

Asbest nedenli meslek hastalıklarına karşı hassasiyet taşıyan meslek grupları ve işyerleri kanser ve pnömokonyoz gerçekliği temelinde güncellenmeli ve bu meslekler ve işyerleri için asbest riskleriyle mücadele kılavuzları hazırlanmalıdır.

- Gerek yurtiçi piyasalar gerekse ihracat ve ithalat açısından asbest yasaklarını açık ve net hale getiren, sıkı denetim mekanizması tanımlı bir ticaret mevzuatı geliştirilmelidir.

ASBEST YASAKLARININ 9'UNCU YILINDA, ASBEST HALA HAYATIMIZDA VE ÖLDÜRMEYE DEVAM EDİYOR. ÇÜNKÜ ASBEST ÖLMEDİ, YAŞIYOR VE DOLAŞIMINA DEVAM EDİYOR!

Saygılarımızla,

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

BASINA VE KAMUOYUNA: HAZIRLANMAKTA OLAN MADEN KANUNU ÜZERİNE ODAMIZIN DEĞERLENDİRME VE ÖNERİLERİ.. (15.01.2020)

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak, Maden Kanunu'nun aşağıda belirtilen konuları içerecek şekilde düzenlenmesi önem taşımaktadır.

Yeni bir Maden Kanunu hazırlanmasına ilişkin çalışmalar Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (MAPEG) tarafından sürdürülmektedir.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak, Maden Kanunu'nun aşağıda belirtilen konuları içerecek şekilde düzenlenmesi önem taşımaktadır.

Tarih boyunca uygarlıkları şekillendiren, bulundukları ve kullanıldıkları çağlara ismini veren madencilik, günümüzde de yüksek katma değer yaratan, emek yoğun bir sektör olması nedeniyle, ülke sanayinin gelişimine ve işsizlik sorununun çözümüne önemli katkılar sağlayan bir potansiyel taşımaktadır.

Anayasamızda da belirtildiği üzere, yer altı kaynaklarımız devletin hüküm ve tasarrufunda olup, "Milli Servet" olan madenlerimizin yenilenemez kaynaklar olması, bu kaynakların toplumsal fayda sağlayacak şekilde değerlendirilmesini de zorunlu kılmaktadır. Madencilikle ilgili doğru politikaların hayata geçirilerek, yenilenemez doğal kaynağımız olan madenlerimizin en verimli biçimde, çevresel değerleri gözeterek işletilmesi; yurt içinde yüksek katma değer yaratacak şekilde uç ürünlere dönüştürülerek ülkenin gelişmesinde, toplumsal refahın yükseltilmesinde madenciliğin katkılarının arttırılması perspektifi, madenciliğe ilişkin en temel yaklaşımı oluşturması gerekmektedir.

Bu kapsamda,

- Maden Kanunu, ulusal madencilik politikalarımızı belirleyen ve aşağıda belirtilen temel ilkeleri de içinde barındıran bir nitelikte hazırlanmalıdır.
- Madencilik, ülke ve toplum yararına yapılması gereken bir faaliyet olmalıdır.
- Madencilik faaliyetlerinin çevreye ve sosyal dokuya uygun ve uyumlu yöre halkının onayı da alınarak yürütülmesi esas alınmalıdır.
- Madencilik faaliyetlerinin her aşamasında, uluslararası bilimsel ve teknik kriterler ile en iyi endüstri pratikleri uygulanmalıdır.
- Gelecek kuşakların ihtiyaçları da gözetilecek şekilde sürdürülebilir ve öngörülebilir bir madencilik yapılması önemsenmelidir.
- İş güvenliği ve işçi sağlığı ön planda tutulmalıdır.
- Madencilik faaliyetleri, donanımlı, birikimli, mesleki etik değerleri benimsemiş teknik elemanlarca yürütülmelidir.
- Bu temel yaklaşımlar kapsamında Maden Kanunu;
- Madencilik faaliyetlerinin ana unsurlarını içerecek şekilde hazırlanmalı, kısa ve öz olmalıdır.
- Uygulamaya dönük konular yönetmeliklere düzenlenmelidir.
- Maden Kanunu sürekli değiştirilen bir mevzuat olmamalı, orta-uzun vadeli yatırımlara ortam hazırlayan ve güven veren bir anlayışla, uzun soluklu olmalıdır.
- Her bir maden projesinin belirleyici aşamaları olan potansiyel kaynak ve rezerv tanımları uluslararası normlara uygun olarak kanunda mutlaka yerini almalıdır.
- Arama ve işletme safhalarında mutlaka jeoloji mühendisinin yer alması sağlanmalıdır. Maden ruhsat sahalarındaki işletme faaliyetlerinde işletme tekniği, büyüklüğü ve yapısal durumu göz önüne alınarak asgari bir jeoloji mühendisi istihdam edilmesi zorunlu hale getirilmelidir.
- Arama faaliyeti olmadan ve buna yönelik jeoloji mühendisi tarafından hazırlanan arama faaliyet raporu hazırlanmadan hiçbir grup maden için işletme ruhsatı verilmemelidir. Yetersiz kaynak tespiti yapılan alanlar için işletme ruhsatı düzenlenmemelidir.

Her madenin oluşumları, bulundukları jeolojik ortamları, aranmaları, projelendirilmeleri, işletmeleri, finansmanları, proje ömürleri, çevresel-sosyal etkileri, bağlı oldukları diğer mevzuatlar açısından birbirlerinden tamamen farklı olarak madenciliğin alt sektörlerini oluşturmaktadırlar. Bu nedenle, kanun ve uygulama yönetmeliklerinin mutlaka maden gruplarına göre ayrı ayrı düzenlenmesi gerekir. Bu alt grupları dünyadaki genel kabullere uygun olarak aşağıdaki guruplara ayırmak yararlı olacaktır.

a-Metalik Madenler,

b-Enerji Ham Maddeleri,

c-Endüstriyel Ham Maddeler,

d-Yapı-Altyapı Malzemeleri,

e) Değerli/Yarı Değerli Taşlar.

Kanunda bu alt guruplara ait madenler teker teker sayılmamalı, hangi madenin hangi guruplarda yer alacağı yönetmeliklere bırakılmalıdır.

8. Maden sahalarının terk edilmesine ilişkin konular uluslararası örneklerinde olduğu gibi tanımlanmalı ve madenlerin işletme sonrası terk edilmesinin çevre ile uyumlu ve insan sağlığını olumsuz etkilemeyecek bir şekilde yapılması sağlanmalı ve MAPEG eliyle denetlenmelidir.

9. Madencilikle ilgili izinler, keyfiyetten ve herhangi bir şüpheden uzak ve objektif değerlendirilerek verilmelidir.

10. Kanunun maden ruhsat ihaleleri bölümü, tartışmalara meydan vermeyecek açık ve şeffaflığı sağlayacak şekilde yeniden düzenlenmelidir.

11. Madencilik faaliyetlerinde görev yapan mühendislerin 6235 Sayılı Kanun kapsamında TMMOB bağlı ilgili odaları ile rapor ve teknik belge düzeyinde ilişkilendirecek düzenlemeler yapılmalıdır. YTK lar ilgili Maden ve Jeoloji Mühendisleri Odalarına ayrı ayrı kuruluş kayıtlarını/büro tescilleri yaptırmalıdırlar.

12. Parasal cezalar ve yaptırımlar makul ve kabul edilebilir bir düzeyde tutulmalıdır.

13. Küçük ölçekli madencilik korunmalıdır.

14. Madencilik faaliyetlerinde çalışan başta teknik personel olmak üzere çalışanların günün bilgi ve teknoloji ile donatılması amacıyla eğitim süreçleri planlanmalı, eğitimlerin ilgili meslek örgütleri tarafından düzenlenmesi sağlanmalıdır.

15. Ulusal Maden ve Kaynak Komisyonu (UMREK) tüm gelişmiş dünya ülkelerinde olduğu ilgili meslek örgütlerini de içine alacak şekilde idareden bağımsız olarak yeniden yapılandırılmalıdır

16. Milyonlarca yıllık jeolojik süreçlerle oluşan yer altı kaynaklarımızın etkin bir şekilde aranması, bulunması, işletilmesi, rehabilite edilerek terk edilmesi süreçlerinde yapılması gereken tüm çalışmaların günümüz bilim ve teknolojisinin ulaştığı uluslararası norm ve standartlara göre yapılması sağlanmalıdır. Madencilik alanıyla doğrudan ilgili olan mühendislik disiplinlerinin sorumluluk ve görev alanları, almış oldukları eğitim ve uzmanlık konularına göre birbirinin yerine ikame edilmeden mevzuatlarda doğru bir şekilde tanımlanması gerekmektedir.

Bu kapsamda, madencilik alanındaki jeoloji mühendisliği hizmetleri, sadece madenin aranıp bulunması ile sınırlı olmayan; işletme projesinin hazırlanması ve madenin işletilmesi süreçlerinde de devam eden, maden sahalarının terkedilmesini de kapsayan bir hizmet alanını oluşturmaktadır. Bu nedenle maden işletmelerinde işletme tekniği ve büyüklüğüne göre en az bir jeoloji mühendisinin çalıştırılması zorunlu hale getirilmelidir.

Sonuç olarak, TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak Maden Kanunu'nun yukarıda belirtilen görüş ve düşüncelerimizin dikkate alınarak hazırlanması gerektiğini kamuoyuna saygıyla duyururuz.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu

BASINA VE KAMUOYUNA EVİMİZDEKİ SİNSİ TEHLİKE: RADON GAZI ÖLDÜRMEYE DEVAM EDİYOR! (15.01.2020)

Toplumun sağlığını tehdit eden, sigaradan sonra akciğer kanserlerin temel nedeni olan radon gazı etkilerinden toplum korunmalıdır.

Gerek Dünya Sağlık Örgütü verileri, gerekse Sağlık Bakanlığının verilerine göre akciğer kanserinin ana nedenleri arasında ilk sırayı sigara bağımlılığı alırken, ikinci sırada radon gazı etkilerinden kaynaklı kanserlerin olduğu belirtilmektedir. Sağlık Bakanlığı verilerine göre ülkemizdeki akciğer kanserlerinin, %3-15 arasındaki oranın radon gazından kaynaklandığı belirtilmektedir (Ek-1)*. Yine bazı bilimsel araştırmalara göre ülkemizde radon gazı etkilerinden kaynaklı ölüm sayıları, yıllık 2300 kişiyi geçmiş durumdadır (Dr.Ann Olsson sunu, Edüstriyel Toksikoloji Kongresi, 2019, Antalya).

Radon gazı etkilerine bağlı ölümler, Sağlık Bakanlığı tarafından araştırılmakta olup Atom Enerjisi Kurumu tarafından ortaklaşa yapılan çalışmalara dayalı radon gazı haritası da yayınlanmıştır (Şekil-1). Ancak hazırlanan haritanın temelinin oluşturulmasında gerek jeoloji ve gerekse jeokimya haritalarından yeterince yararlanıldığından bahsetmemiz de mümkün değildir. Yapılan araştırma ve incelemeler, radon gazı maruziyetine neden olan önemli etkenlerin başında, yaşadığımız konutlar ile çalışma ortamlarının belirleyici olduğunu göstermektedir. Radon gazı salınımına uygun olmayan zemin birimleri üzerine inşa edilen yapılarda zemin etüt araştırmaları, projelendirme ile yapım süreçlerinde gerekli tedbirlerin alınmaması nedeniyle, topraktan sızan radon gazı binaların bodrum veya giriş katlarında birikmekte, yeteri kadar havalandırma yapılmaması durumunda ise uzun süre gazın etkisinde kalan insanlar radon gazına bağlı akciğer kanserine yakalanmaktadırlar. Zemin ve temel etütleri, projelendirme, yapı üretimi ve denetimi süreçlerinde alınacak basit tedbirlerle, radon gazının bina içlerine girmesi önlenebilir. Ancak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı gerekli düzenlemeleri yıllardır yapmadığı için bu sorun sürekli büyümekte, günümüzde yılda 2.300'ü aşkın insanımızın yaşamına mal olmaya devam etmektedir (Şekil-2).

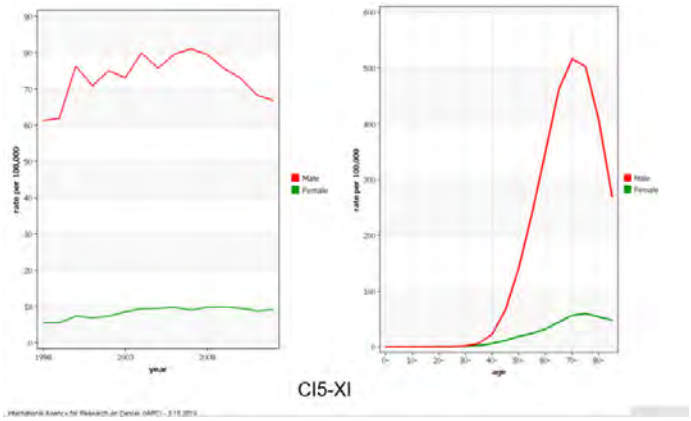

Şekil 2. Uluslararası kanser araştırma ajansı, 2019, Türkiye'de yıllara ve yaşa bağlı kanser sayıları (İnternational Agency for Research on Canser (IARC), 2019)

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı uyumaya devam ediyor.

Anayasamızın 56. Maddesinde "Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir." denilmektedir. Yine ülkemizin imar, planlama, yapı üretim ve denetim süreçlerini düzenleyen temel kanun niteliğindeki 3194 sayılı İmar Kanunun amaç maddesinde; "Bu kanun, yerleşme yerleri ile bu yerlerdeki yapılaşmaların; plan, fen, sağlık ve çevre şartlarına uygun teşekkülünü sağlamak amacıyla düzenlenmiştir." şeklindedir. Ancak tüm bu düzenlemelere rağmen Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ne planlama, ne zemin ve temel araştırmaları, ne proje, ne de yapı üretim ve denetim süreçlerinde radon gazı etkilerini bertaraf edecek herhangi bir düzenleme gerçekleştirmemiştir. Çevre ve Şehircilik Bakanlığının bu vurdumduymaz tavrı nedeniyle her yıl 2.300'ü aşkın insanımız, radon gazı etkilerine bağlı kanserlere yakalanarak yaşamını yitirmeye devam ediyor.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak uyarıyoruz!!!

Ülkemiz insanının jeojenik kökenli çevresel maruziyetlere bağlı hastalıklardan korunması amacıyla, MTA Genel Müdürlüğü'nün öncülüğünde, Sağlık Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, DSİ Genel Müdürlüğü, Su Yönetimi Genel Müdürlüğü, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu, Üniversitelerin ilgili bölümleri, Meslek Hastalıkları Hastaneleri, TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası, Türk Tabipler Birliği, Endüstriyel Toksikoloji Derneği ve TORAKS Derneği gibi sivil toplum kuruluşları ve meslek örgütleri bir araya gelerek "Tıbbi Jeoloji Risk Haritaları" hazırlanmalıdır.

Türkiye radon gazı risk haritaları jeoloji biliminde yaşanan gelişmeler çerçevesinde yeniden ele alınmalı, MTA Genel Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, AFAD Başkanlığı, Üniversitelerimizin ilgili bölümleri ile TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası yetkililerinden oluşan bir heyet tarafından, " Türkiye Radon Gazı Tehlike Haritası" yenilenmelidir. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Plan Yapımına Dair Yönetmelik, Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği, İnşaat İşleri Genel Teknik Şartnamesi, Proje Düzenlenme Esasları ile Zemin ve Temel Etüdü Uygulama Esasları ve Rapor Formatını, Türkiye Atom Enerjisi Kurulu tarafından yayınlanan "Kapalı Ortamlarda Radon ve Yapı Malzemelerindeki Radyoaktiviteye İlişkin Kılavuz (Ek-2)**" esasları çerçevesinde yenileyerek, "yapı üretim ve denetim süreçlerinde" ülke insanımızı, radon gazı etkilerinden koruyacak gerekli tedbirleri en kısa sürede almalıdır.

Sonuç olarak; yıllardır akciğer kanserlerinin ana nedenlerinden birinin binalarda radon gazı birikimi olduğu bilinmesine, hatta her yıl ülkemizde depremlerden daha fazla insanımızın yaşamına mal olan radon gazının, toplum sağlığı üzerinde etkilerini önlemeye yönelik bina ve bina türü yapıların etüt, projelendirme ile yapı üretim ve denetim süreçlerinde herhangi bir tedbirin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığı tarafından alınmaması kabul edilemez.

Toplumun sağlığını tehdit eden, sigaradan sonra akciğer kanserlerin temel nedeni olan radon gazı etkilerinden toplum korunmalıdır.

Saygılarımızla,

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu

BASINA VE KAMUOYUNA: ANKARA-İZMİR YÜKSEK HIZLI TREN PROJESİ, YAŞAMSAL ÖNEMDE CİDDİ JEOLOJİK (OLASI OBRUK) RİSKİ İLE KARŞI KARŞIYADIR! (20.01.2020)

Hızlı Tren gibi insanların yoğun olarak kullanacakları mühendislik yapılarının bulunduğu alanlarda meydana gelebilecek obruk oluşumlarının, önemli can kayıplarına ve yeni facialara yol açmaması amacıyla hazırladığımız ESKİŞEHİR- SİVRİHİSAR YHT GÜZERGAHINDA OBRUK OLUŞUMU VE RİSKLERİ HAKKINDA RAPORU'nu kamuoyu ve ilgili idarelerin dikkatine sunuyoruz.

Her yıl dünyada ve ülkemizde doğal ve jeolojik nedenlerle deprem, heyelan, su baskınları, kaya düşmeleri vb. can ve mal kaybına neden olabilecek tehlikeli ve büyük çaplı birçok doğa kaynaklı olay meydana gelmektedir. Bu olaylardan biri de son yıllarda gündemimize oldukça yoğun olarak giren obruk oluşumlarıdır.

Obruk oluşumu genellikle, çözünebilen nitelikteki (karbonatlı kayaçlar, evaporitler) jeolojik birimler arasında dolaşan yeraltısuyu veya yüzeyden süzülen çeşitli türdeki suların hareketi ile oluşan boşlukların giderek büyümesi sonucunda yeraltında büyük mağara veya erime boşlukları meydana gelmekte, ağırlığın taşınamaması sonucunda üstteki örtü tabakası ani olarak çökerek obrukları oluşturmaktadır..

Konya Karapınar, Sivrihisar (Eskişehir) başta olmak üzere Karaman, Aksaray, Çankırı, Sivas, Kahramanmaraş, Şanlıurfa, Afyonkarahisar, Siirt, Manisa ve İzmir gibi birçok bölgede obruk oluşumları gerçekleşmektedir. Obruk oluşumlarının son yıllarda artmasının en temel nedenlerinden biri, aşırı ve kontrolsüz yeraltısuyu kullanımı olmaktadır.

Sivrihisar (Eskişehir) ilçesi Sığırcık, Göktepe, Kaldırımköy ve Yeniköy köyleri arasındaki bölgede son birkaç yıl içinde çapları 2 m ile 50 m ve derinlikleri ise 0.5 m ile 15 m arasında değişen 8 adet obruk oluşmuştur. Arazide yapılan gözlem ve daha sonrasında uydu görüntüleri üzerinde yapılan çalışmalara göre; obruk oluşan bu bölgenin, yapımı devam eden "Ankara-İzmir Yüksek Hızlı Tren Güzergahının Polatlı-Afyon kısmının sadece 1.5 km güneyinde yer alması acil önlemlerin alınmasını gerekli kılmaktadır.

Ankara-İzmir Yüksek Hızlı Tren güzergahının belli bir kısmının, eriyerek obruk olu-

şumlarına yol açan evaporitik kayaçlar üzerinden geçtiği tespit edilmiştir. Yüksek Hızlı Tren gibi önemli bir mühendislik yapısının geçtiği güzergahının bölgesel olarak jeolojik-jeoteknik etütlerinin, obruk oluşumuna kaynaklık eden nedenleri ortaya çıkarılmasını da sağlayacak şekilde yapılması büyük önem taşımaktadır.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak daha önce, Ankara- İstanbul arasında yapımı devam eden Yüksek Hızlı Tren (YHT) güzergâhındaki, heyelanlar başta olmak üzere jeolojik problemlere dikkat çekmiştik. Ancak DDY Genel Müdürlüğü uyarılarımızı dikkate almamış; bunun sonucunda Bakanlar Kurulu Kararı ile müteahhit firmalara proje yapım bedelinin %40'nı aşan oranlarda fiyat artışı verilmek zorunda kalınmıştır. Kamusal kaynakları israf eden bu öngörüsüzlük nedeniyle de, Ankara-İstanbul YHT (öncelikle Bozüyük-Arifiye) güzergâhı yapım çalışmaları henüz tam olarak bitirilememiştir.

Benzer şekilde; seçilen yerin çok sayıda doğal veya yapay gölü içermesi, zemin birimlerinin zayıf mühendislik özellikleri gibi nedenlerle İstanbul 3. Havalimanı inşaatının yapım sürecinde de zeminden kaynaklanan çok sayıda problemlerle karşılaşılacağı konusundaki uyarılarımız da, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından görmezden gelinmiştir. Ancak süreç, Odamızı haklı çıkarmış, dünyadaki aynı niteliklere haiz, benzer projelerin çok çok üstünde maliyetlerle İstanbul 3. Havalimanı inşaatı kısmen tamamlanabilmiştir.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası tarafından, Ankara-İzmir Yüksek Hızlı Tren güzergahının yoğun olarak obrukların oluştuğu alanın yaklaşık 1.5 km kuzeyinden geçmesi nedeniyle, zemin özellikleri yönünden obruk oluşumuna elverişli olan bu alana ilişkin olarak, ileride telafisi imkansız herhangi bir can veya mal kaybının yaşanmaması için kamuoyunu bugünden bilgilendirmek ve ilgili ve sorumlu kamu kurumlarını ikaz etmek amacıyla ESKİŞEHİR- SİVRİHİSAR YHT GÜZERGAHINDA OBRUK OLUŞUMU VE RİSKLERİ HAKKINDA RAPOR hazırlanmıştır.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak bir kez daha uyarıyoruz.

MTA Genel Müdürlüğü, DSİ Genel Müdürlüğü ile AFAD Başkanlığı konunun önemi ön plana alarak, üniversitelerin ilgili bölümleri ile TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası da başta olmak üzere ilgili meslek örgütleri ile birlikte belirli bir plan dahilinde ülkemizde can ve mal güvenliği için tehdit oluşturmaya başlayan, obruk alanlarının görüldüğü bölgelerin, ayrıntılı jeolojik, jeoteknik, hidrojeolojik ve mühendislik jeoloji açısından inceleme ve araştırmalarını yaparak "Obruk Risk Haritaları" hazırlanmalıdır.

Hazırlanacak Obruk Risk Haritaları, halkın kullanımına açık hale getirilerek gerekli önlemlerin alınması sağlanmalıdır.

Başta Ankara-İzmir Hızlı tren projesini gerçekleştirmekte olan T.C. Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğü olmak üzere, bu bölgede planlama ve mühendislik hizmeti gerçekleştiren tüm kişi, kurum ve kuruluşlar bölgede oluşan ve sayıları her geçen gün artan obruk oluşumunu da dikkate alarak mühendislik yapılarının araştırma, planlama ve yapım süreçlerini gerçekleştirmelidir.

TCDDY Genel Müdürlüğü yapım çalışmaları devam eden İzmir-Ankara Hızlı Tren Projesinin, Polatlı-Afyon güzergahının obruk oluşumlarının görüldüğü alanlara yakın bulunan

bölümlerinde, jeolojik–jeoteknik, hidrojeolojik ve mühendislik jeoloji araştırmalarını yenileyerek hızlı tren projesinin olası obruk oluşumlarından etkilenmeyeceği ortaya koyulmalıdır. Aksi durumda, işletme esnasında oluşabilecek obrukların, can güvenliğini tehdit edeceği çok açıktır.

Sonuç olarak, Obrukların yerleşim birimlerinden uzak tarım alanlarında oluşması, bugüne kadar önemli can ve mal kayıplarına yol açmamıştır. Ancak, Hızlı Tren gibi insanların yoğun olarak kullanacakları mühendislik yapılarının bulunduğu alanlarda meydana gelebilecek obruk oluşumlarının, önemli can kayıplarına ve yeni facialara yol açmaması amacıyla hazırladığımız ESKİŞEHİR- SİVRİHİSAR YHT GÜZERGAHINDA OBRUK OLUŞUMU VE RİSKLERİ HAKKINDA RAPORU'nu kamuoyu ve ilgili idarelerin dikkatine sunuyoruz.

Saygılarımızla...

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

BASINA VE KAMUOYUNA; TÜRKİYE DİKEN ÜSTÜNDE: MANİSA-AKHİSAR (MW:5.4) VE ANKARA'DAKİ (MW:4.4) DEPREMLER TOPLUMU KORKU VE PANİĞE SEVK ETTİ! (23.01.2020)

22.01.2020 tarihinde Manisa /Akhisar/ Musalar Mahallesi bölgesinde meydana gelen Mw:5.4 büyüklüğündeki deprem ile ardında meydana gelen artçı depremleri ile yine Ankara / Akyurt'ta bugün sabah saat 6.54 meydana gelen Mw:4.5 büyüklüğündeki depremler ülkenin birçok kentinde hissedilmiştir. Son günlerde özellikle "İzmir–Balıkesir Transfer Zonu" içinde kalan faylar ile Marmara Denizi, Denizli ve Batı Akdeniz'in ülkemiz kara sınırlarına yakın alanların da, deniz içinde meydana gelen depremler ülkemiz insanını tedirgin etmeye devam ediyor.

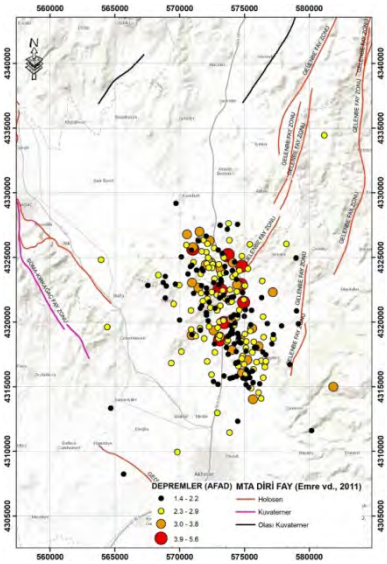

Gelenbe Aktif Fay Zonu'nun güney ucunda meydana geldiği anlaşılan Manisa-Akhisar depreminde, zayıf mühendislik özelliklerine sahip zemin birimleri üzerine oturan bazı konutlarda kısmi hasarların meydana geldiği bildirilmektedir.

2012 yılında MTA Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan Türkiye Diri Fay Haritasına bakıldığında, ülkemiz kara sınırları içerisinde Mw. 5.5 üzeri büyüklüğünde deprem üretme potansiyeline sahip 485 adet fay segmentinin bulunduğu, 2012 yılından günümüze kadar yapılan bilimsel çalışmalar sonucunda, bu sayının daha da yüksek olduğu, ayrıca ülkemiz karasuları içinde de çok sayıda deprem üretme potansiyeline sahip fay hatları ve zonlarının bulunduğu bilinmektedir.

TBMM bazı özel kişilere rant aktarmayı amaçlayan "kişiye özgü düzenlemeler" yerine, toplumun gerçek sorunları ile ilgilenmelidir.

Gerek Manisa-Akhisar ve Ankara'da meydana gelen depremler, gerekse son aylarda İstanbul, Balıkesir, Denizli gibi farklı illerimizde meydana gelen orta büyüklükteki depremler, ülkemizin 1999 Marmara depreminden sonra geçen 20 yıllık süre zarfında, deprem zararlarını azaltacak önlemler ve yasal düzenlemeleri gerçekleştiremediğini bir kez daha bize göstermiştir.

Odamız tarafından Türkiye Diri Fay Haritası baz alınarak yapılan incelemede, "Aksaray, Bolu, Sakarya, Yalova, Bursa, Balıkesir, Manisa, İzmir, Aydın, Denizli, Erzurum, Kahramanmaraş, Hatay, Hakkari, Muğla, Eskişehir, Kütahya, Bingöl" 18 ilimizin merkez yerleşim birimleri ile yine 80'ni aşkın ilçe merkezi ve ilk belirlemelere göre 502 köyümüzün deprem üretme potansiyeli yüksek aktif fayların geçtiği hatlar üzerine oturduğu anlaşılmaktadır.

Yukarıda belirtilen il, ilçe ve köylerde yer alan, yaklaşık 100.000'ne yakın binanın doğrudan fay hattı veya zonları üzerinde yer aldığı, fay hatları üzerinde yer aldığı belirlenen binaların yıkılarak bu alanların konut amacıyla kullanılmasının engellenmesi gerekirken,

bunun aksi durumunu içeren düzenleme " 2/2512 sıra sayılı Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Hakkındaki Kanun Tasarısı" teklifi TBMM Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunda kabul edilmiştir. Söz konusu düzenlemenin 11 ve 13. maddesi ile 19 kişiye özgü ve onlara ekonomik yarar sağlamayı amaçlayan "kişiye özgü düzenleme" ile fay hatları veya zonları üzerine inşa edilen, imar kanununun geçici 16 maddesi gereğince (imar barışı düzenlemesi) "yapı kayıt belgesi" alan binaların güçlendirilmesini içeren düzenlemede, komisyonda kabul edilmiştir.

Kanun tasarı teklifinin bu haliyle kabul edilmesi durumunda fay hatları veya zonları üzerine doğrudan oturan binalar güçlendirilse bile ülkemiz insanının yaşamını yitirmesine ve mal kayıplarına neden olmaya devam edecektir.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak bir kez daha uyarıyoruz!!

TBMM yukarıda belirtilen ihtisas komisyonunda kabul edilen eklektik düzenlemelerde belirtildiği şekilde "beton karot numunesinin nasıl alınacağı ve denetleneceğine" ilişkin düzenlemeler yerine, afet zararlarının azaltılmasını esas alacak şekilde, 3194 sayılı İmar, 4708 sayılı Yapı Denetim, 7269 sayılı Afet, 2872 sayılı Çevre ile 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkındaki Kanuni düzenlemeleri bütünlüklü olarak ele alarak, ülkemiz insanın ihtiyaçları çerçevesinde yeniden düzenlenmelidir.

ABD'de olduğu (Kaliforniya fay yasası) gibi, aktif fay hatları veya zonları üzerine bina inşa edilmesi yasaklanmalı veya özel jeolojik araştırmalardan sonra bina inşa edilip edilmeyeceğine ilişkin yasal düzenlemeler acilen gerçekleştirilmelidir.

Günümüzde Afet ve Acil Durum Yönetimi (AFAD) Başkanlığı "acil durum ve müdahale" iş ve işlemlerini yürütür bir konuma sürüklenmiş bulunmaktadır. Deprem ve depremlerle mücadele kurum iş yükü arasında ikinci, hatta üçüncü plana itilmiş durumdadır. Birçok gelişmiş ülkede olduğu gibi "DEPREM ARAŞTIRMA DAİRESİ BAŞKANLIĞI" ülkemizin jeolojik araştırmalar kurumu niteliğinde olan MTA Genel Müdürlüğü bünyesine alınmalı, deprem araştırmaları ve alınacak önlemler bütünlüklü olarak koordine edilmelidir.

Sonuç olarak ülkemiz insanının can ve güvenliğini yok sayan, yasal düzenleme eksikliği, kurumsal altyapı, organizasyon ve eşgüdümün olmadığı bir ortamda deprem zararlarının azaltılmasının "yapı üretim süreçlerinde betonda karot numunelerin alınması ve denetlenmesi" ile mümkün olamayacağı, imar, planlama, kentleşme, çevre, yapı üretim ve denetim ile Afet kanunların bütünlüklü olarak ele alınıp değerlendirilmesi, ortak akıl ile ülkemiz insanın talepleri çerçevesinde "afetlere karşı güvenliği esas alan" bir şekilde yeniden düzenlenmesi ile mümkün olacağını düşünüyoruz.

Saygılarımızla,

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

KANAL'I BIRAK, DEPREMLERE BAK: DEPREM BU KEZDE ELAZIĞ VE MALATYA'YI VURDU! (25.01.2020)

İçişleri Bakanlığı AFAD Başkanlığının verilerine göre 24.01.2020 tarihinde saat 20.55 sularında Merkez üssü Elâzığ İli Sivrice İlçesi güneybatısında olan olan Mw: 6.8 büyüklüğünde, yaklaşık 8.06 km. derinliğinde, ilk resmî açıklamalara göre 20 vatandaşımızın yaşamını yitirdiği, 1015 kişinin yaralandığı, 30'u aşkın vatandaşımızın enkaz altında olduğu ciddi can ve mal kayıplarına neden olan bir depremi daha yaşadık.

Öncelikle başta Elâzığ ve Malatya olmak üzere tüm halkımıza baş sağlığı ve geçmiş olsun dileklerimizi iletiyoruz.

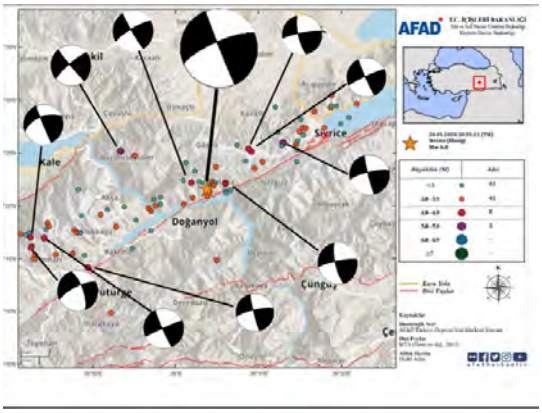

Depremin meydana geldiği Doğu Anadolu Fay Zonu (DAFZ), Bingöl-Karlıova'dan başlayan ve 580 km boyunca Antakya'ya doğru uzanan 4-25 km genişlikteki aktif bir deformasyon kuşağıdır. En az iki milyon yıldan bu yana hareket ettiği bilinen sol yanal atımlı fayın bugüne kadar toplam 15 km'lik yanal öteleme yapmış olduğu, yani fayın yıllık kayma hızının 7.9 mm/yıl olduğu tespit edilmiştir. DAFZ'nun her biri ayrı bir depremde kırılması beklenen belirgin bölümleri (segment) bulunmaktadır. Bunlar

1-Karlıova-Bingöl fayı; 65 km

2-Palu-Hazar fayı; 50 km

3-Hazar-Sincik fayı; 85 km

4-Çelikhan-Gölbaşı fayı; 50 km

5-Gölbaşı-Türkoğlu fayı; 90 km

6-Türkoğlu-Antakya fayı; 145 km segmentleridir..

DAFZ üzerindeki büyük yerleşim birimleri Hatay, Osmaniye, Kahramanmaraş, Adıyaman, Malatya, Elâzığ, Bingöl, Muş ve Tunceli'dir.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak, bugüne kadar sayısız açıklamalarımızla Doğu Anadolu Fay Zonunda meydana gelecek depremlere dikkat çekmeye özel bir çaba harcadık, bu amaçla "DAF Sempozyumları" gerçekleştirdik. Doğu Anadolu Fay Zonu (DAFZ) boyunca bu fay segmentlerinde büyüklüğü 6.7 ile 7.5 arasında değişen birçok deprem geliştiğini ve ağır hasarlara neden olduğunu, tarihsel deprem kayıtlarına göre DAF'ın farklı bölümleri üzerinde 150 yıldır büyük yıkıcı depremlerin gelişmediğini ve bu fay zonunun yıkıcı depremlere gebe olduğunu ifade ettik.

Bütün dikkatler olası bir İstanbul depremine odaklanmışken, etkili olduğu bölgede önemli illerimiz ve barajlarımız bulunan, uzun süredir sessizliğini koruyarak enerji biriktiren ve geçmişte çok sayıda yıkıcı depreme kaynaklık etmiş, yakın gelecekte de yıkıcı depremlere kaynaklık etmesi kaçınılmaz olan Doğu Anadolu Fay Zonu'nun gözlerden uzak tutulmaması gerektiğini belirttik, Sivrice ile Palu arasında uzanan segmentin en etkili ve yıkıcı nitelikte deprem üretme özelliğine sahip olduğunu özellikle vurguladık.

Odamız tarafından Türkiye Diri Fay Haritası baz alınarak yapılan incelemede, "Aksaray, Bolu, Sakarya, Yalova, Bursa, Balıkesir, Manisa, İzmir, Aydın, Denizli, Erzurum, Kahramanmaraş, Hatay, Hakkari, Muğla, Eskişehir, Kütahya, Bingöl" gibi 18 ilimizin merkez yerleşim birimleri ile yine içinde son depremi yaşadığımız 80'ini aşkın ilçe merkezinin ve ilk belirlemelere göre 502 köyümüzün deprem üretme potansiyeli yüksek aktif fayların geçtiği hatlar üzerine doğrudan oturduğu vurgulanarak, fay hatları üzerindeki alanların yapılaşmaya kapatılarak, bu yerleşimlerde öncelikli olmak üzere kentsel dönüşümün uygulamalarının başlaması gerektiğini belirttik.

Tüm uyarılarımızın ve önerilerimizin dikkate alınmadığını son yaşanan depremin ortaya çıkardığı olumsuz bu tablo ile maalesef bir kez daha gördük. Haklı olmayı değil bu acıları yaşamamayı tercih ederdik. Ancak, doğa kaynaklı olayların afete dönüşmesinde tıpkı eğitim sisteminde yaşanan olumsuzluklarda olduğu gibi yanlış ve yanlı uygulamaların ve siyasi

bir irade eksikliğinin acı sonuçlarını yaşamaya devam ediyoruz.

Depremde ortaya çıkan bu olumsuz tablo afet zararlarının doğrudan belirleyicisi olan, düşük standartlarda, sağlıksız ve yasa dışı bir yapılaşma, ranta dayalı hızlı ve düşük nitelikli kentleşme, bilimsel normlara dayalı olmayan arazi kullanım ve yer seçimi kararları, etüt, proje ve yapı üretim süreçlerindeki denetimsizlik ve özellikle tüm bu olumsuzlukları giderecek yasal düzenleme ve idari yapılanmaya ilişkin bütünlüklü bir çalışma olmayışının sonucunda ortaya çıkmıştır.

Başta deprem olmak üzere doğa olaylarının afete dönüşmemesi için yapılması gerekenlerin en başında afet zararlarını azaltıcı ve önleyici yasal düzenlemelerin bilimsel, teknik normlara ve uluslararası standartlara uygun olarak yapılması gelmektedir.

Bütün bu gerçeklerin bilinmesine karşın, 1948 den bu yana yapılan 22 imar affı yetmezmiş gibi geçtiğimiz yıllarda çıkarılan depreme dayanıksız yapılara meşruiyet veren imar affı düzenlemesi, depreme karşı güvenli yapılaşma sağlama yerine ranta dönük kentsel dönüşüm uygulamaları, Deprem Yönetmeliği, İmar ve Yapı Denetim Kanunu'nda yapılan yanlış ve eksikli yasal düzenlemelerin çıkarılmış olması doğa kaynaklı afetlere karşı zarar azaltma ve önleme anlayışının iş bilmezlerin ellerine terk edilmiş olduğunu bir kez daha göstermiştir.

Jeoloji Mühendisleri Odası olarak kısa vadede yapılması gerekenleri bir kez daha ifade ediyoruz:

Afet zararlarının azaltılmasını esas alacak şekilde, 3194 sayılı İmar, 4708 sayılı Yapı Denetim, 7269 sayılı Afet, 2872 sayılı Çevre ile 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkındaki Kanuni düzenlemeler bütünlüklü olarak ele alınarak halkın afetlere karşı güvenli olmasını sağlayacak şekilde yeniden düzenlenmelidir.

ABD Kaliforniya fay yasasında olduğu gibi, aktif fay hatları veya zonları üzerine bina inşa edilmesi yasaklanmalı veya özel jeolojik araştırmalardan sonra bina inşa edilip edilmeyeceğine karar verilmelidir. Aktif fay zonları üzerine inşa edilmiş bulunan binalar kentsel dönüşüme tabi tutularak vatandaşlarımızın can ve mal güvenliği acilen sağlanmalıdır.

Günümüzde Afet ve Acil Durum Yönetimi (AFAD) Başkanlığı acil durum ve müdahale iş ve işlemlerini yürütür bir konuma sürüklenmiş bulunmaktadır. Deprem ve depremlerle mücadele kurum iş yükü arasında ikinci, hatta üçüncü plana itilmiş durumdadır. Birçok gelişmiş ülkede olduğu gibi DEPREM ARAŞTIRMA DAİRESİ BAŞKANLIĞI ülkemizin jeolojik araştırmalar kurumu niteliğinde olan MTA Genel Müdürlüğü bünyesine alınmalı, deprem araştırmaları ve alınacak önlemler bütünlüklü olarak koordine edilmelidir.

Depremlerle mücadele etme amacıyla başta Büyükşehir Belediyeleri olmak üzere, tüm belediyelerde "Jeolojik-Jeoteknik Araştırma Şube Müdürlükleri veya Daire Başkanlıkları" kurularak kentsel altyapı ve üstyapının afet duyarlı bir anlayışla "etüt, planlama, projelendirme, yapı üretim ve denetim "süreçleri kontrol altına alınmalıdır.

Sonuç olarak; bir doğa olayı olan depremlerin afete dönüşmemesinin ve dolayısıyla deprem zararlarının azaltılmasının mümkün olduğunu belirtiyor; ülke kaynaklarının Kanal

İstanbul gibi bu ülke insanına hiçbir faydası olmayacak projelere harcanmasına değil, halkımızın sağlıklı ve güvenli yaşamasına ayrılması gerektiğini ifade ediyoruz.

Odamızın oluşturacağı teknik bir heyetin yerinde yapacağı incelemeler sonucunda hazırlayacağı rapor kamuoyu ile ayrıca paylaşılacaktır.

Halkımıza tekrar başsağlığı ve geçmiş olsun dileklerimizi sunuyoruz.

Saygılarımızla,

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

TBMM'YE AÇIK ÇAĞRI: "FAY YASASI ÇIKARILSIN" (23.02.2020)

23.02.2020 saat 08.53 itibariyle, Türkiye-İran sırında 5,9 (Mw) büyüklüğünde bir deprem meydana gelmiştir. İran'ın Khoy şehrinde gerçekleşen deprem, Van'ın Başkale İlçesine bağlı sınır mahallelerinde yıkıma neden olmuş, yaşanan depremin ardından resmi verilere göre 10 vatandaşımız yaşamını yitirmiş, 8'i ağır olmak üzere 35 vatandaşımız ise yaralanmıştır. Başkale İlçesine bağlı Kaşkol, Gelenler, Güvendik, Özpınar, Bilgeç Mahalleleri başta olmak üzere birçok yerleşim biriminde konutlar yıkılarak ağır hasar görmüştür. Öncelikle yaşamını yitiren vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralı vatandaşlarımıza acil şifalar diliyoruz. Bölge insanımız başta olmak üzere tüm vatandaşlarımıza geçmiş olsun dileklerimizi bildiriyoruz.

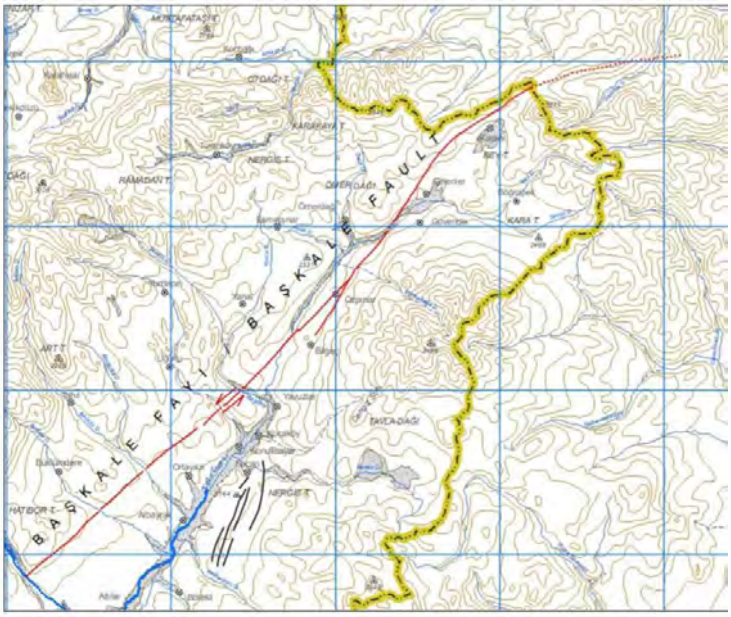

Foto-1:Başkale Fayı

(https://www.mta.gov.tr/v3.0/sayfalar/hizmetler/doc/yenilenmis_diri_fay_haritalari/baskale.pdf

Jeolojik açıdan yapılan ilk değerlendirmelere göre depremin, Başkale-Khoy Fay Zonu'nun Khoy şehrinin kırsal kesimlerine denk gelen bölümünde gerçekleştiği görülmektedir. Başkale Fay Zonu (BFZ) Türkiye'nin güneydoğusunda, Şemdinli-Yükseova Fay zonu ile İran'ın kuzeybatısında bulunan Guilato–Siahcheshmeh–Khoy Fay sisteminin arasında yer almaktadır. İlk belirlemelere göre sol yanal atımlı, yaklaşık 55-60 km uzunluğunda olan bu fay zonunun, Özpınar Mahallesi (Başkale) ile Khoy arasındaki segmentinin kırıldığı anlaşılmaktadır.

Bölge incelediğinde, en fazla hasarın oluştuğu ve 7 vatandaşımızın yaşamını yitirdiği, Özpınar Mahallesi yerleşim alanın fay hattının tam üzerine kurulmuş olduğu, yine Güvendik, Gelenler, Bilgeç, Ömerdağı ve Kaşkol mahalleleri yerleşim alanlarının ise Başkale-Khoy Fayı zonuna çok yakın mesafelerde kurulduğu görülmüştür.

Foto-2,3,4: Özpınar, Gelenler ve Kaşkol mahallelerinden geçen Başkale Fayı

Gerek 42 vatandaşımızın yaşamını yitirdiği, 1600'ü aşkın vatandaşımızın yaralandığı Sivrice (Elazığ) depremi, gerekse Denizli, Manisa, Akhisar ve bugün yaşanan ve 10 vatandaşımızın yaşamını yitirdiği, 35'i aşkın vatandaşımızın yaralandığı Khoy depremleri de

göstermektedir ki, en çok ölüm ve hasar doğrudan fay zonları ve hatları üzerinde kurulan yerleşim birimlerinde meydana gelmektedir.

MTA Genel Müdürlüğünün 2012 yılında yayınladığı Türkiye Diri Fay Haritası göz önüne alındığında 18 kent, 80'i aşkın ilçe, 502'yi aşkın köyümüzün doğrudan fay zonları üzerine bulunduğu, bu zonlar üzerinde 100.000'i aşkın binanın yer aldığı görülmektedir. Fay hatları veya zonları üzerinde yer alan binalarda yaşayan yurttaşlarımız her an olabilecek bir depremde öncelikli olarak etkilenecek, hiç istemesek de, birçok yurttaşımız yaşamını yitirecektir.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak, TBMM`yi Acilen Göreve Davet Ediyoruz!

Fay hatları ve zonları üzerinde yer alan yurttaşlarımızın can güvenliklerinin sağlanması amacıyla 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun'un 2. Maddesinin 1. fıkrası;

Madde 2 – (Değişik: 2/7/1968 - 1051/1 md.)

"Yapılacak özel jeolojik araştırmalar sonucunda aktif olduğu tespit edilen fay hattı veya zonları ile heyelan, kaya düşmesi, çığ, su baskını gibi doğa kaynaklı afetlere uğramış veya uğrayabilir alanlar üzerine herhangi bir yapı inşa edilemez. Tespit edilen bu alanlar 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunu çerçevesinde imar planlarına işlenir. İmar planı bulunmayan kasaba ve köylerde harita ve krokilere işlenmek suretiyle afete maruz olabilecek alan olarak ilan edilir. Afete maruz alanlar, İçişleri Bakanın teklifi ile Cumhurbaşkanlığınca kararlaştırılır. Bu suretle tespit olunan alan sınırları Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının isteği üzerine ilgili valiliklerce mahallinde ilan olunur. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir"

şeklinde değiştirilerek, fay zonları üzerindeki binalar kentsel dönüşüme tabii tutularak boşaltılmalıdır. Bu alanlara, insani kullanım amaçlı yapıların yapılması önlenmelidir. Kentsel dönüşüm uygulamalarına öncelikli bu alanlardan başlayarak, bugün yaşadığımız depremden kaynaklı yıkımlardan ve acılardan toplumun korunması sağlanmalıdır.

Saygılarımızla,

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİNİN KURULUŞUNUN 100. YILINDA, 23 NİSAN ULUSAL EGEMENLİK VE ÇOCUK BAYRAMIMIZ KUTLU OLSUN

Dört bir yandan emperyalist güçlerce İşgale uğramış Ülkemizin, neredeyse yoktan var oluşunun nüvesini oluşturan, egemenliğin kişiden alınarak halka verildiğinin ilan edildiği, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 100. Yılında, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramımız kutlu olsun.

-100 yıl önce tüm bu gerçekleştirilenler, 23 Nisan'da Meclis'i açanlarda, karşılıksız ve sınırsız bir vatan aşkı, millet sevgisi, özgürlük ve bağımsızlık tutkusu, devrimci ve mücadeleci bir irade sayesindedir hiç şüphesiz.

-Hiç şüphesiz ki, devrimci ve mücadeleci bir irade sayesindedir emperyalizme karşı kazandıkları zafer, kurdukları Cumhuriyet, birbiri ardına devrimleri hayata geçirmeleri ve bizlere bir vatan bırakmaları.

-Milletin egemenliğinin tesis edildiği bu önemli gün, hiç şüphesiz aynı zamanda yurttaşlık bilincinin temellerinin de atıldığı gündür.

Hayatlarını karşılıksız ve sınırsız, sadece Ülkelerinin özgürlük ve bağımsızlığı için heba eden, bedel ödeyen bu kahraman insanlara karşı görevimiz, 100 yıllık emanete sahip çıkmak, ülkemizi sadece kasaları ve çiftlikleri olarak görerek tek adam rejimi inşa etmek isteyenlere karşı, emekten, özgürlükten, bağımsızlıktan, laiklikten yana halkın tam egemenliğinin inşa edilmesi için mücadele etmektir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 100. Yılında, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramımız kutlu olsun.

Saygılarımızla,

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

SOMA'YI UNUTMAYACAĞIZ, UNUTTURMAYACAĞIZ

Manisa-Soma'da Soma Holding'e bağlı Soma Kömür İşletmeleri AŞ.'nin işlettiği Eynez Karanlıkdere Kömür ocağında 13 Mayıs 2014'te meydana gelen 301 maden emekçisinin yaşamını yitirdiği katliamın üstünden 6 yıl geçti. Acıları yüreklerimizi yakmaya, facianın sonuçları yaşanmaya ve hala adalet arayışları devam ediyor.

Bir avuç kömür için bir ömür verenleri saygıyla anıyoruz.

Soma`da meydana gelen facia, 'iş cinayeti` boyutunu da aşarak; insanı, emeği ve yaşamı en fazla kara tercih eden egemen politikaların bir sonucu olarak, ülkemiz tarihinin en acı iş katliamıdır.

Madencilikte özelleştirme ve taşeron uygulamaları, deneyimin, bilimsel teknik bir altyapı ve donanımın olmadığı işletmeleri ortaya çıkarmış, işçi sağlığı ve iş güvenliği ihmal edilmiş; işverenlerin daha fazla kar için daha fazla üretim anlayışı insan hayatının önüne geçmiştir.

Üretilen kömüre oranla ölümlü iş kazasında açık ara dünyada birinci sırada olan Türkiye`de biz biliyoruz ki, madenciliğin değil, sömürü düzeninin fıtratında ölümler vardır ve yaşananlar olağan değildir.

Biz biliyoruz ki, ülkemizde birer cinayete dönüşen "iş kazaları" öngörülebilir ve önlenebilirdir.

Biz biliyoruz ki, maden kazalarının faciaya dönüşmesini engellemek elimizdedir ve insandan, emekten, bilim ve teknikten yana politikaların uygulanması ile iş yaşamında ölümleri önlemek her zaman mümkündür.

UNUTMAYACAĞIZ, UNUTTURMAYACAĞIZ.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

MENARD PRESİYOMETRE DENEYİ: UYGULAMADA YAPILAN HATALAR VE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

Değerli Meslektaşlar,

Bilindiği üzere; Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği 18.03.2018 tarih ve 30364 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak 01.01.2019 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Yine "Zemin ve Temel Etüdü Uygulama Esasları ve Rapor Formatı" da 09.03.2019 tarih ve 30709 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Zemin ve Temel Etüdü Uygulama Esasları ve Rapor Formatında etütlerin planlanması, sondajlar ve arazi deneyleri bölümleri içerisinde presiyometre deneylerin yapılması gerektiği de vurgulanmıştır.

Ancak geçen süre içerisinde gerek Odamız tarafından gerçekleştirilen çok sayıdaki meslek içi eğitim semineri, gerekse bu konuda meslektaşlarımızdan gelen sorular dikkate alınarak Odamız jeoteknik komisyonu üyeleri tarafından "MENARD PRESİYOMETRE DENEYİ: UYGULAMADA YAPILAN HATALAR VE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR" hakkında derleme nitelikte bilgi notu kitapçığı hazırlanmıştır. Hazırlanan kitapçık, bu konuda faaliyet gösteren meslektaşlarımıza yardımcı olacağı ve gerçekleştirilecek jeoloji mühendisliği hizmetlerinin kalitesini artıracağı düşünülmektedir. Bu kitapçığın hazırlanmasın da emeği geçen tüm jeoteknik komisyonu üyelerine teşekkür ederiz.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

"FAY YASASI BEKLETİLİRKEN, BUNU DİLE GETİREN MESLEK ORGÜTLERİ HEDEFTE"

Tüm dünya Kovid-19 pandemisi ve onun getirdiği, ekonomik ve sosyal sorunlarla uğraşırken, ülkemizi yöneten mevcut siyasal iktidar, uzun yıllardır uyguladığı yanlış ekonomik, sosyal, siyasal ve toplumsal politikalara devam etmektedir. Bu politikalar sonucunda; ülke-

nin varlık ve kaynakları, Tank Palet ve şeker fabrikaları, enerji kuruluşları, havalimanları, köprüleri, otoyolları bir avuç sermayedara ve uluslararası tekellere peşkeş, çekilmiş, yer altı kaynakları ve doğal çevremiz talana uğratılmıştır. Bugün, reel işsizlik oranlarının yüzde 25'e ulaştığı, 1 milyon 100 binin üzerinde genç üniversite mezununun işsizliğin pençesinde kıvrandığı, yoksulluğun alabildiğine arttığı bir süreçte, siyasi iktidar mevcut sorunları çözmek yerine, bilim ve mühendisliğin gelişmesi ve toplumsallaşması için çalışan, ülkemizde barış, kardeşlik, laiklik, demokrasi, adalet, sosyal hukuk devletinin gelişmesine önemli katkılar sunan meslek örgütlerini işlevsizleştirerek bakanlıkların bir uzantısı haline getirmek, kuruluş kanunlarını değiştirmek istiyor.

Jeoloji Mühendisleri Odası kurulduğu günden bu yana ülkemizde, bir yandan kendi uzmanlık alanları içinde yer alan, doğa kaynaklı afetler, çevre, enerji, madencilik, jeolojik miras niteliğindeki doğal varlıkların belirlenmesi ve korunumu, yapı üretim ve denetim, kıyı ve deniz araştırmaları, küresel iklim değişikliği gibi jeoloji bilim ve mühendisliğinin geliştirilmesi ve toplumsal faydaya dönüştürülmesi için mücadele ederken, diğer yandan ülkemizde emek, özgürlük, demokrasi, adalet, hukuk devleti ilkelerinin geliştirilmesi çabalarına da destek vermektedir.

Odamızın, kamusal yarar çerçevesinde jeoloji mühendisliği hizmet alanlarında yürüttüğü çalışmalarının bu yazının içine sığdırılması mümkün değildir. Ancak toplumu Kovid-19 pandemi sürecinde olduğu gibi derinden etkileyen doğa kaynaklı afetlere karşı yürütülen çalışmalardan birkaç örnek verebiliriz.

Ülkemiz insanının doğa kaynaklı afetlerden korunması, güvenli yerleşim alanlarının tespiti, depremler başta olmak üzere diğer doğa kaynaklı afetlere karşı, sağlık ve güvenliğinin sağlanması konusunda yürüttüğümüz çalışmalar Odamızı, başta beton lobisi olmak üzere, ülke imar ve yerleşim politikalarını arazi rantı ve talanı ile harç ve vergi boyutuna indirgeyen kurum ve kişilerin hedefi haline getirmiştir. Benzer durum kara yolu, demir yolu, havalimanları, boru hatları, barajlar gibi çok sayıdaki mühendislik yapısında ya yanlış yer ve güzergah seçimleri, ya da yetersiz jeoloji mühendisliği hizmetleri nedeniyle, "jeolojik gerekçeler" mazeret gösterilerek yapılan maliyet artırımlarının yandaş müteahhit firmalara rant aktarmanın aracı haline getirilmesine ilişkin gösterdiğimiz direnç ve bu konuda toplumu bilgilendiren yaklaşımlarımız karar vericilerin hoşuna gitmemekte ve onları rahatsız etmeye devam etmektedir.

FAY YASASI NEDEN ÇIKARILMIYOR?

Geçtiğimiz aylarda Elazığ-Sivrice ve İran-Hoy depremleri sonucunda odamızca yapılan gözlem ve incelemeler, özellikle fay zonları üzerine oturan yerleşim birimlerindeki yapıların, ağır hasar görerek can kayıplarına neden olduğunu bir kez daha bizlere göstermiştir. Kırsal alanda nüfusun görece olarak az olduğu bu alanlarda meydana gelen depremler sonucunda, 50'ye yakın yurttaşımızın yaşamı yitirdiği, 20 bine yakın yapının ağır hasar görerek yıktırıldığı veya yıktırılacağı bu günlerde meydana gelen maddi hasarın da altı milyar Türk lirasını geçtiği bilinmektedir. Bu durum göz önüne alındığında başta Bolu, Sakarya, Yalova, Bursa, Balıkesir, Manisa, İzmir, Muğla, Kütahya, Erzurum, Hatay, Erzurum, Hakkâri gibi 18 il, 80'i

aşkın ilçe ve 500'ün üzerinde köy yerleşim biriminin aktif fay hatları üzerine oturduğu, bu yerleşim birimlerinde 100bini aşkın binanın ve bu binalarda yaşayan yüz binlerce yurttaşımızın tehlike altında bulunduğu, bu nedenle ülkemizde "fay yasası" çıkarılarak öncelikle bu alanların yapılaşmaya kapatılması ve ülke insanının can güvenliği sağlanması gerekirken, toplumu doğa kaynaklı afetlere karşı dirençli hale getirilmesi amacıyla çalışmalar yürüten ve bu konuları dile getiren meslek örgütlerine saldırılmaktadır.

Sonuç olarak; bu rahatsızlığın kaynağını pek tabii ki biliyoruz! Toplumu doğa kaynaklı afetlere karşı korumak, fay zonları üzerinde yer alan yerleşim birimlerinin kentsel dönüşüm kapsamına alınarak vatandaşlarımızın can ve mal güvenliğini sağlama yerine, ülke kaynaklarını İstanbul Boğazı ön görünüm alanları, Kanal İstanbul ve diğer kentlerde rantı yüksek alanlarda yapılan kentsel dönüşüm projeleriyle bir avuç rantiyeciye aktaranlara karşı, TMMOB ve bağlı odaları tarafından yürütülen mücadeleyi sekteye uğratarak, halkın doğru bilgilendirilmesi önlenmek istenmektedir.

Bizler biliyoruz ki, siyasal iktidarın rahatsızlığının asıl nedeni bilim ve mühendisliğin insanlık yararına kullanılmasına olan sorumluluğumuzla; kamusal değerlerimize, doğamıza, yaşam çevremize, doğal kaynaklarımıza, kısaca toplumsal olana sahip çıkma yolundaki inadımız ve gayretimizdir.

Hüseyin ALAN

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu Başkanı

KÜRESEL KORONA SALGINI ÇEVRE SORUNLARININ BİR YANSIMASIDIR

Çevre sorunları insanın doğayla etkileşimi ile başlamıştır. Doğa, son derece kırılgan bir yapıdadır. Ne var ki sanayi devriminde oluşan çevresel sorunlar, küreselleşmenin yarattığı yağma ile bu kırılgan yapı, daha da derinden etkilenmiştir. 'Mağara yaşamından yüzlerce katlı gökdelenlere, avcılık ve toplayıcılıktan devasa lüks restoranlara, ok fırlatmaktan kıtalar arası balistik füzelere, uçurtmadan uzay gemilerine ulaşıldı. Öküz ile çekilen kağnılardan, saate 500 km hızla giden trenler yapıldı. Sal'dan, uçak gemilerine, kuşdili ile haberleşmeden, gelişmiş elektronik ortamda cep telefonu ile haberleşmeye varıldı'. 'İnsanlığın en büyük gereksinimi enerjidir' denilerek plansız-programsız HES'ler, termik ya da nükleer santraller inşa edildi. Elbette tüm bu faaliyetlerin bir bedeli olmalıydı. Ve bu bedel özetle:

'Dünya'ya her 20 dakikada 3500 yeni doğan bebek katılırken bir ya da birden fazla hayvan/bitki türü yok olmaktadır. Bu da yılda yaklaşık 27000 türün yok olması demektir.

Tüm dünyada tatlı su tüketimi, her 20 yılda 2 kat artmaktadır. Bu oran nüfus artışının 2 katından daha fazladır. Halen birçok ülke, su kıtlığı tehlikesinde olup 1.4 milyar insan temiz içme suyu kaynağından yoksundur.

Tüm dünyanın üçte ikisi, yetersiz ve dengesiz beslenmektedir. Dünyanın en zengin ilk üç kişinin serveti, Dünya'daki en yoksul 48 ülkenin ulusal gelirinden fazladır. En zengin 225 kişinin toplam serveti, dünya nüfusunun yarısının yıllık gelirine eşittir.

Dünyanın en büyük şirketlerinin 222`si, ilk 50 şirketin 34`ü ABD` ye aittir. Dünya nüfusunun %5`ine sahip ABD, dünya kaynaklarının %40`ını tek başına kullanmaktadır'.

Giderek büyüyen çevre sorunları, artık toplumsal ya da ulusal politikalarla çözülemeyecek boyuta eriştiğinde, uluslararası bir çabanın gereksinimi kendiliğinden ortaya çıktı. Bu çabanın devamında, Birleşmiş Milletler Örgütü'nün, 1972 yılında İsveç'in başkenti Stockholm'de 133 ülkenin ve 20.000'den fazla insanın katılımı ile düzenlediği zirvede, 5 Haziran gününün, "Dünya Çevre Günü" olarak anılması oybirliği ile kabul edilmiştir. İlgili tarihten bu yana, çevre sorunlarına kamuoyunun dikkatini çekmek, tüm çevresel sorunlara halkın katılımını sağlayabilmek ve politik ilgiyi artırmak üzere dünya genelinde çeşitli etkinliklerle "Dünya Çevre Günü" kutlanmaktadır.

Ne yazık ki yetkililerin ve ilgililerin söylediği tüm güzel sözlere karşın, çevre sorunları, her yıl çığ gibi büyümektedir. Günümüzde ortaya çıkan küresel korona salgını da çevre sorunlarının bir yansımasıdır. Mevcut sorunların altında ciddi bir bilgi ve bilinç yetersizliği vardır. İnsanın doğayı rant ve talan alanı olarak görmesi, bilgi ve bilinç yetersizliğinin bir başka yansımasıdır. Bu yetersizlik, ne yazık ki tüm geleceğimizi olumsuz etkilemektedir. Dünya Çevre Günü, oluşan devasa çevre sorunlarına yönelik duyarlılığın ve farkındalığın yaratılması gereken bir gündür. İşte böyle bir günde, hem de sorumluluk taşıyan kimi meslek odaları ya da yerel yönetimler, 5 Haziran Dünya Çevre Günü'nü kutlamayı tercih etmektedir. Oysa, böyle bir günü şenliğe dönüştürmek mümkün müdür? Oluşan devasa çevre sorunlarına ve bu sorunların yarattığı kirliliklere dikkat çekerken neyi ve nasıl kutlayabilirsiniz? Hem de söz konusu kirlilikten sorumlu bireyler ya da kurumlar olarak…

Çevreye yönelik duyarsızlık, çevre kirliliğinin önemli nedenlerindendir. Çevre sorunu denildiğinde, görsel kirlilikten çok, insanın halen anlayamadığı ve tüketim alışkanlığının hızla arttığı kirlilik olarak algılamak gerekir. Ciddi bir açgözlülük, üretmeden tüketmek, az çalışıp çok harcamak, doğal kaynakları bir araç olarak görüp ranta dönüştürmek, günümüzün en ciddi çevre kirliliği olarak karşımıza çıkmaktadır. İktidarların etrafında pervane olan, kim güçlü ise onun yanında nemalanmak isteyen sosyal çevreler hep olmuştur. Böyle bir durumda sürekli kaldırımları değişen, yolları kazılan, asfalt dökülen, madencilik faaliyetleri, enerji santralleri, imar ve kentsel rant alanları yaratmak üzere sürekli tahrip edilip tüketilen doğa ile birlikte dağ gibi oluşan çöp alanları ortaya çıkmaktadır. Kentlere karşı işlenen suçlar her birimizin gözleri önünde cereyan etmektedir.

Doğa sevgisi oluşmadan çevre bilinci gelişemez. Çevre bilinci felsefi bilinçten geçer. Felsefi bilinç de yeryüzündeki kaynakların sınırlı olduğunu, yaşamı ve geleceği buna göre planlamayı öngörmektedir. Doğa sevgisinden yana bir anlayış, çevre bilincini yaratabilir. Çevre bilinci ancak gelişmiş, kendisi ile barışık, öz güveni olan eleştiri ve öz eleştiri yapan insanlar tarafından sağlanır. Dünyaya gelen her bireyin bireysel ve toplumsal sorumlulukları vardır. Her bireyin kendisi ile birlikte diğer canlıların yaşam haklarına saygı göstermesi beklenir. Toplumsal sorumluluklar, aileden başlayarak yaşamın bütün alanlarından ulusal ve küresel sorumluluklara dek uzanır.

Sonuç olarak; Çevre sorunları, günümüzde doğa-insan ilişkisi ekseninde yeniden ele alınmalıdır. İnsanın her şeyden önce belirli bir bilgi ve bilince erişmesi ve aç gözlülükten kaçınması zorunludur. Yetkili ve ilgililerinde bu gerçeği görmesi gerekmektedir. Bugünün ve geleceğin kuşaklarına, duygusal ekolojik akıllarını kullanması öğretilmelidir. Bu da ancak çevre duyarlılığı ile eğitilmiş toplumlarda mümkündür. Dünya Çevre Günleri, gelecek kuşaklara yaşanabilir bir çevre bırakmak için çözümlerin arandığı, doğa ve çevre sevgisinin ve yaşam mücadelesinin yüceltildiği günler olarak değerlendirilmelidir. 5 Haziran Dünya Çevre Günü'nün, öncelikle kendi kendimizi ve içinde yaşadığımız toplumu, çevre sorunları konusunda sorgulayabileceğimiz ve çevreye yönelik olumsuz davranışlarımızı gözden geçirebileceğimiz bir atmosferin oluşmasına katkı sağlamasını diliyoruz.

Unutmayalım, çevre de bizim, sorumluluklar da bize ait. Temiz bir çevrede barış, özgürlük ve umut dolu bir Dünya özlemiyle, gelecekteki '5 Haziran Dünya Çevre Günleri' ne...

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

ERZURUM'DA DOĞA TAHRİBİ SÜRÜYOR: NARMAN PERİBACALARINDAN SONRA TORTUM ŞELALESİ DE YOK EDİLİYOR (09.06.2020)

Milyonlarca yıllık jeolojik süreçler sonucu oluşan, bir kez yok edildiğinde bir daha yerine konulması imkansız nitelikteki doğal varlıklara saldırılar devam ediyor. Ülkemizde son birkaç aylık sürede, Gümüşhane'deki Dipsiz Göl, Salda Gölü ve Narman Peribacalarının tahribinden sonra dünyanın sayılı şelalelinden biri olan, Erzurum'un Uzundere ilçesi sınırları içinde bulunan Tortum Şelalesi'de Erzurum Valisinin talimatı ile dozer ve kepçelerle doğal çevresinin yok edilmeye başlandığı, şelalelin doğal yapısı ile uyumlu olmayan bir şekilde beton ve taş duvarlarla istinat yapıların yapıldığı, şelale ile bütünlük arz eden doğal topografyanın kafe, restoran vb tesisler için sıyrılarak düzeltildiği basın yayın organlarından öğrenilmiştir.

Basına ve kamuoyuna yapılan açıklamalardan, Tortum Şelalesi sağ sahilinin yol, sehir terası, restoran, kafe, bungalov türü konaklama alanları ve zipline tesisleri için doğal topografyasının kazılarak düzeltildiği, çevrenin doğal yapısı ile uyumlu olmayan betonarme ve taş duvarlarla istinat yapılarının inşa edilmeye başlandığı belirtilmiştir.

Tüm dünya ülkelerinde, milyonlarca yıllık jeolojik süreçler sonucunda oluşan jeolojik miras niteliğindeki doğal varlıklar, jeoparklar vasıtasıyla koruma altına alınmakta, UNESCO Global Jeopark Ağı içine alınarak dünya mirası haline getirilmekte ve jeoturizm yoluyla bölge insanın kalkınmasına katkı sağlamaktadırlar.

UNESCO Dünya Miras listesine aday gösterilen, 21 m. genişlik, 48 m. düşü yüksekliğiyle ülkemizin ve Avrupa'nın sayılı şelaleleri arasında yer alan Tortum Şelalesinin gelecek nesillere aktarılabilmesi için korunması gerekirken, kamu idarecileri eliyle turizme kazandırma adı altında doğal yapısının bozularak yok edilmesi kabul edilemez.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak, ilgili ve sorumlu kurumları göreve davet ediyor, milyonlarca yıllık jeolojik süreçler sonucu oluşan ve korunarak gelecek nesillere aktarmamız gereken Tortum Şelalesinin doğal yapısının bozularak yok edilmesine neden olanlar hakkında işlem başlatmalarını bekliyoruz.

Saygılarımızla,

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

BİNGÖL KARLIOVA'DA DEPREM YİNE FAY HATLARI ÜZERİNDE VEYA YAKININDA KURULMUŞ KIRSAL YERLEŞİM ALANLARINI VURDU (15.06.2020)

İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi Deprem Araştırma Dairesi Başkanlığı (AFAD) verilerine göre Bingöl-Karlıova'da; 14.06.2020 tarihinde Saat: 17.24 civarında yerin yaklaşık 8 km derinliğinde Mw:5.7 büyüklüğünde deprem meydana gelmiştir. Depremin hemen ardından dün büyüklükleri 4.6 ve 4.7'e, bugün ise 5.6 büyüklüğüne varan 200'ün üzerinde sarsıntı olmuştur. Bingöl başta olmak üzere Erzincan, Erzurum, Tunceli, Muş, Bitlis illerinde hissedilen depremin Kuzey Anadolu Fay Zonu'nun Yedisu-Karlıova arasında kalan segmenti üzerinde meydana geldiği ve fay zonu üzerine veya hemen yakınına kurulmuş bulunan Elmalı, Dinarbey, Kayapınar ve Yeşilgöl köylerinde 30 yakın aşkın konutun yıkılarak bazı vatandaşlarımızın enkaz altında kaldığı, 1 vatandaşımızın yaşamını yitirdiği rapor edilmiştir. Depremde yaşamını yitiren vatandaşlarımız için başsağlığı diliyor, yaralılara geçmiş olsun dileklerimizi iletiyoruz.

Bölgede 1949 yılında meydana gelen ve 450 vatandaşımızın yaşamını yitirdiği 6.7 büyüklüğündeki deprem ile 2005 yılındaki 5.7 ve 5.9 büyüklüğündeki depremler bölgenin sismik açıdan daha büyük depremler üretebilecek potansiyelde olduğunu göstermektedir. Son yaşanan 5.7 ve 5.6 büyüklüğündeki depremler bölgedeki sismik aktivitenin dikkatli bir şekilde takip edilmesini gerekli kılmaktadır.

2020 Ocak ayından bu yana Elazığ-Sivrice, Van-Başkale (İran-Hoy), Malatya-Pütürge ve dün yaşanan Bingöl-Karlıova depremleri sonucunda 50'yi aşkın vatandaşımızın yaşamını yitirdiği, 1700'ü aşkın vatandaşımızın yaralandığı, 20.000'i aşkın konutun ağır hasar gördüğü veya yıkıldığı, 6 milyar liranın üzerinde maddi kaybın olduğu görülmektedir. Yıkılan veya ağır hasar gören yerleşim birimlerinin fay hatları veya zonları üzerinde inşa edilmiş yerleşim birimlerinde görülmesi, TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak yıllardır dile getirdiğimiz bir konuyu yeniden toplumun gündemine taşımış bulunmaktadır.

ABD başta olmak üzere tüm gelişmiş ülkelerde fay zonları üzerine "fay yasası" düzenlemesi ile yapı yapılması yasaklanmakta, mevcut olan yerleşim birimlerinde ise kentsel yenileme çalışmaları yapılmakta ve bu alanlar bertaraf edilmektedir. Ülkemizde, Bolu, Sakarya, Kocaeli, Yalova, Bursa, Balıkesir, Manisa, İzmir, Aydın, Muğla, Denizli, Kütahya, Hatay, Bingöl, Erzurum ve Hakkari başta olmak üzere 18 kent, 80'i aşkın ilçe ve 502'yi aşkın köyümüzün içinden diri fay hatlarının geçtiği, bu yerleşim birimleri içerisinden geçen fay zonları üstünde 100.000'ni aşkın binanın yer aldığı ve yüzbinlerce yurttaşımızın bu binalarda yaşadığı da göz önüne alındığında ülke insanının içinde bulunduğu risk daha da artmaktadır.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak bir kez daha uyarıyoruz!!!

2020 yılından başından bu yana ülkemizde görülen sismik hareketlilik dikkate alındığında, 1939-1945 yılları arasında olduğu gibi ülkemizin bir deprem fırtınasına yakalanabileceği düşünülmektedir. Bu kapsamda; Kuzey Anadolu Fay Zonu (KAFZ) ve Doğu Anadolu Fay Zonu (DAFZ) üzerinde "sismik boşluk" olarak değerlendirilen alanlar başta olmak üzere büyük depremlerin meydana gelmesine neden olabilecek alanların belirlenmesi ve

fay hatları ile fay zonları üzerinde yer alan yerleşim birimlerinden başlamak üzere gerekli kentsel yenileme/dönüşüm çalışmalarının başlatılması gerekmektedir.

Yapılan araştırmalar ülkemizde, Mw.6.0 ve üzeri büyüklükte deprem üretecek 500'ü aşkın fay hattı ve zonu tespit edilmiş olup, çok sayıda yerleşim birimin bu fay hatlarının üstüne veya hemen yakınına kurulmuş olması nedeniyle Türkiye Büyük Millet Meclisinin acilen 7269 sayılı yasada gerekli "fay yasası" düzenlemesini yaparak, aktif fay hatları veya zonları üzerine yapı yapılmasını engellemelidir.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak bölgede ayrıntılı inceleme çalışmaları yapıldıktan sonra hazırlanacak rapor kamuoyu ile paylaşılacaktır.

Saygılarımızla

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

DEPREMLER YERLEŞİM BİRİMLERİMİZİ VURMAYA DEVAM EDİYOR

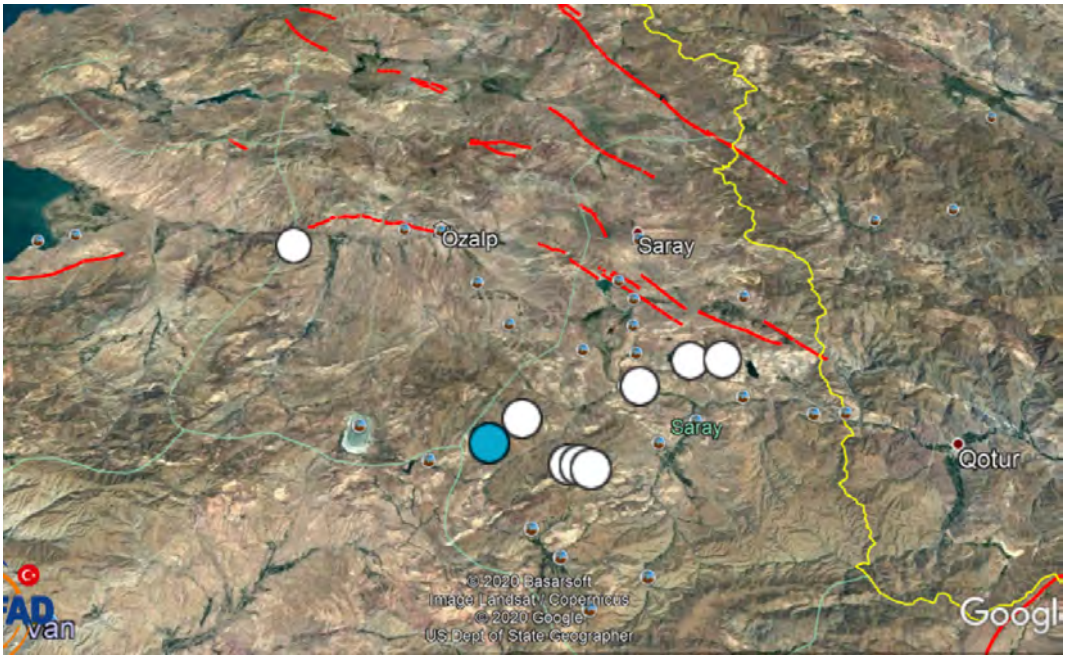

Şekil 1: Van-Saray depremi dış merkez dağılımı ve tanımlanmış diri fayları gösterir harita. (Fay hatları Emre vd. 2013'den alınmıştır).

İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) tarafından yapılan açıkmalaya göre, 25.06.2020 tarihinde, Saat:13.03.23'de Van-Saray' da, yerin 7.48 km derinliğinde, Mw=5.4 büyüklüğünde deprem meydana gelmiştir. Depremin ardından geçen yaklaşık 20 saatlik zaman dilimi içerisinde büyüklükleri 2.7 varan 10'na yakın artçı sarsıntılar yaşanmıştır (Şekil-1).

Van ve Bitlis İlleri ile çevresinde hissedilen depremin, merkez üssü konumunda bulanan Saray İlçesine bağlı bazı kırsal yerleşim alanları Odamız Van İl temsilciği tarafından ziyaret edilmiş ve depremde meydana gelen hasar dağılımları yerinde incelenmiştir. Van İl temsilciliğimiz tarafından depremin merkez üssü bölgesine yakın Çaybağı, Örenburç, Baltepe, Elaçmaz, Çardak gibi mahallelerde (köy) incelemelerde bulunulmuştur. Bu yerleşim alanlarında yapılan incelemelerde 300'e yakın konut ve hayvan barınağının hasar gördüğü, hasar gören konutlarda yer alan 20'ye yakın vatandaşımızın yaralandığı, herhangi bir can kaybının olmadığı rapor edilmiştir. Öncelikle depremde yaralanan ve mal kaybına uğrayan, bölgede yaşanayan tüm vatandaşlarımıza geçmiş olsun diyoruz.

25.06.2020 tarihinde meydana gelen deprem ve artçı sarsıntıların dağılımı incelendiğinde, söz konusu depremin MTA Genel Müdürlüğü tarafından 2013 yılında yayınlanan

"Türkiye Diri Fay Haritasında" yer almayan, ancak 23 Şubat 2020 tarihinde Van-Başkale'de meydana gelen Mw=5.9 büyüklüğündeki depreme kaynaklık eden KD-GB gidişli sol yanal atımlı Başkale - Hoy fay zonu ile KB-GD gidişli sağ yanal atımlı Erçiş - Razi fay zonu arasında, farklı yönlü doğrultu atımlı faylar arasındaki etkileşim bölgesinde oluştuğu görülmektedir (Şekil 2).

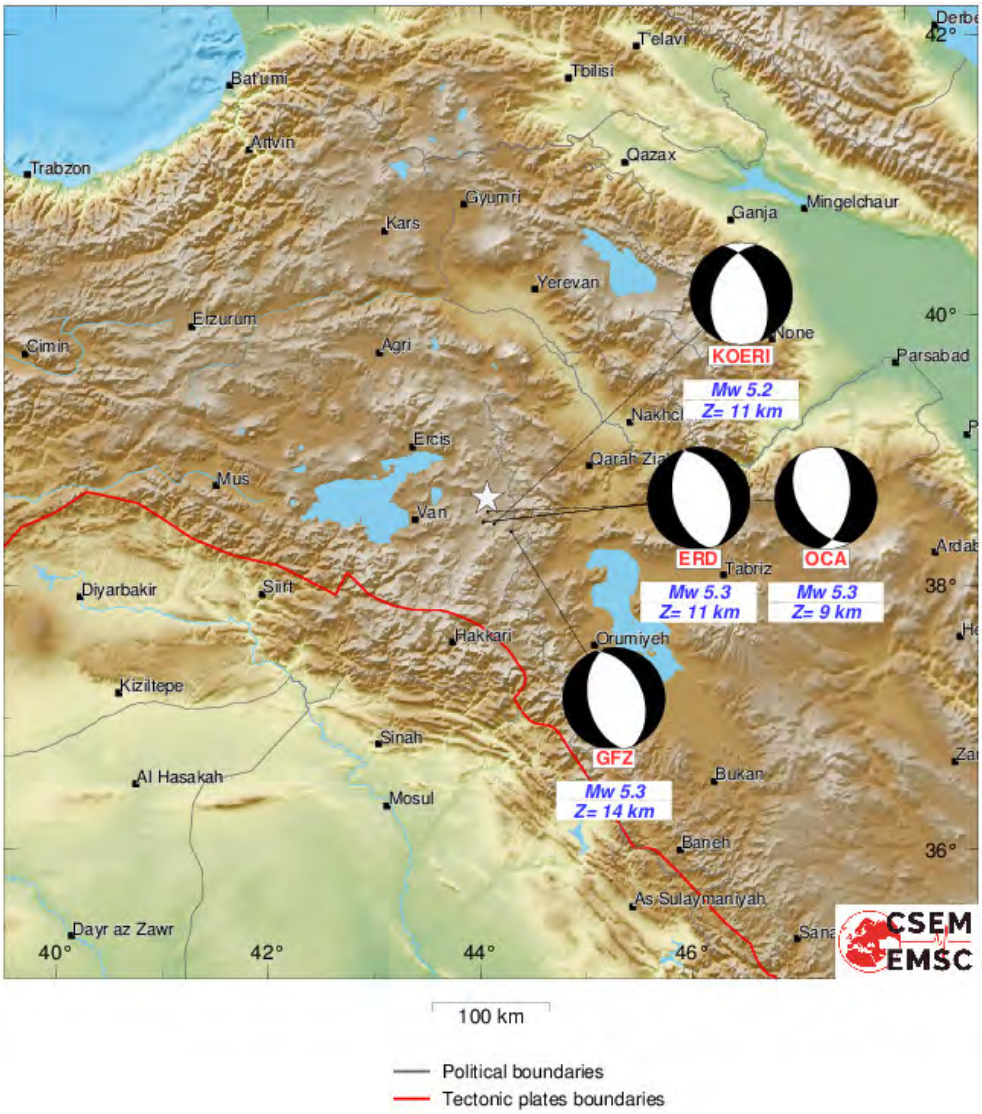

Şekil 2: 25.06.2020 tarihli Van-Saray depremine ait çeşitli kuruluşlar tarafından gerçekleştirilen odak mekanizması çözümleri K-G doğrultulu normal faylanmayı göstermektedir (European-Mediterranean Seismological Center).

Söz konusu bölge için Seyitoğlu vd. 2018 tarafından yayınlanan makalede belirtildiği gibi

Türk-İran Platosunun deprem davranış analizini modelleyen yaklaşımlarda da belirtildiği üzere K-G yönlü sıkışmanın KD-GB veya KB-GD gidişli fay hatları veya zonları tarafından karşılandığı görülmektedir (Şekil-3). Bu fay zonları çeşitli boyutlarda hücreler oluşturmakta ve hücreler içinde de iç deformasyonlar meydana gelmektedir (Şekil-4).

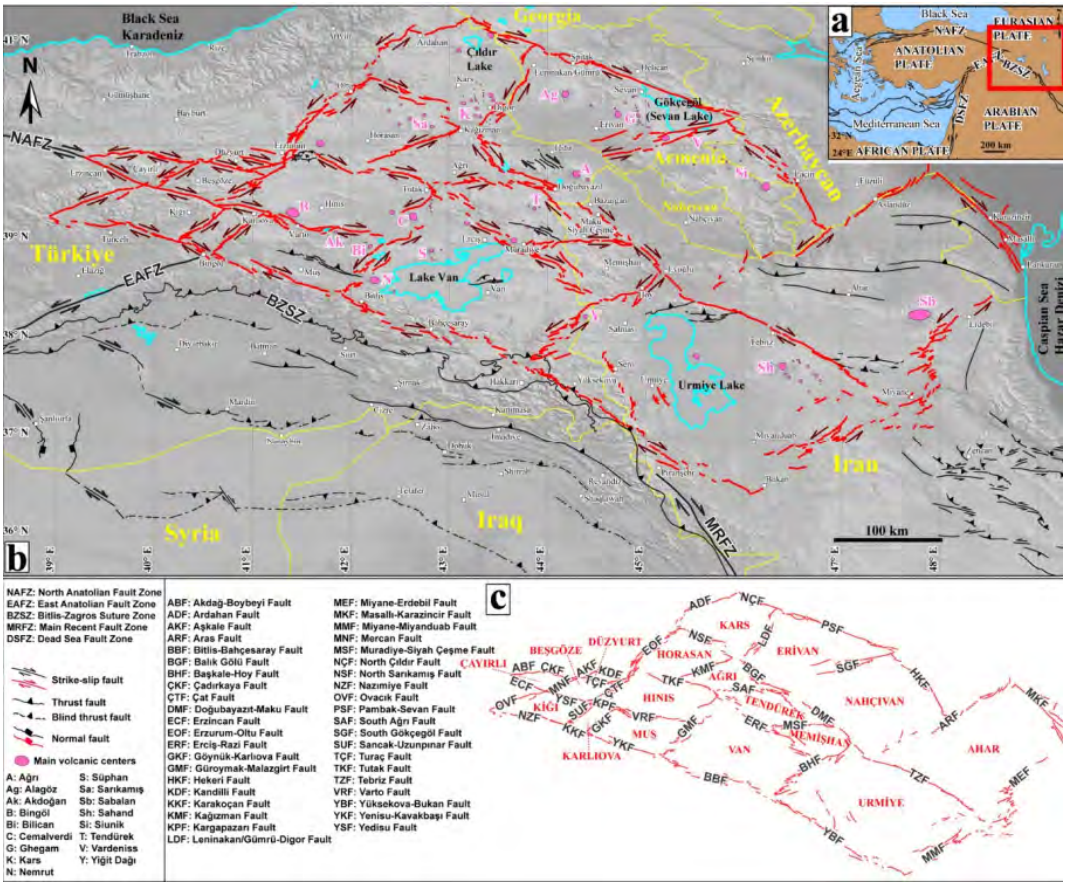

Şekil 3: Türk-İran Platosunda tanımlanmış eşkenar benzeri hücreler ve bunları çevreleyen aktif faylar (Seyitoğlu vd. 2018).

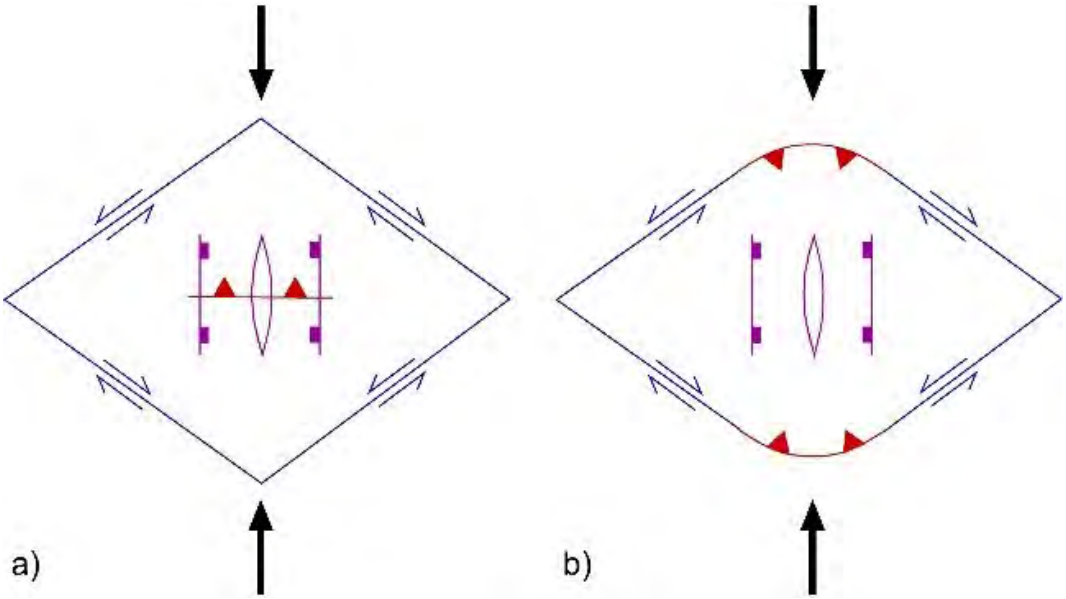

Şekil 4: Doğu Anadolu'da yaygın olarak gelişen eşkenar benzeri hücreler ve içlerinde meydana gelen normal fay, bindirme konumlarının teorik gösterimi (Seyitoğlu vd. 2018)

TMMOB Jeoloji Mühendisleri olarak bir kez daha yetkilileri uyarıyoruz!!!

2020 yılı başından bu yana ülkemizde görülen sismik hareketlilik dikkate alındığında, 1939-1945 yılları arasında olduğu gibi ülkemizin bir deprem fırtınasına yakalanabileceği düşünülmektedir.

Bu kapsamda;

1-Kuzey Anadolu Fay Zonu (KAFZ) ve Doğu Anadolu Fay Zonu (DAFZ) üzerindeki "sismik boşluk" alanları başta olmak üzere büyük depremlerin meydana gelmesine neden olabilecek alanların belirlenmesi, fay hatları ile fay zonları üzerinde yer alan yerleşim birimlerinden başlamak üzere gerekli kentsel yenileme çalışmalarının acilen başlatılması gerekmektedir

2-Bir deprem ülkesi olan Bolu, Sakarya, Kocaeli, Yalova, Bursa, Balıkesir, Manisa, İzmir, Aydın, Muğla, Denizli, Kütahya, Eskişehir, Hatay, Kahramanmaraş, Bingöl, Erzurum ve Hakkari başta olmak üzere 18 kent, 80'ni aşkın ilçe ve 502'yi aşkın köyümüzün içinden diri fay hatlarının geçtiği, bu yerleşim birimleri içerisinden geçen fay zonları üstünde 100.000'ni aşkın binanın yer aldığı ve yüzbinlerce yurttaşımızın bu binalarda yaşadığı da göz önüne alındığında ülke insanının içinde bulunduğu risk daha da bir önem kazanmaktadır. Fay hatları ve zonları üzerinde yer alan yurttaşlarımızın can güvenliklerinin sağlanması amacıyla TBMM 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun'un 2. Maddesinin 1. fıkrası;

"Madde 2 – (Değişik: 2/7/1968 - 1051/1 md.)

Yapılacak özel jeolojik araştırmalar sonucunda aktif olduğu tespit edilen fay hattı veya zonları ile heyelan, kaya düşmesi, çığ, su baskını gibi doğa kaynaklı afetlere uğramış veya uğrayabilir alanlar üzerine herhangi bir yapı inşa edilemez. Tespit edilen bu alanlar 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunu çerçevesinde imar planlarına işlenir. İmar planı bulunmayan kasaba ve köylerde harita ve krokilere işlenmek suretiyle afete maruz olabilecek alan olarak ilan edilir. Afete maruz alanlar, İçişleri Bakanın teklifi ile Cumhurbaşkanlığınca kararlaştırılır. Bu suretle tespit olunan alan sınırları, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının isteği üzerine ilgili valiliklerce mahallinde ilan olunur. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir."

şeklinde değiştirilerek, fay hattı veya zonları üzerine insani kullanım amaçlı yapıların yapılması önlenmelidir.

3- Günümüzde yapılan binaların zemin ve temel etüt raporları, ne ücreti vatandaştan peşin olarak alan ve fenni mesuliyet üstlenen yapı denetim kuruluşları tarafından, ne de ilgili idareler tarafından yerinde denetimi esas alacak şekilde denetlenmediği, bu nedenle her depremde zemin sorunlarından kaynaklanan problemler nedeniyle binaların yıkıldığı veya ağır hasar gördüğü tespit edilmiştir. Bu kapsamda Yapı denetim kanununda gerekli değişiklikler acilen yapılarak zemin ve temel etütlerinin yapı denetim kuruluşları ile ilgili ruhsat veren idareler tarafından denetimi zorunlu hale getirilmelidir.

Sonuç olarak; TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak TBMM'si göreve davet ediyor, afetlere karşı toplumun can ve mal güvenliğinin sağlanması konusunda gerekli yasal düzenlemeleri acilen hayata geçirmelerini bekliyoruz.

Saygılarımızla,

TBMM Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

Değinilen Belgeler

Emre, Ö., Duman, T. Y., Özalp, S., Elmacı, H., Olgun, Ş. & Şaroğlu, F. (2013). Active Fault Map of Turkey with an Explanatory Text, 1:1.250.000 scale. Ankara, Türkiye: General Directorate of Mineral Research and Exploration, Special Publication Series-30.

Seyitoğlu, G., Esat, K., Kaypak, B., Toori, M., Aktuğ, B., 2018. Internal deformation of the Turkish-Iranian Plateau in the hinterland of Bitlis-Zagros Suture Zone. In: Tectonic and Structural Framework of the Zagros Fold-Thrust Belt (Ed. Farzipour Saein, A.) Elsevier, 161-244. ISBN: 978-0-12-815048-1.

https://www.researchgate.net/publication/339513525_Tectonic_meaning_of_the_20200223_major_earthquakes_M57_M60_in_the_Turkish-Iranian_border

DEPREMLER MARMARİS'I SALLADI

Şekil 1: Muğla-Marmaris'de meydana gelen depremlerin dış merkez dağılımı ve tanımlanmış diri fayları gösterir harita. (Fay hatları Emre vd. 2013'den alınmıştır).

İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) tarafından yapılan açıklamaya göre, Muğla Marmaris'te 28.06.2020 tarihinde, Saat:20.43.28 de derinliği 63.50 km'de, Mw: 5.2 büyüklüğünde deprem meydana gelmiştir (Şekil 1). Depremin merkez üstü Marmaris kıyısına yaklaşık 3.5-4km. mesafede olup, başta Muğla ve bağlı yerleşim birimleri olmak üzere Aydın, İzmir, Deniz ve Antalya'da hissedilmiş, bölgede yaşayan insanımızı korku ve paniğe sevk etmiştir.

Meydana gelen Mw: 5.2 büyüklüğündeki depremin ardından geçen yaklaşık 15 saatlik zaman dilimi içiresinde 30'nun üzerinde artçı depremlerin meydana geldiği, bu depremlerin bir kısmın sığ, bir kısmının ise orta ölçekli derinliğe sahip olduğu görülmektedir. Bu açıdan bakıldığında orta ölçekli depremlerin kaynağının Akdeniz içinde yer alan dalma–batma zonundan kaynaklı olduğu düşünülmektedir. Afrika kıta kabuğunun Avrupa ve Anadolu kıta kabuğunun altına dalmasından kaynaklı bu depremler, geçmişte Akdeniz'de 8 büyüklüğüne varan depremlerin yaşanmasına neden olduğu bilinmektedir. Yaşanan bu depremlerden kaynaklı olarak tarihsel dönemlerde Batı Anadolu başta olmak üzere Akdeniz kıyı coğrafında yer alan yerleşim birimlerinde ağır hasarlara ve can kayıplarına neden olmuştur.

Bu açıdan bakıldığında Muğla ve açıklarında meydana gelebilecek 6 ve üzeri büyüklüğe sahip depremler, kıyı bölgelerinde gevşek kıyı çökelleri üzerine oturan Marmaris, Dala-

man, Fethiye, Ortaca, Datça'daki gibi yerleşim birimleri başta olmak üzere birçok yerleşim biriminde hasarlara ve can kayıplarına neden olabilecektir. Bu kapsamda gerek depremler, gerekse depremin tetikleyebileceği sıvılaşma, yanal yayılma veya tsunami etkisiyle önemli hasarlar görebileceği düşünülmektedir.

TBMM'sini görev davet ediyoruz.

İçişleri Bakanlığı AFAD Başkanlığı tarafından yapılan açıklamalara göre ülkemizde son bir aylık dönem içerisinde 5 ve üstü büyüklüğe sahip 7 adet deprem meydana gelmiştir (Şekil 2). Bunlardan bazıları Malatya-Pötürge, Bingöl-Karlıova, Van-Saray, Manisa Saruhanlı, en son Muğla-Marmaris depremleri sonucunda bir vatandaşımız yaşamını yitirirken, 50'e yakın vatandaşımızın yaralandığı, çok sayıda konutun ağır hasar gördüğü veya yıkıldığı tespit edilmiştir.

SON DEPREMLER

KAYDET | UTC Zaman Dilimi | Son 30 Gün | M >= 5.0

10 kayıt görüntüle | Arama:

	Tarih(TS)	Ajans	Enlem	Boylam	Derinlik	Tip	Büyüklük	Ülke	İl	İlçe	Köy	Diğer	EventID
Detay	28.06.2020 20:43:28	AFAD	36.6563	28.2336	63.72	Mw	5.2	-	-	-	-	Akdeniz, 3.67 km. Marmaris (Mugla)	476668
Detay	26.06.2020 10:21:11	AFAD	38.7676	27.8018	9.29	Mw	5.5	Türkiye	Manisa	Saruhanli	-	-	476470
Detay	25.06.2020 13:03:29	AFAD	38.4720	44.0285	7.48	Mw	5.4	Türkiye	Van	Saray	-	-	476430
Detay	15.06.2020 09:51:29	AFAD	39.3678	40.7435	7.01	Mw	5.6	Türkiye	Bingöl	Karliova	-	-	475841
Detay	14.06.2020 17:24:27	AFAD	39.3650	40.7140	8.00	Mw	5.7	Türkiye	Bingöl	Karliova	-	-	475667
Detay	05.06.2020 21:06:20	AFAD	38.2576	38.7455	6.98	Mw	5.0	Türkiye	Malatya	Pütürge	-	-	475136
Detay	03.06.2020 12:03:09	AFAD	33.2213	25.0406	8.26	Mw	5.1	-	-	-	-	Akdeniz,	474990

Şekil 2: Son 30 gün içinde meydana gelen Mw: 5 ve üstü büyüklüge sahip depremler(AFAD Başkanlığı)

2020 Ocak ayından günümüze kadar geçen 6 aylık zaman dilimine bakıldığında, ülkemizin deprem fırtınası içine girdiği düşünülmekte olup, 23 Ocak 2020 tarihinde Elazığ-Sivrice'de meydana gelen depremden günümüze kadar geçen zaman dilimi içerisinde can ve mal kayıplarına neden olan 10'nu aşkın depremin meydana geldiği, bu depremler sonucunda 52 vatandaşımızın yaşamını yitirdiği, 1700'ü aşkın vatandaşımızın yaralandığı, 20.000 aşkın yapının hasar gördüğü veya yıkıldığı ve 7 milyar liranın üstünde maddi zarara neden olduğu görülmektedir.

Ancak geçen süre içerisinde ne TBMM'de, ne de sorumlu kurumlar olan İçişleri ve Çevre

ve Şehircilik Bakanlığı'nda afet zararlarının azaltılması ve ülkenin depremlere karşı hazırlıklı hale getirilmesi konsunda tek bir düzenleme gerçekleştirilmemiştir.

Ülkemizde bir çoğu büyükşehir niteliğinde olan 18 kent, 80'ni aşkın ilçe, 502'yi aşkın köy yerleşim birimi doğrudan fay hatları ve zonları üzerinde olup, son yaşanan depremler de en çok bu yerleşim birimlerinde can kayıpları ve hasarlara neden olmasına rağmen "FAY YASASI" hala çıkarılamamıştır.

Günümüzde yapılan binaların zemin ve temel etüt raporları, ne ücreti vatandaştan peşin olarak alan ve fenni mesuliyet üstlenen yapı denetim kuruluşları tarafından, ne de ilgili idareler tarafından yerinde denetimi esas alacak şekilde denetlenmediği, bu nedenle her depremde zemin sorunlarından kaynaklanan problemler nedeniyle binaların yıkıldığı veya ağır hasar gördüğü tespit edilmektedir. Bu kapsamda Yapı denetim kanununda gerekli değişikliklerin acilen yapılarak zemin ve temel etütlerinin yapı denetim kuruluşları ile ilgili ruhsat veren idareler tarafından yerinde denetimi zorunlu hale getirilmelidir.

Sonuç olarak; TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak TBMM'si göreve davet ediyor, afetlere karşı toplumun can ve mal güvenliğinin sağlanması konusunda gerekli yasal düzenlemeleri acilen hayata geçirmelerini bekliyoruz.

Saygılarımızla,

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu